

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat

Budapest II. kerület

Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának felülvizsgálata

2019. év

**A koncepció felülvizsgálatát a Képviselő-testület az 55/2020.(II.27.) határozatával
elfogadta.**

Összeállította: Humánszolgáltatási Igazgatóság

Bevezetés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése kimondja: *"A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében – jogszabályban meghatározottak szerint – szolgáltatástervezési koncepciót készít."*

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (továbbiakban: 1/2000.(I.7.) SZCSM rend.) 111/A. § (1) bekezdése határozza meg a koncepció tartalmát:

"Az Szt. 92. § (3) bekezdése szerinti szolgáltatástervezési koncepció tartalmazza különösen

- a) a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,*
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,*
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,*
- d) az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét."*

Idézett rendelet 111./A (5) bekezdése alapján a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát kétfévente felülvizsgálni és aktualizálni kell.

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a 302/2005.(VI.23.) határozatával elfogadta a kerület szociális szolgáltatástervezési koncepcióját, a jogszabályi kötelezettségnek eleget téve a dokumentumot a Képviselő-testület 2 évente felülvizsgálja.

A felülvizsgálatok helyzetértékelést adnak a szolgáltatások iránti igényekről, a szükségletekről és az ellátási kötelezettség teljesítéséről.

A jogszabályi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció felülvizsgálata segítséget nyújthat a döntéshozóknak a kerületi szociális szolgáltató rendszer fejlesztéséhez, a jövőben fellépő legfőbb fejlesztési irányok meghatározásához.

Az Önkormányzat célja a dokumentumokban foglaltak alapján:

- a szociális szükségleteket lefedő szociális és gyermekjóléti rendszer működtetése,
- az azonos szolgáltatást nyújtó intézmények esetén a szolgáltatások területi összehangolása,
- az ellátás színvonalának megőrzése,
- a megjelenő új igények feltérképezése,
- az intézmények közötti szakmai munka erősítése a kompetencia-határok tiszteletben tartásával,
- az együttműködés további bővítése a kerületben működő civil és egyházi szervezetekkel,
- az egyének öngondoskodásának és érdekérvényesítő képességének erősítése,
- az elektronikus tájékoztatási rendszer fejlesztése,
- felkészülés a demográfiai változásokra.

A szociális ágazat jelen és jövőbeli kihívása, hogy egyrészt követni kell a jogszabályi változásokat, másrészt a helyi szociálpolitikával szemben megfogalmazódó gazdasági, társadalmi kihívásokra is válaszolni kell.

Az önkormányzat vezetésének fontos célkitűzése, hogy megőrizze az elért eredményeket, ellátási biztonságot nyújtson az arra rászorulóknak, illetve prevenciós lehetőségeket biztosítson a kerület lakosságának. Cél, hogy a társadalom mind szélesebb köre a település aktív, cselekvő, egymásra figyelő, másokat segíteni akaró és segíteni tudó tagja legyen.

Ugyanakkor mind a magasabb rendű, mind a helyi ágazati jogszabályok hangsúlyozzák az egyén felelősségét is a saját és környezete, illetve családja sorsának alakulását illetően. Fontos az egyének öngondoskodásának és az érdekérvényesítő képességének erősítése.

Az alacsony érdekérvényesítő képességű, kiszolgáltatott helyzetű, állástalan, vagy mentális betegségekkel küzdő egyének minden segítséget meg kell adni, de csak azon lehet igazán segíteni, aki maga is mindent megtesz sorsának jobbra fordítása érdekében, felismeri a saját érdekeit és képes tenni azok megvalósításáért.

A fentiekén kívül - a magasabb rendű jogszabályokkal összhangban - csak akkor beszélhetünk a szociális biztonság megvalósulásáról, ha sikerül felkutatni az ellátórendszer látókörén kívülre szorult társadalmi rétegeket is.

A jelen felülvizsgálat bemutatja az elmúlt két év szociális ágazatának eredményeit, fejlesztéseit is. Beszámol arról, hogy a kerületben sikerült továbbra is biztosítani az önként vállalt szociális feladatokat, valamint további „jó gyakorlatokkal” is bővíthetett az ellátórendszer.

A koncepció elkészítése során alapul vettük az alapkoncepcióban, illetve a dokumentum kétévenkénti felülvizsgálatai alkalmából megfogalmazott célokat.

A 2019. évi felülvizsgálat módszertana követi az előző évek struktúráját: tartalmazza az elmúlt két év eredményeit, helyzetképet ad és aktualizálja a demográfiai mutatókat, ismerteti a szociális ellátórendszert, a legfőbb jogszabályi változásokat, vázolja a megjelenő új szolgáltatási igényeket.

A koncepció felülvizsgálata egy meghatározott kétéves időszakot vizsgál.

A helyzetértékelés az intézmények, a szerződő partnerek részéről kapott adatok, összesítések elemzésén, a KSH, az önkormányzat és egyéb adatbázisokban fellelhető statisztikai adatokon, beszámolókon alapul.

Az elemzések középpontjában a szociális és gyermekvédelmi jogszabályok hatálya alá tartozó szolgáltatások állnak, az egészségügy, az oktatás és foglalkoztatáspolitikai jelen helyzetének alakulásáról csak rövid kitekintést nyújt a koncepció.

A szociális ágazat koncepciója a kerületi egyéb ágazati stratégiák, koncepciók és értékelések ismeretében, s egymásra alapozva vizsgálható felül.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció és felülvizsgálatai a kerületi önkormányzat hivatalos weboldalán (www.masodikkerulet.hu) elektronikus formátumban olvashatóak.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció megalkotására, illetve felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás nem módosult az elmúlt felülvizsgálat óta.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik a koncepció felülvizsgálatát adatokkal, beszámolókkal, gondolatokkal segítették!

I. A kerület történelméről

„Területe ősidők óta lakottnak számít, hiszen már a neander-völgyi ember nyomai is megtalálhatóak a Pesthidegkút környéki Remete-szurdokban. Ókori életéről már egészen sok információ áll rendelkezésre, tudható például, hogy Kr. u. 89 után a mai Bem tér környéki táborban a római Legio II Adiutrix tartott helyőrséget. A III. század második felében a budai hegyvidéken az acquincumi katonai arisztokrácia rendelkezett birtokkal, 400 körül viszont a rómaiak kiűrtették Kelet -Pannóniát, és az V. századtól kezdve a romanizált lakosság nyomai eltűntek.

A II. kerületben több középkori település - például a honfoglaló magyar törzsek egyikének nevét viselő Nyék - nyomai mutathatók ki. Az oszmán hódoltság alatt a Vár körüli legnagyobb lakótelep az úgynevezett Varos volt - tulajdonképpen a későbbi Víziváros -, a mai Széna tér, a Bem tér és a Lánchíd budai hídfője között.

A török kiűzése után Buda hat részből állt, a Várból és öt külvárosából, melyből három a mai II. kerület területére esett: Víziváros, Országút, Újlak. Az 1838. évi nagy dunai árvíz utóbbiakban is komoly pusztításokat végzett. A reformkorban kezdtek épülni Buda határában kirándulóhelyek - például Kuruclesen, Lipótmezőn, Hidegkúton - valamint nyaralók. A II. kerület mai képét a XIX. század második felében nyerte el, párhuzamosan Budapest világvárossá fejlesztésével. Amíg Pest a gazdasági centrumot jelentette, addig Buda, és így a II. kerület egy része is közigazgatási központ lett. 1876-ban készült el a budai oldal első rendezési terve, ez akkor még csak a Vár oldalára korlátozódott, a Rózsadombon pedig csak a Mecset utca környékét szabályozták. Kiepítették az ugyanebben az évben átadott Margit híd budai hídfőjétől a későbbi Mechwart ligetig tartó útvonalat, majd 1885 és 1892 között a további szakaszait. Mivel a Margit-híd közelebb hozta a budai dombokat a szemközti Lipótvároshoz, 1896 után eltervezték a Rózsadomb, Rézmál, a Vérhalom, a Törökvész és Nyék rendezését.

A II. világháború alatt a kerület a budai csata, azaz a Vár ostroma során hadszínterré vált - 1945. február 11-én a német csapatok egy része a szovjet ostromgyűrűből Hűvösvölgy felé tört ki -, majd a háború után az újjáépülő Budapest kedvelt kertvárosa lett. 1950. január 1-jétől, Nagy-Budapest létrehozásától ide tartozik Hidegkút is.”¹ Így hetven éve jött létre a II. kerület mai formájában. Ekkor lett kerületünk része az addig önálló Pesthidegkút község, a korábban Nagykovácsihoz tartozó Adyliget, valamint Szemlőhegy, Újlak, Felhévíz, Zöldmál, Csatárka, Szépilona, Lipótmező és Kurucles.

„Ha Budára gondolunk, sokaknak elsőként a második kerület jut az eszébe. A Dunához közel eső része még a nyüzsgő belvároshoz tartozik, míg a távolabbi részei már egy teljesen más világhoz. A budai hegyoldalon megbúvó házak láttán olyan érzésünk támad, mintha vidéken járnánk, pedig alig 15-20 percre vagyunk a forgalmas Margit hídtól vagy éppen a Batthyány tértől.

A második kerület a Margit híd 1867-es átadása után kapcsolódott szervesebben Pesthez, és az egész város vérkeringésébe. Bár a híd építésekor felmerült, hogy inkább vasúti hidat építenek, mely a Nyugati pályaudvart kötötte volna össze a Délivel, nem ez az elképzelés nyert: a gyalogosok és kocsik előtt is nyitott híd megteremtette a kapcsolatot a második kerület és Pest, valamint a Margit-sziget között.”²

¹ https://www.budapestinfo.eu/keruletek/budapest_2_kerulet/multja_tortenelme

² <https://funzine.hu/2017/07/15/goodapest/budapest-titkai-ii-kerulet/>

II. A település társadalma, gazdasága

2.1. A II. kerületi lakosság demográfiai, népmozgalmi helyzete

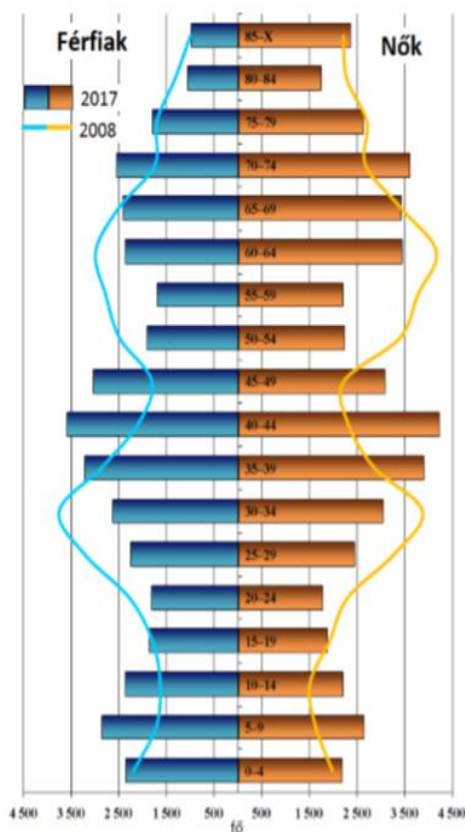
Lakosságszám/fő: 2015. évben: 88 058
2016. évben: 88 128
2017. évben: 87 982
2018. évben: 87 793

A különböző statisztikai adatbázisok számadataiban van ugyan minimális eltérés a kerület lakónépességére vonatkozóan, de a lakosság száma az elmúlt években szignifikánsan nem változott.

„A II. kerületi népesség kor és nem szerinti összetételét tekintve majdnem minden korcsoportban egyértelmű nőbblet jellemezte, illetve feltűnő volt a középkorúak (2008.: 40–44, 45–59 éves, 2017.: 50–54, 55–59 éves korcsoportúak) hiánya. A középkorú populáció hiánya 2017. január 1-én a II. kerületben, a rendkívül kevés 15–19 és 20–24 éves korcsoportú, valamint a viszonylag nagy létszámú időskorú (60 éves és idősebb korcsoportú) népesség arányával társult (1. ábra). Összességében egy alapjánál elkeskenyedett, mindvégig keskeny, de „fenyő alakú”, azaz bizonyos korcsoportok hiányával küzdő, előregedő népességre jellemző, felső részén kiszélesedő korfát láthattunk a II. kerület esetében.

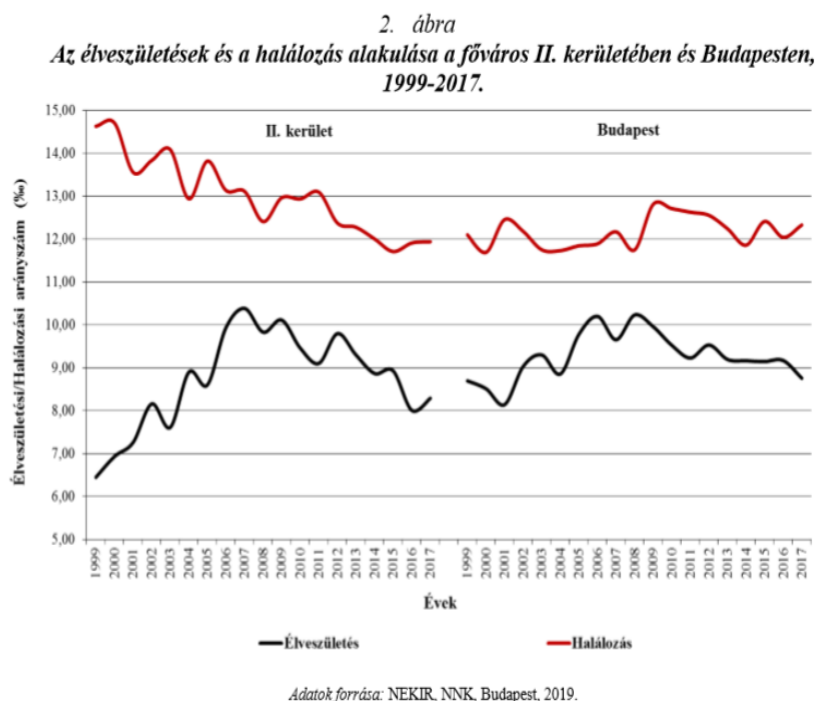
1. ábra

A II. kerület népességének korösszetétele 2008. és 2017. január 01-én meglévő lakosságszám alapján nemek és korcsoportok szerint

Magyarországot – az európai országok többségéhez hasonlóan – az elmúlt egy évtizedben az alacsony számú, csökkenő tendenciájú élve születések és a magas szintű, kismértékben csökkenő halálozások következményeként folyamatos népességfogyás jellemezte (2. ábra). Budapest népességének demográfiai viszonyait tekintve az élve születési arányszám folyamatosan, intenzíven növekedett 2008-ig, majd 2017-re ingadozásokkal csökkent. A halálozási arányszám pedig kisebb-nagyobb ingadozásokkal – 2009-től csökkent. Budapesten 1999. és 2017. között az élve születési arányszám 8 % és 8,8 % között, a halálozási arányszám pedig 12,1 % és 12,3 % között mozgott (2. ábra).

A II. kerületben ugyanezek a mutatók hasonlóképpen alakultak, azzal a különbséggel, hogy a halálozást folyamatos és intenzív csökkenés jellemezte. A II. kerületi mutatók értékei a következőképpen alakultak 1999-2017 között: az élve születési arányszám 6,5 % és 8,3 % között, a halálozási arányszám pedig 14,6 % és 12,0 % között mozgott. Tehát a „budapestinél” intenzívebb élve születési arány emelkedés és halálozáscsökkenés volt jellemző a II. kerületben (2. ábra).

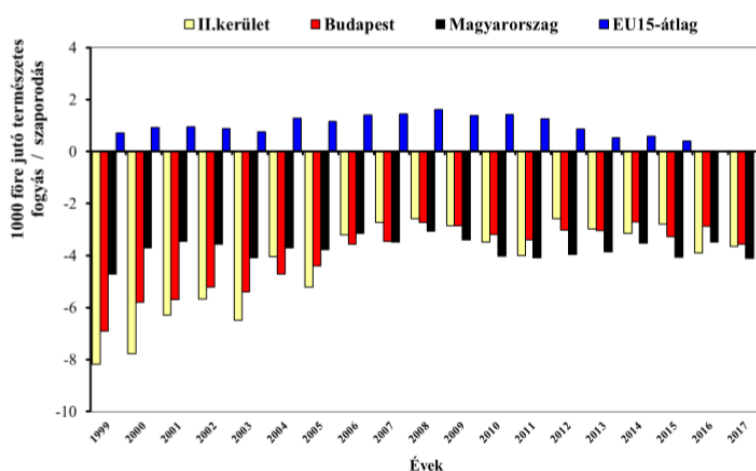
Hazánk népességét demográfiai tekintetben 1981 óta természetes fogyás jellemzi. E jelenség megfigyelhető Budapesten is, miszerint a népesség természetes fogyása 1999 és 2006 között minden évben az országos szintet meghaladta, azonban 2007 óta az országos fogyásnál kisebb mérvű fogyás volt tapasztalható Budapesten összességében (3. ábra).

Nemzetközi összehasonlításban az EU15 átlagához viszonyítva rendkívül kedvezőtlen a vonatkozásban a helyzet Budapest egészét nézve, de a II. kerületi népesség fogyását tekintve is.

Reményre adhat viszont okot, hogy a II. kerületben ugyan ingadozásokkal, de jelentősen mérséklődött a lakosság természetes fogyása a vizsgált 18 év alatt. Mégpedig az 1999. évi 8,2 %-ról 2015-re 2,7 %-ra csökkent, ezután ugyan minimálisan mélyült (3,6 %-ra), de még így is jóval kedvezőbbnek bizonyult, mint a vizsgálati időszak kezdeti mutatói (3. ábra).

3. ábra

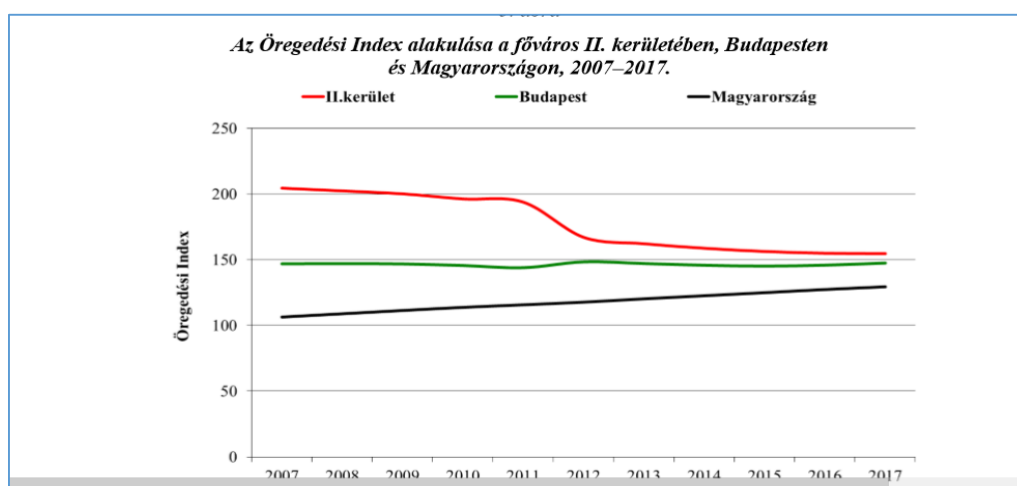
A természetes szaporodás/fogyás a főváros II. kerületében, Budapesten, Magyarországon és a régi Európai Unió országok átlagában (EU15-átlag), 1999–2017.

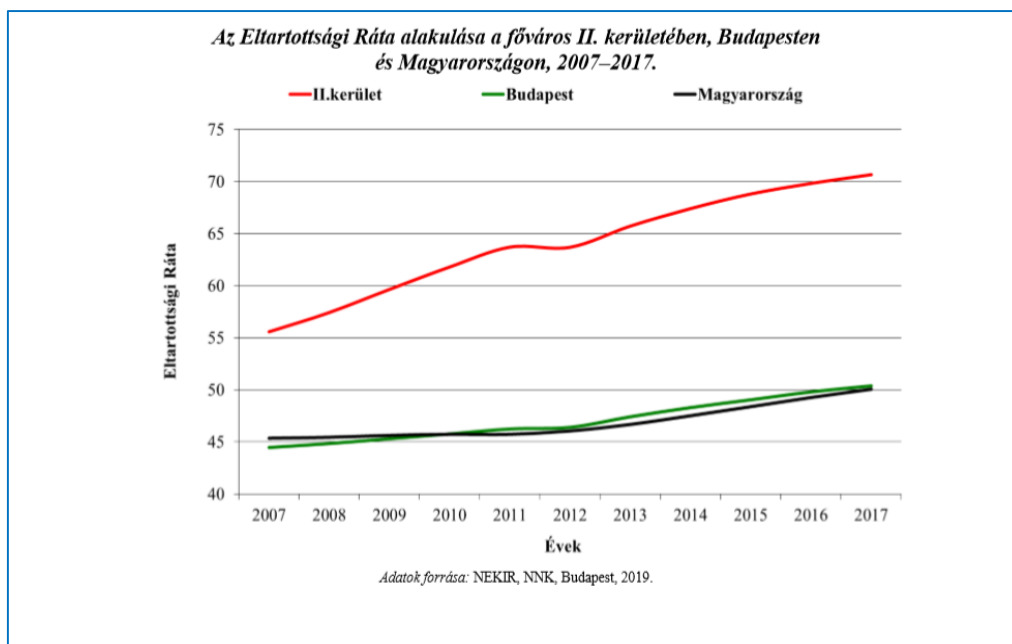
Adatok forrása: Health for All Database, WHO Regional Office for Europe, Copenhagen, 2019.; NEKIR, NNK, Budapest, 2019.

Örvendetes tény, hogy Budapesten 2007 óta már 5 % alatt ingadozott az 1000 élve születőre jutó becsült csecsemőhalálozás, közelítve végig az EU15 átlagát. A II. kerületi becsült csecsemőhalandóság folyamatosan csökkent, és rendkívül alacsony szinten mozgó mutató, mely tendenciájában 2011 óta az EU15 átlaga körülinek mondható.

Míg majd két évtized alatt Magyarországon emelkedett, Budapesten stagnált, addig a II. kerületben jelentősen csökkent az Öregedési index (4. ábra). Ez azt jelenti, hogy míg 2007- ben a gyermekkorúra (0–14 éves) kétszer annyi időskorú (65–x éves) jutott (205 %), addig 2017- ben ez az arány csupán másfélszeres volt (155%).

A II. kerületben az Eltartottsági Ráta jóval magasabb volt és intenzívebben emelkedett a vizsgálati időszakban (2007: 56%; 2017: 71%), mint hazánkban és Budapesten. Ezek szerint a 15–64 éves korú, aktív népességre majd másfélszer nagyobb arányú gyermekkorú és időskorú jutott 2017-ben, mint 10 évvel előtte, 2007-ben.

3

³ A II. kerületi lakosság egészségi állapota, leíró epidemiológiai elemzése 2007-2017. Készítette: Juhász Attila és Nagy Csilla, BFKH Népegészségügyi Főosztálya 12-16. oldal

2.2. A lakásállomány és laksűrűség kerületenként

A lakásállomány és a laksűrűség kerületenként, január 1.
Data on the dwelling stock, average occupancy of dwellings, by districts,
1 January

Kerület District	Lakásállomány – Number of dwellings			Száz lakásra jutó lakos Occupants per hundred dwellings		
	2001 ^{a)}	2017	2018	2001 ^{a)}	2017	2018
I.	16 447	17 024	17 024	158	148	147
II.	46 018	48 986	48 992	201	183	183
III.	56 853	63 107	63 198	231	206	207
IV.	43 001	47 207	47 241	241	215	213
V.	19 180	19 740	19 774	151	131	130
VI.	25 182	27 964	28 035	175	137	137
VII.	34 889	36 966	37 023	184	143	142
VIII.	39 946	45 185	45 393	205	169	168
IX.	33 042	40 431	40 649	191	147	146
X.	34 484	38 771	38 830	234	201	200
XI.	70 183	79 082	79 487	206	191	186
XII.	32 287	33 549	33 565	191	172	172
XIII.	59 159	73 889	73 910	193	162	163
XIV.	63 320	72 840	73 107	195	170	170
XV.	36 738	37 300	37 322	232	215	214
XVI.	27 739	31 160	31 363	256	237	237
XVII.	28 644	33 390	33 507	279	263	261
XVIII.	38 345	43 940	44 167	251	232	231
XIX.	26 776	27 317	27 354	238	220	219
XX.	28 345	31 057	31 143	230	211	211
XXI.	32 076	33 337	33 384	252	229	228
XXII.	20 208	22 898	22 953	260	238	239
XXIII.	8 115	8 718	8 734	255	262	262
Összesen – Total	820 977	913 858	916 155	217	192	191

a) A 2001. február 1-jei népszámlálás adatai. – Data of population census on 1 February 2001.

68 | BUDAPEST STATISZTIKAI ÉVKÖNYVE, 2017 – STATISTICAL YEARBOOK OF BUDAPEST, 2017

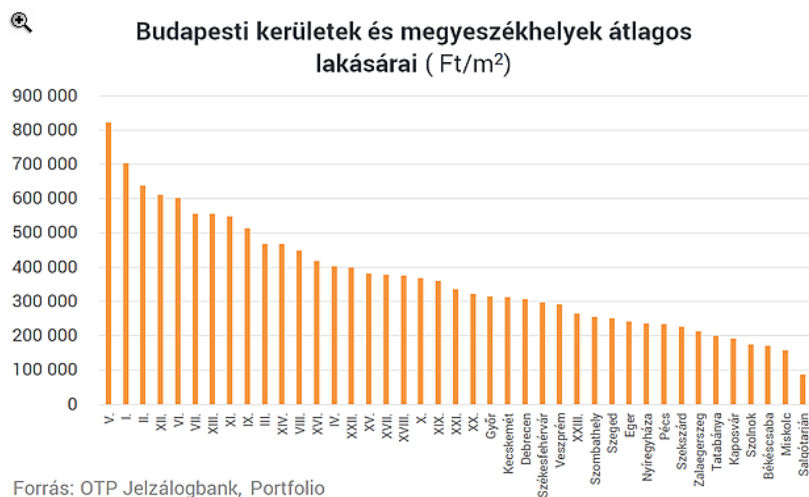
A 2001. évi adatokhoz képest a lakásállomány számszerű adatai ugyan nőttek, de a 2017- 2018 év eleji adatok nem változtak. Az épített lakások számadataiban várhatóan a következő években már növekedés várható.

A száz lakásra jutó laksűrűség adatai kedvezőek, ennek oka a háztartások méretének csökkenése, s gyakori az egyszemélyes háztartások száma is.

A II. kerület hagyományosan a főváros egyik legmagasabb presztízzsel rendelkező területe. Az előző években sem alacsony lakásárakat az utóbbi évek jelentős lakásár növekedési hulláma a kerületet is elérte.

Az OTP Jelzálogbank adatai alapján a növekedés mértéke országos összehasonlításban is az egyik legmagasabb. A 2012-ben 393 000 Ft /m²-es árszint 2015-re 519 000 Ft /m²-re növekedett, a 2019. évben már 700 000 Ft/m² volt az eladási ár.

A lakáspiacon a legkeresettebbek a hagyományos társasházi lakások, családi házas, vagy ikerházas társasházi területek. A trend megfordulni látszik, az eddigi irodaházak építése helyett inkább a lakások építése felé fordulnak a beruházók.

2.3. A bérlakások számának alakulása

- 2019. novemberéig a BUDÉP Kft.-től az önkormányzati lakásállományt szinte teljes körűen átvette a II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. műszaki kezelésre. A lakásokról összességében elmondható, hogy azok túlnyomó része többlakásos, vegyes tulajdonú lakóépületben található. A befogadó épületek műszaki állapota változó, jellemzően leromlott állagúak, csak a minimális karbantartások készülnek el rajtuk. A felújítások a lakóközösség anyagi lehetőségein, hajlandóságán múlnak, amely a jelenlegi építőipari kivitelezési kapacitások és árak ismeretében jelentősen korlátozott. A megjelenő pályázati lehetőségek valamelyest segíthetnek ezen, amennyiben a közös képviselő képes az ezzel járó többletfeladatokat felvállalni, valamint a lakóközösség többségi akaratában is elérhető a pályázaton történő részvétel támogatása.
- Maguk a lakások műszaki állapota is összességében elhanyagolt, a bérlők/használók egy része nem tesz eleget a rendeltetésszerű elhasználódásból eredő, időszerű felújítási-karbantartási kötelezettségeinek. Az eddig átvett lakások fele komfortos besorolású, amelyekben az egyedi fűtési mód miatt sok bérlő a fűtési költségek csökkentése érdekében még az állagmegóváshoz szükséges mértékben sem fűt, amelynek következménye a komfortállapotok jelentős leromlása (pl. penészesedések).
- Jelenleg 267 olyan bérbe adott vagy használati jogviszonnyal rendelkező lakás van, amely vegyes tulajdonú, tehát önkormányzati és magántulajdonú albetéteket egyaránt tartalmazó társasházban található. Ezek közül a rendelkezésünkre álló információk szerint kb. 160 rendelkezik mellékvízmérővel (pontosabban erre vonatkozó érvényes szerződéssel) a fennmaradó 107 bérlő jelentős része esetében az önálló mellékvízmérő felszerelése csökkenthetné a víz/csatornadíj költségét, melyet jelenleg vagy normatíva, vagy a bérlőkre áthárított társasházi vízátalány alapján fizetnek, feltehetőleg többet, mintha a saját, mért fogyasztásuk alapján fizetnének.
- A fentiek javítására – a Városfejlesztő Zrt. véleménye alapján - rövid-, közép-, és hosszú távú intézkedési tervek keretében szükség lenne az ingatlanállomány átfogó felújítására, – lehetőség szerint az energetikai paraméterek javítására is kiterjedően – azok megfelelő korszerűsítésére. Továbbá eredményesebben szükséges érvényesíteni a bérlői kötelezettségek betartását is.

Az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékét az 51/1995.(XII.18.) önkormányzati rendelet szabályozza az alábbiak szerint:

- Amennyiben a vonatkozó rendelet kivételt nem tesz, a **lakbér mértékét piaci alapon kell megállapítani**, melynek mértéke:
 - a) komfortos vagy összkomfortos lakás esetén bruttó 620 Ft/m²/hó,
 - b) félkomfortos lakás esetén bruttó 400 Ft/m²/hó,
 - c) komfortnélküli lakás esetén bruttó 200 Ft/m²/hó,
 - d) szükséglakás esetén bruttó 140 Ft/m²/hó.
- **A költségelven** bérbe adott lakás bérleti díja a rendelet hatálybalépését követően:
 - a) komfortos vagy összkomfortos lakás esetén bruttó 440 Ft/m²/hó,
 - b) félkomfortos lakás esetén bruttó 290 Ft/m²/hó,
 - c) komfortnélküli lakás esetén bruttó 150 Ft/m²/hó,
 - d) szükséglakás esetén bruttó 100 Ft/m²/hó.
- **Szociális helyzet alapján történő bérleti díj megállapítására jogosult** az a bérlő, aki 2001. január 1. napját követően vagyoni és jövedelmi viszonyaira tekintettel pályázat útján, illetve a Képviselő-testület egyedi döntése alapján szerzett bérleti jogot. A szociális alapú bérleti díj összege bruttó 310 Ft/m²/hó.

Adottságuk, alapterületük és műszaki állapotuk alapján megfelelő, rendeltetésszerű használatra alkalmas bérlakásokat az Önkormányzat elsősorban elhelyezési kötelezettségeinek teljesítésére, másodsorban - lehetőségeihez mérten - pályázat kiírásával a szociálisan rászoruló lakhatásának elősegítésére fordítja.

A lakásállomány 21%-át szociális bérlakások képezik. Ezen lakások mindegyike komfortos, vagy összkomfortos komfortfokozatú, döntő hányaduk a kerület belső részén (Viziváros, Újlak) helyezkedik el.

2003-ban állami támogatás segítségével felépült a Budapest II. kerület Lajos u. 18-20./Bécsi út 17-21. szám alatti 50 lakást magában foglaló épület, mely lakásokat az Önkormányzat szociális lakáspályázat keretében adja bérbe öt év határozott időre.

A szociális bérlakás állomány további megüresedő lakásait is pályázat alapján adja bérbe az Önkormányzat. A pályázók száma többszöröse a pályázható lakásoknak, az utóbbi években csupán 6-7 megüresedett lakással számolhattunk.

2.4. A személyi jövedelemadó adatai kerületenként 2017.

A személyi jövedelemadó adatai kerületenként, 2017* Data of personal income tax by districts, 2017*				
Kerület District	Az ezer lakosra jutó adózók száma ^{a)} Number of taxpayers per thousand inhabitants ^{a)}	Egy adózóra jutó ^{a)}		
		személyi jövedelemadó- alapot képező jövedelem ^{b)} Income serving as basis of personal income tax ^{b)}	személyi jövedelemadó Personal income tax	családi kedvezmény Family tax benefit
		ezer forint – per taxpayer, thousand HUF		
I.	470	3 956	698	353
II.	442	4 437	969	396
III.	488	3 373	533	330
IV.	515	3 018	430	298
V.	441	3 783	748	279
VI.	436	3 294	545	227
VII.	457	2 918	441	214
VIII.	456	2 675	394	202
IX.	479	3 318	502	250
X.	483	2 712	380	266
XI.	467	3 748	609	355
XII.	443	4 486	865	413
XIII.	485	3 459	534	273
XIV.	469	3 472	529	315
XV.	489	2 650	379	267
XVI.	476	3 365	531	393
XVII.	498	2 921	422	342
XVIII.	486	2 907	420	326
XIX.	483	2 835	406	309
XX.	477	2 655	378	281
XXI.	494	2 672	379	285
XXII.	480	3 167	491	385
XXIII.	493	2 639	374	287
Összesen – Total	477	3 235	512	311

* A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatai alapján. – According to the data of National Tax and Customs Administration (NAV) of Hungary.
a) Az adózó a bevallást benyújtó. – Taxpayers are those submitting a tax return.
b) Összevont adóalapba tartozó jövedelem. – Income in the consolidated tax base.

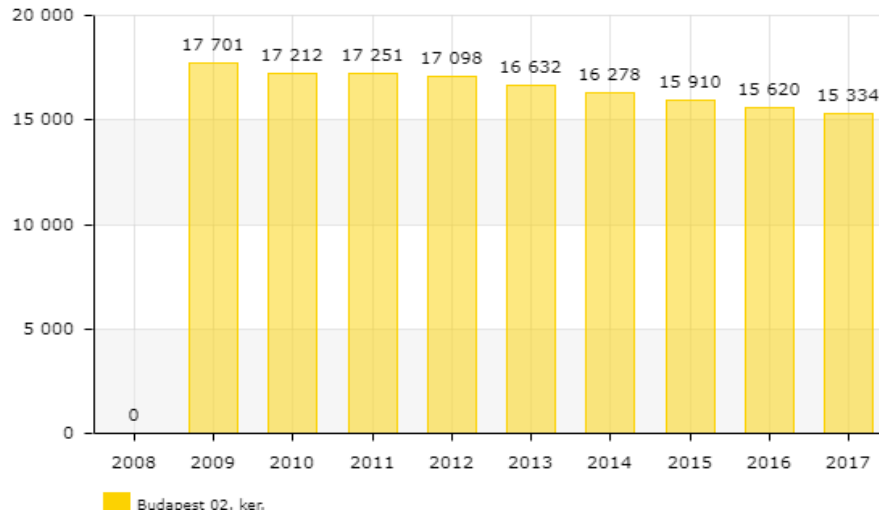
Forrás: Budapest statisztikai évkönyv 2017.

A táblázat adataiból levonható következtetés, miszerint a 100 lakosra jutó adózók száma a budapesti kerületek átlaga alatt van, viszont az egy főre jutó jövedelemadó mértéke átlag feletti. 2017-ben a főváros kerületei között a XII. kerület után a második az egy adófizetőre jutó, személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem tekintetében, a befizetett személyi jövedelemadó alapján pedig kimagaslóan a legtöbbet fizető kerület.

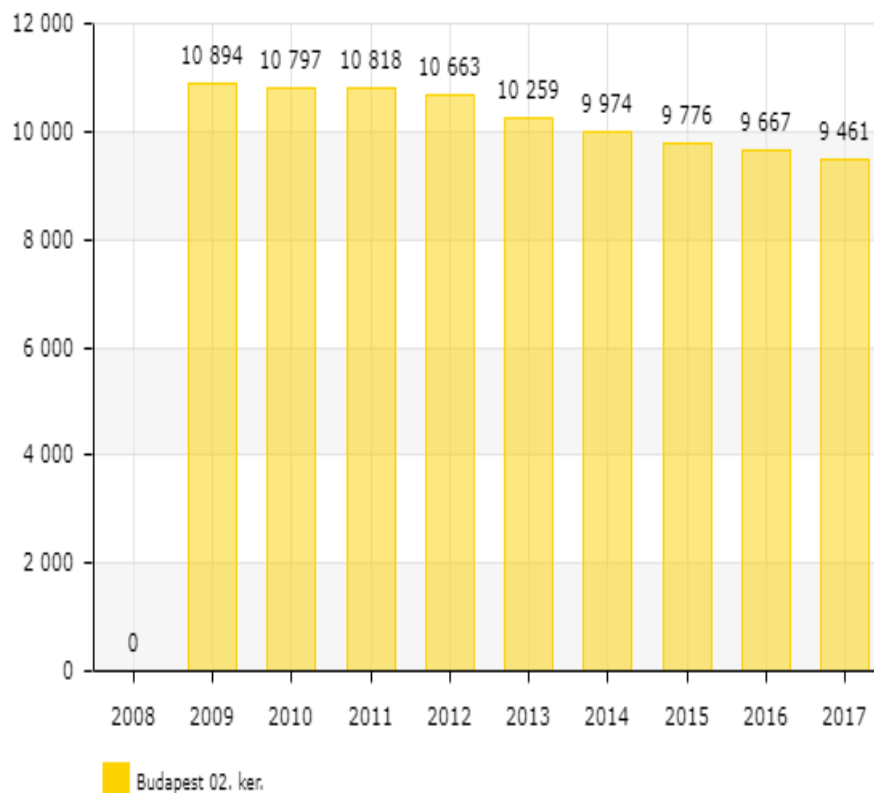
2.5. A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma 2018. január

Azok az ellátottak, akik a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által folyósított ellátásban részesülnek. Az ellátórendszer 2012. évi átalakítása előtt a "Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők" megnevezés volt használatban.

NŐI ELLÁTOTTAK/fő

FÉRFI ELLÁTOTTAK/fő

Forrás: <https://www.teir.hu/tersegi-szocialis-adatok/kivalasztott-mutatok.html?xteiralk=tsa&xids=1211,1212,1213,1214&xtertip=B&xterkod=317>

Az adatok szerint a női ellátottak száma 61%-kal több, mint a férfiaké, s az utóbbi két évben az ellátottak száma szignifikánsan nem változott. A kismértékű csökkenés oka lehet nemcsak a demográfiai létszám adataiban bekövetkezett változás, hanem a nyugdíjszerű ellátások 2012.

január 1-jén bekövetkezett átalakulása is, mely érintette a saját jogú nyugdíjasok, valamint a megváltozott munkaképességűek ellátását is.

2.5.1. Havi ellátások adatai kerületenként

A nyugdíjban, ellátásban járadékban és egyéb ellátásban részesülők száma és havi teljes ellátása kerületenként, 2018. január
Number of persons receiving pensions, benefits, annuities and other provisions and the monthly amount of provision by district, January 2018

Kerület District	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb ellátásban részesülők száma Recipients, total	Ezer lakosra jutó nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb ellátásban részesülők Recipients per thousand population		A havi teljes ellátás átlagos összege Average monthly amount of provision	
		száma number	a budapesti átlag százalékában in percentage of the Budapest average	Ft HUF	a budapesti átlag százalékában in percentage of the Budapest average
I.	6 807	271	109,2	162 779	111,8
II.	24 795	276	111,2	169 870	116,6
III.	34 025	260	104,6	149 526	102,7
IV.	24 521	244	98,0	143 703	98,7
V.	6 541	253	102,0	146 194	100,4
VI.	7 240	188	75,7	140 416	96,4
VII.	10 429	198	79,8	132 055	90,7
VIII.	14 554	190	76,6	129 039	88,6
IX.	11 970	201	81,1	139 747	96,0
X.	18 360	237	95,2	139 096	95,5
XI.	37 332	253	101,8	157 978	108,5
XII.	16 623	288	116,0	169 379	116,3
XIII.	27 165	226	91,0	149 019	102,3
XIV.	31 610	254	102,2	148 374	101,9
XV.	21 683	271	109,1	136 297	93,6
XVI.	19 299	260	104,6	144 957	99,5
XVII.	22 313	255	102,5	137 973	94,7
XVIII.	26 489	260	104,6	138 306	95,0
XIX.	16 251	272	109,3	138 978	95,4
XX.	17 358	264	106,4	133 048	91,4
XXI.	19 851	261	104,9	134 502	92,4
XXII.	14 237	260	104,6	144 407	99,2
XXIII.	5 346	233	94,0	130 421	89,6
Összesen – Total	434 799	248	100,0	145 639	100,0

Forrás: Budapest statisztikai évkönyv 2017.

Az átlagnyugdíj jelenleg 134 900 forint, ami 4 százalékkal több az előző évi ellátásnál. „Természetesen az átlagnyugdíj összegében is tükröződnek az ország különböző régióinak eltérő fejlettségi szintjei. Budapesten az átlagnyugdíj meghaladja a 154 ezer forintot, míg a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében élők átlagnyugdíja nem éri el a 116 ezer forintot.

Egy másik mérőszám szerint a nyugdíjasok relatív jövedelmi helyzete nem csak a nyugdíjuk összegétől függ, hanem nagyban függ attól is, hogy a lakóhelyükön milyen magas a nettó átlagbér, s ahhoz viszonyítva mennyit ér a nyugdíjuk. Ez az arány országos szinten a magyarországi nettó átlagkereset 54,8%-a volt a 2018. decemberi adatok tükrében.”⁴

A kerületben a statisztikai adatokat vizsgálva 24 795 fő kap ellátást, a 2016. évi adatbázisban 25 686 fő szerepelt.

A nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők átlagos nyugdíja a XII. és a II. kerületben volt a legmagasabb, csakúgy, mint a 2 évvel ezelőtti adatbázisban.

E két fővárosi kerületben az időskorú nyugdíjasok havonta átlagosan több mint 169 870 forintnyi nyugellátást kaptak. (2016. évben az átlag 157 000 forint volt.)

⁴ <https://www.nyugdiiguru.hu/nyugdij/oregsegi-nyugdij/hanyan-kapnak-mennyi-nyugdijat>

(A nyugdíjminimum továbbra is 28 500 Ft, mely a szociális támogatások mértékének alapját képezi.)

Összegzés:

- a népesség száma a vizsgált időszakban stagnál,
- az idős lakosok száma magas, a szociális és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése a közeljövőben is szükséges,
- célkitűzés lehet a bérlakás gazdálkodás felülvizsgálata,
- információ nyújtása az elérhető szolgáltatásokról a továbbiakban is fontos célkitűzés.

III. Oktatás

Az oktatás rendszere 2013. január 1-jétől jelentősen átalakult. A települési önkormányzatok által fenntartott köznevelési intézmények az óvodák kivételével állami fenntartásba kerültek. A működtetésüket továbbra is a települési önkormányzat látta el, 2017. január 1-jétől azonban az iskolák működtetése is átkerült a fenntartói feladatot ellátókhoz. Az ingatlanok a területileg illetékes tankerületi központ ingyenes vagyonkezelésébe kerültek.

Önkormányzatunk a fenntartói és működtetési megállapodás megkötésekor kötelezettséget vállalt arra, hogy a kerületben a tulajdonában lévő épületekben lévő, és az intézményekben megvalósuló speciális és a sokszínűséget biztosító programok fenntartását a jövőben anyagi erőforrásokkal támogatja, melynek összegét a mindenkor éves költségvetésében határozza meg.

Az intézmények az erdei iskolák, nyelvi táborok programjainak, művészeti, kulturális programok, rendezvények, valamint sport programokon való részvétel támogatására a szakmai bizottság által kiírt pályázatokon vehetnek részt.

Gondot fordít és támogatja Önkormányzatunk a Közép-Budai Tankerületet az iskolák épületének fejlesztésében, állag megővésében is, melyhez anyagi támogatást nyújt.

Az óvodás korú gyermekek létszáma stagnál, elmondhatjuk, hogy az óvodai férőhelyek bővítésének eredményeként valamennyi óvodai felvételi igényt ki tudunk elégíteni, az egy csoportra jutó átlaglétszám csökkent.

Az általános iskolai és középiskolai létszámok is az előző évvel közel azonosak.

3.1. Ösztöndíjak

A II. kerületi Önkormányzat tanulmányi ösztöndíjat a Képviselő-testület 8/2015.(V.29.) rendeletével, felsőoktatási ösztöndíjat 17/2001.(V.22.) rendeletével alapított.

Az ösztöndíjak pályázati kiírása, elbírálása, odaítélése a szakbizottság feladat-és hatásköre.

Ösztöndíjban az a hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, illetve nevelésbe vett közoktatási intézmény 7-13. évfolyamos, kiemelkedő tanulmányi eredményű tanulója, vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató diák részesíthető, akinek állandó lakóhelye a főváros II. kerületében van.

Önkormányzatunk 2001-ben csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat rendszerhez.

Az ösztöndíjpályázatra azok a települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali munkarend) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

A Képviselő-testület 2019. decemberi ülésén alapította meg a „Hajós Alfréd” Sport Ösztöndíjat. Az ösztöndíj célja, hogy segítse a kerületben élő azon sportolók felkészülését és versenyeztetését, akik általános és középiskolában nappali tagozaton folytatják tanulmányaikat és valamely olimpiai sportágban kiemelkedő eredményt értek el.

Ezen ösztöndíj megalapításával Önkormányzatunk lehetőséget tud biztosítani a fiataloknak, hogy az eddigi tanulmányi, illetve rászorultság alapján nyújtott ösztöndíjakon túl a kiemelkedő sport eredményeik okán is támogatásban részesüljenek.

Ösztöndíjpályázatok a II. kerületben			
Támogatás csak pályázat útján igényelhető és adható az alábbi jogcímenek:	Jogosultak /részesíthetők/ köre	2018. év nyertes pályázók	2018. év összes támogatás
Közoktatási Tanulmányi Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, kiváló tanulmányi eredményt (4,7-től) elérő tanulók (7.- 13. évfolyam), akik megfelelnek a pályázatban kiírt feltételeknek	26 fő	1 380 eFt
Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	64 fő	6 400 eFt
BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	54 fő	2 700 eFt

Forrás: Intézményirányítási Osztály

Ösztöndíjpályázatok a II. kerületben			
Támogatás csak pályázat útján igényelhető és adható az alábbi jogcímenek:	Jogosultak /részesíthetők/ köre	2019. év nyertes pályázók	2019. év összes támogatás
Közoktatási Tanulmányi Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, kiváló tanulmányi eredményt (4,7-től) elérő tanulók (7.- 13. évfolyam), akik megfelelnek a pályázatban kiírt feltételeknek	22 fő	1 730 eFt
Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	44 fő	4 400 eFt
BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	33 fő	1 650 eFt

Forrás: Intézményirányítási Osztály

❖ A 2019. év pályázati eredmények rövid összefoglalása:

Közoktatási Tanulmányi Ösztöndíj

22 tanuló pályázata felelt meg a pályázati kiírásban meghatározott követelményeknek: 14 pályázat támogatása tanulmányi eredmény és a családban egy főre jutó nettó havi jövedelem alapján, még 8 fő pályázata a Cseppkő Gyermekotthoni Központban elhelyezett tanulóokra vonatkozó speciális feltételeknek megfelelően került befogadásra.

A pályázati támogatások a tanulmányi eredménytől függően differenciáltan: 70 000, 80 000 Ft és 100 000 Ft közötti összegben kerültek megállapításra.

Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

A bizottság 44 hallgatót részesített 100 000 Ft/fő támogatásban. Összesen 4 400 000 Ft összegben. A 17/2001.(V.22.) rendelet alapján rászorult az a felsőoktatási intézményben tanulmányokat megkezdeni kívánó, vagy folytató diák, akinek családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 300 %-át. (Jelenleg 85 500 Ft/fő.)

Bursa Hungarica 2020

A pályázaton összesen 33 hallgató nyert támogatást, 14 fő pályázata érvénytelen volt, ennek oka, hogy a pályázók többségének az egy főre jutó havi nettó jövedelme meghaladta a pályázati feltételként meghatározott 85 500 Ft /főt.

A fenti tanulmányi pályázatoknál javasoljuk a jövedelem értékhatár emelését.

Összegzés:

- az óvodai férőhelyek száma jelenleg elegendő,
- az intézmények felújítása, korszerűsítése folyamatos,
- továbbra is fontos a Közép-Budai Tankerülettel való együttműködés,
- az ösztöndíj-rendszer fenntartása,
- felülvizsgálni azon ösztöndíjak jövedelmi értékhatárait, amelyeknek megállapítása önkormányzati hatáskörben vannak.

IV. Egészségügyi helyzetkép

4.1. A II. kerületi lakosság egészségi állapota, 2015-2017.

(Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály Nemfertőző Betegségek Osztálya leíró epidemiológiai elemzése alapján.)

„A lakosság egészségi állapotának meghatározása, jellemzése, valamint különböző indikátorok alapján a népegészségügyi helyzet komplex megítélése és változásainak nyomon követése folyamatos – tudományos bizonyítékokon nyugvó, egységes módszertani keretrendszerrel rendelkező, nemzetközi gyakorlatnak megfelelően – monitoring tevékenységet igényel.

Jelen vizsgálatunkban arra törekedtünk, hogy a II. kerületi lakosság demográfiai helyzetét és körükben a vezető halálteki főcsoportokban történő halálozásokat, valamint a kiemelt jelentőségű rosszindulatú daganatok miatti megbetegedéseket, azok tendenciáit és területi egyenlőtlenségeit tekintsük át, hiszen a halálozás/megbetegedések időbeli és térbeli alakulásának elemzése segíthet feltárni a halmozódó hiányosságokat. A halálozások, megbetegedések esetleges magas szintje feltétlen figyelemfelkeltő kell, hogy legyen a helyi egészségügyi irányítás számára, mert teendőket sürgethet a probléma feltárásának, megismerésének és megszüntetésének irányából is. Ezen elemzés eredményei is felhívják a döntéshozók figyelmét a II. kerület lakosság specifikus egészségproblémáira, segítve a népegészségügyi szemléletű tervezést és döntéshozatalt.

A II. kerületi lakosság körében a halálteki struktúráról elmondható, hogy 2013–2017 közötti időszakban a keringési rendszer betegségei miatt halt meg a legtöbb munkaképes korcsoportú férfi és a rosszindulatú daganatok miatt a legtöbb nő.

Megjegyzendő, hogy a II. kerületi 25– 64 éves nők halálozási struktúrájában a rosszindulatú daganatok közel háromszor több halálesetet okoztak, mint a keringési rendszeri betegségeik. A II. kerületi férfiak és nők általános, valamint egyes vezető halálteki főcsoportokban történő korai halálozásának alakulását az országos halálozási szinttől jóval alacsonyabb és folyamatosan csökkenő tendencia, vagy stagnálás jellemezte. Kivételt a nők körében a keringési rendszeri betegségeik, illetve az emésztőrendszeri betegségeik miatti halálozás képezett, mely 2014-ről 2017-re – ugyan rendkívül minimális szintű, de – emelkedést mutatott.

A halandóság területi egyenlőtlenségeit tekintve pedig eredményeink egyértelműen jelezték, hogy a II. kerületi férfiak és nők esetében a vizsgált időszakban minden vezető halálteki főcsoport és minden vizsgált konkrét halálteki miatt a halandóság az országos átlagtól – az esetek döntő részében statisztikailag bizonyítható módon – alacsonyabb volt.

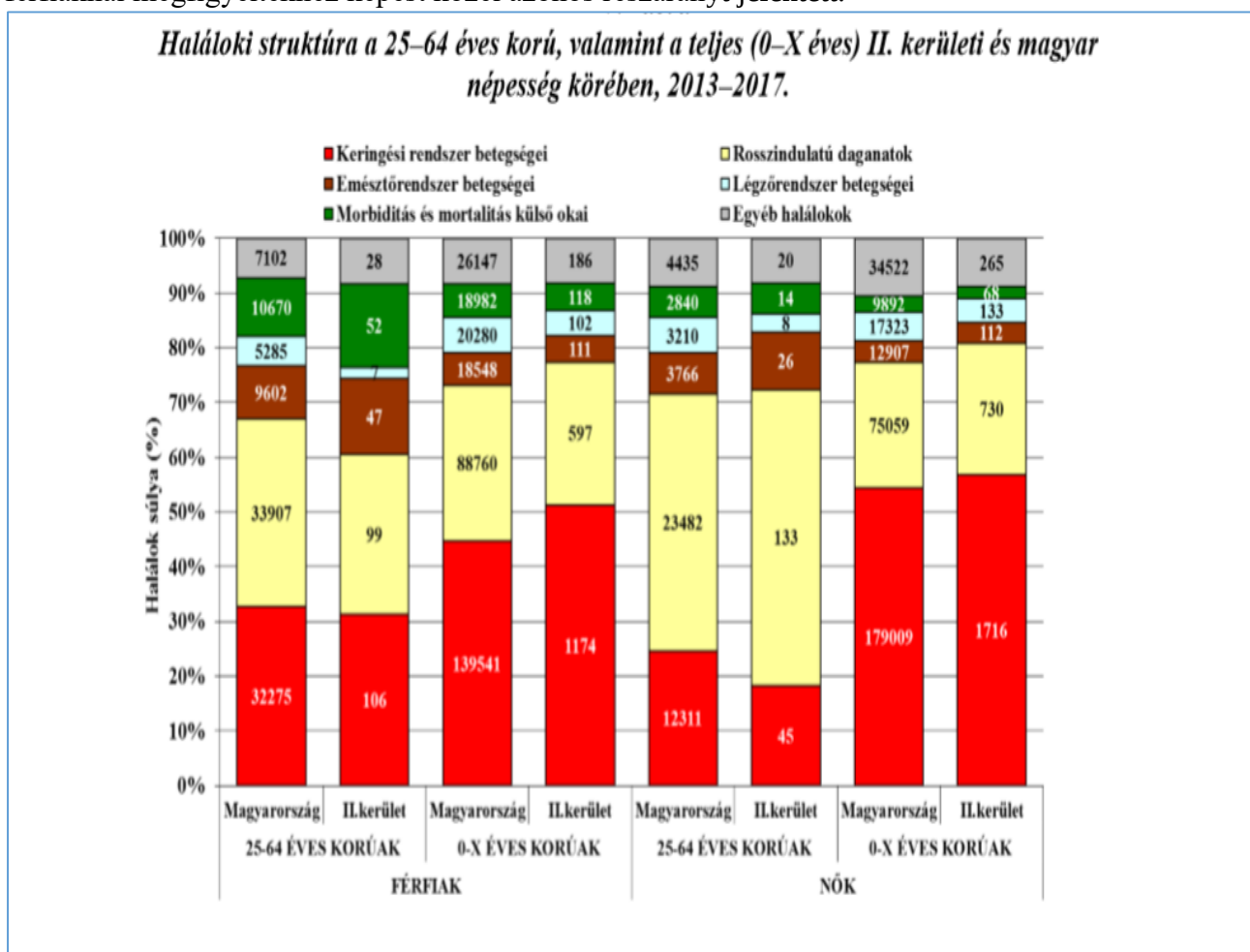
Összességében a rosszindulatú daganatok és a vizsgált daganatfajták esetében a 25–64 éves II. kerületi férfiak és nők körében az országos szint szerint várható megbetegedési gyakoriságtól – az esetek döntő többségében szignifikánsan - alacsonyabb megbetegedési gyakoriságot figyelhattunk meg, azonban a férfiak esetében a bőr (rosszindulatú) melanómája és a prosztaták miatt, illetve a nők esetében az emlőrák miatt az országos referenciaszintet meghaladó, szignifikáns megbetegedési többletet találtunk.”⁵

„A halandóság struktúrája

A II. kerületben 2013–2017 között az 5 vezető halálteki főcsoport miatt a teljes lakosság (0–x évesek) körében összesen 2288 férfi és 3024 nő halt meg; ebből korai halálozással (25–64 éves életkorában) összesen 339 férfi és 246 nő vesztette életét. A munkaképes korú népesség rendkívül magas halálozása (a korai, 25–64 évesek halálozása) az egyének és a családok számára óriási veszteség, számos társadalmi-gazdasági tényezőt kedvezőtlenül befolyásol, illetve többek között a népesedési probléma hátterében is szerepet játszhat. A II. kerületi

⁵ A II. kerületi lakosság egészségi állapota, 2007-2017. Készítette: Juhász Attila és Nagy Csilla, 4-5. oldal

lakosság 2013–2017 közötti korai halálozásának halálloki struktúrája nem különbözött lényegesen a budapesti lakosságétól. A különbség egyrészt az, hogy az elhunyt 25–64 éves korcsoportú, munkaképes korú férfiak közül a II. kerületben legtöbbször nem a rosszindulatú daganatok (29%, 99 fő), hanem a keringési rendszer betegségei (31%, 106 fő) következtében haltak meg. Másrészt érdekes az is, hogy a harmadik helyen – a szakirodalmi tényektől eltérően nem az emésztőrendszeri megbetegedések miatti halálozás, hanem a vezető halállokok közé tartozó sérülések, mérgezések halálloki főcsoportja (elhalt férfiak száma 52 fő, 15%) szerepelt. Az emésztőrendszer betegségei 47 (14%), valamint a légző rendszer betegségei pedig 7 (2%) halálesetet okoztak. A nők halálozásában legnagyobb súlya – az összes haláleset több mint 50%-a – a rosszindulatú daganatoknak (54%, 133 fő) és a keringési rendszer betegségeinek (18%, 45 fő) volt. Az emésztőrendszer betegségei (11%) 26 fővel szerepeltek a nők halálozásában, valamint a férfiakétól jóval kisebb súlya volt a sérülések, mérgezések (6%, 14 fő) miatti halállokoknak. A légző rendszer betegségei 8 halálesetet (3%) okoztak, ami a férfiaknál megfigyeltekhez képest közel azonos részarányt jelentett.

A halandóság időbeli alakulása és az országos átlagtól való területi különbségei a II. kerületben

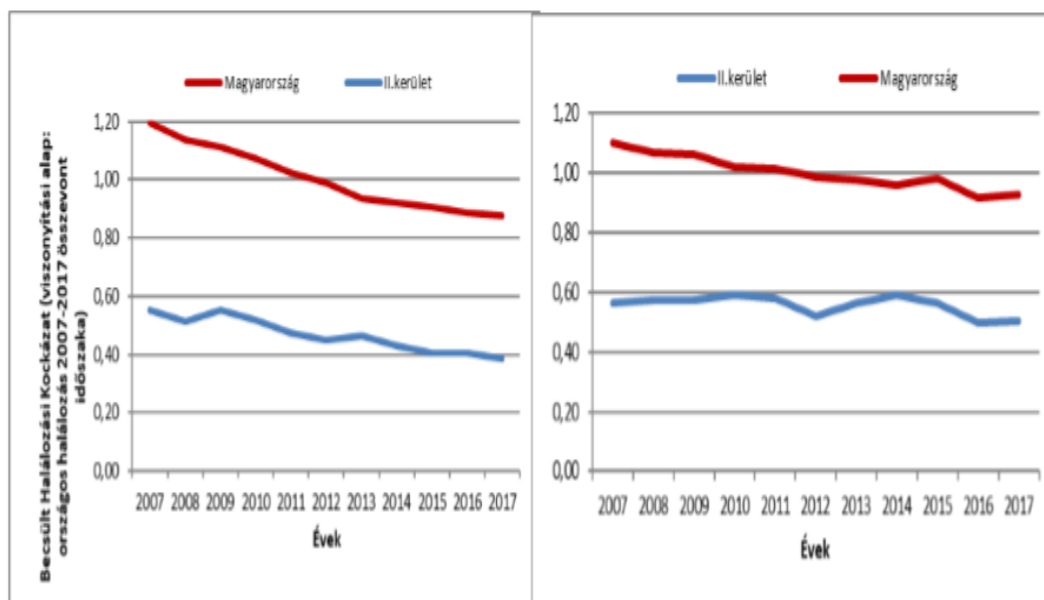
A II. kerületi lakosság korai halálozási viszonyait – az adat és módszer részben meghatározottak szerint – vizsgáltuk: egyrészt a kerületi szintű és a hazai halálozás alakulása (2007–2017 között) időben, illetve a halandósági eltérések az országos átlaghoz viszonyítva (2013–2017 között) kerültek vizsgálatra. A II. kerületi férfiak és nők általános (összes halállokok miatti) korai halálozását a vizsgálati időszakban férfiak és nők körében is minimálisan, de folyamatosan csökkenő tendencia jellemezte. A korai halálozás területi egyenlőtlenségeit tekintve a kerületi

férfiak és nők esetében is az országos átlagtól szignifikánsan alacsonyabb halálozást találtunk.”⁶

**Az összes halálok (BNO-10: A00-Y98) miatti standardizált korai (25–64 éves)
halálozás alakulása Budapest II. kerületében és Magyarországon, 2007–2017.**

FÉRFIAK

NŐK

A II. kerületi férfiak és nők keringési rendszer betegségei miatti korai halálozását a vizsgálati időszakban férfiak körében stagnáló trend, a nők esetében 2015-től minimálisan emelkedő tendencia jellemezte.

A II. kerületi férfi és női lakosság körében az emésztőrendszeri betegségek miatti halálozás alakulásában az országos halálozástól alacsonyabb szinten csökkenő tendencia volt jellemző a férfiak körében, nők körében stagnálás volt megfigyelhető. Az emésztőrendszeri betegségek miatti korai halálozás az országos átlagtól szignifikánsan jóval alacsonyabb volt a férfiak körében, a nők esetében is alacsonyabb halálozási szintet találtunk.

„A kiemelt népegészségügyi jelentőségű rosszindulatú daganatok miatti megbetegedések gyakoriságának országos átlagtól való különbségei a II. kerületben:

Összességében a rosszindulatú daganatok és a vizsgált daganatfajták esetében a 25–64 éves II. kerületi férfiak és nők körében az országos szint szerint várható megbetegedési gyakoriságtól – az esetek döntő többségében szignifikánsan – alacsonyabb megbetegedési gyakoriságot figyelhettünk meg.

A morbiditás, mortalitás külső okai szerinti halálozás vonatkozásában is hasonló volt a helyzet, mint a többi vezető halál oka csoport miatti halálozás tekintetében, miszerint a kerületi férfi és női lakosság halálozási szintje az országos halálozástól alacsonyabb volt. A halálozás stagnált a férfiak esetében, a nők körében pedig a tendencia 2015-től folyamatosan csökkenő volt.

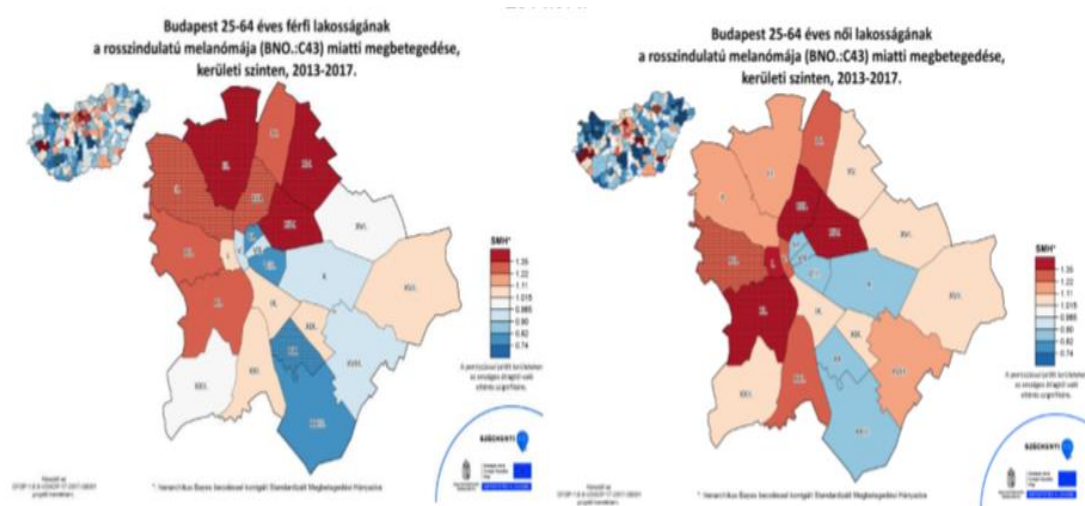
Kiemelendő, hogy a melanóma megbetegedések esetén jeleztek eredményeink az országos átlagtól magasabb megbetegedési kockázatot a II. kerületben, az országos átlag másfélszeresét meghaladó eltérés a férfiak esetében szignifikánsnak bizonyult. Amint az a megbetegedési

⁶ A II. kerületi lakosság egészségi állapota, 2007-2017. Készítette: Juhász Attila és Nagy Csilla, 17-19.. oldal

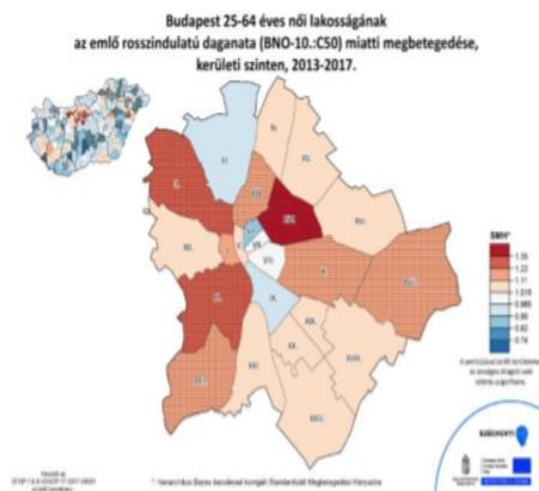
Kiemelendő a férfiak prosztatarák miatti, országos átlag másfélszeresét meghaladó szignifikánsan magasabb eltérése, illetve a nők emlő rosszindulatú daganatának 41%-os, szintén szignifikáns többlet megbetegedése.”

A népegészségügyi szempontból különösen jelentős rosszindulatú daganatok miatti megbetegedési gyakoriság eltérései a II. kerületi FÉRFI és NŐI lakosság körében, 2013-2017.

[illegible]

24. ábra

„⁷

4.2. Egészségügyi beruházások

Az önkormányzat a kiemelt beruházások között tartja számon az egészségügyi ágazatot érintő fejlesztéseket, így folyamatosan újulnak meg mind az alapellátási, mind a szakorvosi rendelők, illetve új beruházások, infrastrukturális fejlesztések is átadásra kerültek. A 2019. év fejlesztéseként 4 háziorvos folytathatja munkáját a Szt. Ferenc Kórház Széher úti rendelőjében.

4.3. Prevenció

A kerület kiemelt célja, hogy a magas színvonalú alap, illetve szakorvosi ellátás igénybevételének további biztosítása és fenntartása mellett, a prevenció mind a gyermek, mind a felnőtt lakosság tekintetében előtérbe kerüljön.

A BFKH II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály számos prevenciós programot valósított meg az elmúlt években. Fő célcsoportjuk az óvodás és iskolás tanulók, de részt

⁷ A II. kerületi lakosság egészségi állapota, 2007-2017. Készítette: Juhász Attila és Nagy Csilla, 27-29. oldal

vesznek családokat megszólító rendezvényeken is, illetve az idős korosztálynak is tartanak felkérésre előadásokat. Néhány kiemelt program:

- **Életvitel Stratégia**

A prevención belül az egészséges táplálkozást támogató programokat valósítottak meg az elmúlt években. 2018-ban 24 főzőprogram megvalósítására volt lehetőség az „Életvitel Stratégia Program” támogatásával, alkalmanként 10-15 fős iskolai csoport létszámmal.

- **Fertőző megbetegedések megelőzése**

Annak érdekében, hogy a gyermekek és az ifjúság körében tudatosuljon és megtanulják a helyes kézmosást rendszeresen óvodai és iskolai programokat valósított meg a Népegészségügyi Osztály az érintett korosztály bevonásával.

Az intézményektől, iskolavédőnőktől, pedagógusoktól érkező felkérésre interaktív foglalkozásokat tartottak, az elméleti bevezetést követően a programon résztvevő minden diák ellenőrizhette a kézmosási technikáját UV lámpa alatt. Az eredmények kiértékelését követően sor került a helyes kézmosás mozdulatsorának megtanulására.

- **Komplex iskolai programok**

Az együttműködő partnerekkel, társhatóságokkal, rendészeti szervekkel és civilekkel komplex programokat szervezett a Népegészségügyi Osztály. Az egészségnapok keretei között számos foglalkozás valósult meg: érzékenyítő programok, interaktív órák a környezet- és természetvédelemmel összefüggésben, elsősegélynyújtás, baleset- és viktimizáció megelőzése, egészséges táplálkozással összefüggő programok, személyi higiéné, védőoltások fontossága, facebook veszélyei és előnyei; stressz kezelés, iskolai agresszió, bőrvédelem, mindennapi mérgeink, fogászati prevenció, stb.

Ezek a rendezvények a diákok az egészséges életvitel területeit érintő élményközpontú interaktív foglalkozásokon vettek részt.

- **Komplex lakossági programok családok számára**

Lakossági nagyrendezvényeken az élelmiszer-és kémiai biztonság, a tudatos élelmiszer-vásárlás, a helyes, egészséget támogató táplálkozás, a személyi higiéné kiemelt témakörök voltak (Kerület Napja, Kézhygiénés Világnap; Családi Nap; Föld Napja, Hidegkúti Sportparádé).

4.4. Szűrőnapokon való részvétel

A 2011. novemberében indított felnőtt lakossági szűréseket, a korábbi évekhez hasonlóan a 2018-2019. évben is évente két-két alkalommal, tavasszal (május, júniusban) és ősszel (novemberben) szervezte meg az Egészségügyi Szolgálat. A szűrésekre minden alkalommal két telephelyen: a Kapás utcai és a Községház utcai rendelőben kerül sor.

Lakossági szűrések / év	2011	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		Összesen
	ősz	tavaszi	ősz	tavaszi	ősz	tavaszi	ősz	tavaszi	ősz	tavaszi	ősz	tavaszi	ősz	tavaszi	ősz	tavaszi	ősz	Fő
Kapás utcai telephely	189	272	351	120	236	116	254	185	198	142	194	254	211	230	374	249	215	2722
Községház utcai telephely	105	140	112	111	149	91	112	130	107	110	113	115	167	197	110	161	131	1562
Pulzus központ								22	17	21	17	14		16	19	18	16	91
Összesen	294	412	463	231	385	207	366	337	322	273	324	383	378	443	503	428	362	4375

Forrás: II. kerületi Egészségügyi Szolgálat

A szűrési programoknak továbbra is pozitív visszhangja van a lakosság körében. Egyre többen keresik a fiatalok és középkorúak köréből is a lehetőségeket a szűréseken való részvételhez és jó ötletnek tartják a hétvégi szervezést az egészségi állapotuk felmérésére, bizonyos kockázati tényezők kiszűrésére. Értékelték a résztvevők, hogy a szűrések alkalmával több idő jut a betegségekkel, a kockázatokkal kapcsolatos, az életmódbeli változtatási javaslatok megbeszélésére.

Az évek során több fejlesztés is történt a szűrési programban: 2012-ben (nordic walking) oktatással, 2013-ban bőrgyógyászati szűréssel, 2015-ben átfogó kardiológiai szűréssel, 2017-ben emlőszűréssel bővült a szűrések köre. 2018-tól pedig testtömeg-index, testfolyadék-tartalom – és izomtömeg meghatározásra is van lehetőség. A Pulzus Központban a kardiológiai szűrés is történhet, olyan pácienseknél, akiknél a belgyógyászati szűrés során fokozott szív-érrendszeri kockázatot észlel a szakorvos.

Több ezer alsós tagozatú diák pedig az iskolai környezetben allergia szűrésen vehetett részt.

4.5. Rendelőjárat

A Rét utcai rendelőjárat 2017. áprilisában indult, amely az időseknek segítséget jelenthet a rendelőbe való eljutáshoz.

4.6. Sportolási lehetőségek fejlesztése

Továbbra is ingyenesen igénybe vehetőek a kerület közterületein található felújított sportparkok, a Vérhalom téri sportpálya, Üstökös utcai sportpálya, Papkert sportpálya, Gárdonyi Géza utcai sportpálya, valamint a II. Kerületi Sport és Szabadidősport Nonprofit Kft. (Továbbiakban: Sport Kft.) kezelésében lévő sportközpontok (Kolozsvár utcai és a hidegkúti Pokorny József) futópályái.

A Sport Kft. programot hirdetett „Szabadba Ki! Kondira fel!” elnevezéssel. A program célja megismertetni és kedvelté tenni a lakosság körében a kerületben több helyen fellelhető kültéri fitness eszközöket („street workout” gépek) és azok használatát, támogatva ezzel a szabadidő aktív eltöltését, azzal a céllal, hogy a sportolás minél több ember mindennapi életének részévé váljon.

Fitnesz parkok a II. kerületben:

- Pokorny József Sport-és Szabadidőközpont (1028 Budapest, Szabadság utca 51-57.)
- Mechwart liget
- Pasaréti út- Hidász utca sarka, Fenyves Park
- Csatárka út

A kerületi sportélet, illetve az alapját szolgáló létesítmények fejlesztése, karbantartása folyamatos munka, amely épít a korábbi évek gyakorlatára. Eszerint folyamatos a sportlétesítményeink állagának megóvása, azok bővítése, fejlesztése, a kerület kiemelt rendezvényeinek, iskolai és szabadidős sportprogramjainak arculatalakítása.

2019 októberében elkészült a kerület új uszodája a Máriaremetei úton. A vízilabda utánpótlás nevelésre épülő uszoda, az óvodai és iskolai úszás igényeken túl a lakosság valamennyi korosztályának rekreációs sportprogramjainak is helyszínt biztosíthat a közeljövőben.

Összegzés:

- **a II. kerületi epidemiológiai elemzés eredményeinek felhasználása az egészségügyi/szociális szolgáltatások tervezéséhez/szervezéséhez, közép és hosszú távú helyi szintű népegészségügyi stratégia kialakításához,**
- **a gyermekek egészséges táplálkozásának, egészséges életmódjának elősegítése,**
- **az egészségben eltöltött évek számának növekedésének elősegítése,**
- **sportolási lehetőségek növelése.**

V. A kerület munkaerő-piaci helyzete, az álláskereső és ellátások számának mutatói

5.1. Regisztrált vállalkozások száma főbb gazdasági ágak szerint

A gazdaságföldrajzi helyzet nagyban meghatározza a térségben működő gazdasági vállalkozások jellegét is. A legtöbb vállalkozás a szolgáltató szektorból kerül ki.

Az alábbi táblázatban a budapesti kerületek regisztrált vállalkozásainak száma a főbb gazdasági ágak szerinti adatait olvashatjuk:

Kerület District	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat Agriculture, forestry and fishing	Ipar Industry	Építőipar Construction	Kereskedelem, gépjárműjavítás Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles	Szállítás, raktározás Transportation and storage	Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás Accommodation and food service activities	Információ, kommunikáció Information and communication	Ingatlanügyletek Real estate activities	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység Professional, scientific and technical activities	Oktatás Education
I.	193	267	207	845	89	431	683	2 178	2 374	354
II.	549	992	835	2 726	286	1 067	2 284	8 243	7 783	1 118
III.	513	1 275	1 353	3 657	696	1 087	2 389	5 457	6 158	1 121
IV.	321	729	794	2 069	479	471	1 058	2 432	2 415	609
V.	185	513	470	1 967	222	1 083	906	3 927	3 613	376
VI.	240	701	1 042	2 693	355	1 142	1 047	3 312	3 225	516
VII.	309	573	739	2 258	321	1 124	1 052	2 734	2 530	599
VIII.	287	813	1 068	3 521	401	864	1 169	2 509	2 613	595
IX.	235	582	630	1 972	325	653	1 135	2 576	2 787	547
X.	229	735	669	3 461	442	497	719	1 878	1 691	437
XI.	654	1 520	1 571	4 391	732	1 189	2 967	7 255	8 398	1 366
XII.	359	472	411	1 352	180	576	1 349	4 718	4 666	714
XIII.	461	1 244	1 391	4 168	670	1 135	2 456	5 540	6 188	1 150
XIV.	470	1 082	1 382	4 225	716	1 025	2 158	5 278	5 419	1 155
XV.	275	812	1 161	2 895	625	509	873	2 062	2 068	421
XVI.	391	935	1 053	2 417	468	484	994	3 037	2 667	548
XVII.	458	784	969	1 958	521	398	816	2 253	2 092	547
XVIII.	444	858	1 063	2 693	755	494	834	2 642	2 337	575
XIX.	144	429	530	1 459	385	340	590	1 514	1 439	423
XX.	231	511	653	1 536	407	286	462	1 501	1 312	306
XXI.	254	616	778	1 716	475	334	519	1 560	1 511	401
XXII.	590	655	772	1 482	351	314	716	1 872	2 174	373
XXIII.	152	233	256	684	194	121	145	580	382	101
Összesen Total	7 944	17 331	19 797	56 146	10 095	15 624	27 321	75 048	75 842	14 352

Forrás: KSH Statisztikai Évkönyv 2017.

A mezőgazdasági és az ipari szektor mértéke csekély a kerületben, az egyéb gazdasági ágazat statisztikai adatai a budapesti átlaghoz közeli, pozitív eltérés főként az ingatlanüggyel, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységet folytatók számában mutatkozik. A 23 kerület adatait összevetve a kerületünkben a legmagasabb ezen ágazattal foglalkozók száma.

5.2. A regisztrált vállalkozások száma gazdálkodási forma szerint

Év	Összesen	Ebből/db				
		KFT.	RT.	BT.	Önálló váll.	Egyéb
2015	30 303	11 725	403	3 904	13 618	617
2017	31 532	11 620	470	3 602	15 233	607

Forrás: KSH Statisztikai Évkönyvek – saját szerkesztés

A vizsgált időszakban a vállalkozások száma kismértékben emelkedett, figyelemre méltó az egyéni vállalkozók létszámának 13 618 főről 15 233 főre való növekedése.

5.3. A nyilvántartott álláskeresők számának alakulása a kerületben

/full_afsz_kozos_statiztika/full_AFSZ_Telepulessoros_munkanelkulisegi_adatok/full_afsz_stat_telepulessoros_adatok_2016/content/afsz_s
(2016. 10. 20. Településnév)

Főváros

Főváros települései	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip.ell. fő	FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató** %	Arányszám***
BUDAPEST 01. KER.	211	79	51	38	27	16 405	1,29	0,32
BUDAPEST 02. KER.	504	190	105	97	87	52 589	0,96	0,24
BUDAPEST 03. KER.	1 152	358	287	216	158	83 067	1,39	0,34
BUDAPEST 04. KER.	1 725	597	323	191	411	69 833	2,47	0,61
BUDAPEST 05. KER.	180	66	33	43	22	18 046	1,00	0,25
BUDAPEST 06. KER.	592	186	98	60	133	27 222	2,17	0,54
BUDAPEST 07. KER.	588	175	121	90	116	40 209	1,46	0,36
BUDAPEST 08. KER.	1 162	376	173	119	376	53 240	2,18	0,54
BUDAPEST 09. KER.	1 127	345	163	102	254	39 166	2,88	0,71
BUDAPEST 10. KER.	1 377	488	224	139	347	52 147	2,64	0,65
BUDAPEST 11. KER.	1 413	551	289	196	261	83 893	1,68	0,41
BUDAPEST 12. KER.	416	164	85	60	84	34 673	1,20	0,30
BUDAPEST 13. KER.	1 751	543	362	209	415	77 788	2,25	0,56
BUDAPEST 14. KER.	1 824	666	291	164	310	74 138	2,46	0,61
BUDAPEST 15. KER.	1 178	417	209	142	224	54 456	2,16	0,53
BUDAPEST 16. KER.	856	305	152	149	137	46 962	1,82	0,45
BUDAPEST 17. KER.	1 343	549	231	175	262	59 840	2,24	0,55
BUDAPEST 18. KER.	987	258	239	156	143	67 510	1,46	0,36
BUDAPEST 19. KER.	676	161	176	110	79	40 909	1,65	0,41
BUDAPEST 20. KER.	1 294	448	190	157	343	43 512	2,97	0,73
BUDAPEST 21. KER.	1 411	446	264	156	302	52 367	2,69	0,66
BUDAPEST 22. KER.	676	255	113	89	152	35 861	1,89	0,47
BUDAPEST 23. KER.	373	108	55	45	65	16 287	2,29	0,57

Főváros	22 816	7 731	4 234	2 903	4 708	1 140 120	2,00	0,49
----------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------------	-------------	-------------

ments/nfsz_stat_telepulessoros_adatok_2019_10.pdf

(2019. 10. 20. Településnév)

Főváros

Főváros települései	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip.ell. fő	FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató** %	Arányszám***
BUDAPEST 01. KER.	173	32	54	29	13	16 257	1,06	0,30
BUDAPEST 02. KER.	438	97	151	69	40	51 424	0,85	0,24
BUDAPEST 03. KER.	1 021	180	335	127	90	81 812	1,25	0,35
BUDAPEST 04. KER.	1 051	293	297	106	169	67 099	1,57	0,44
BUDAPEST 05. KER.	118	24	33	14	15	17 519	0,67	0,19
BUDAPEST 06. KER.	370	81	101	38	59	26 782	1,38	0,39
BUDAPEST 07. KER.	355	65	106	39	27	38 401	0,92	0,26
BUDAPEST 08. KER.	687	142	173	100	106	52 478	1,31	0,37
BUDAPEST 09. KER.	485	107	139	54	43	38 326	1,27	0,36
BUDAPEST 10. KER.	612	114	173	52	135	50 599	1,21	0,34
BUDAPEST 11. KER.	871	243	284	114	104	81 227	1,07	0,30
BUDAPEST 12. KER.	329	106	78	58	52	33 626	0,98	0,27
BUDAPEST 13. KER.	1 167	282	346	117	211	77 353	1,51	0,42
BUDAPEST 14. KER.	1 239	374	336	87	162	73 094	1,70	0,48
BUDAPEST 15. KER.	695	188	212	68	129	53 352	1,30	0,36
BUDAPEST 16. KER.	458	126	135	78	61	46 412	0,99	0,28
BUDAPEST 17. KER.	688	207	185	106	108	58 646	1,17	0,33
BUDAPEST 18. KER.	684	117	243	92	34	66 453	1,03	0,29
BUDAPEST 19. KER.	406	64	131	62	27	39 170	1,04	0,29
BUDAPEST 20. KER.	670	130	168	88	75	43 649	1,53	0,43
BUDAPEST 21. KER.	741	150	203	88	71	50 593	1,46	0,41
BUDAPEST 22. KER.	375	117	111	62	32	35 302	1,06	0,30
BUDAPEST 23. KER.	221	40	55	32	22	15 558	1,42	0,40

Főváros	13 854	3 279	4 049	1 680	1 785	1 115 132	1,24	0,35
----------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------------	-------------	-------------

Forrás: https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statiztika/full_afsz_telepulessoros_munkanelkulisegi_adatok.aspx

* Munkav. korú népes. fő - a KSH népszámlálási ill. népesség-nyilvántartási adatai az előző év január 1-jei állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

** Relatív mutató - a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

*** Arányszám - a relatív mutatóhoz az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

A fenti táblázatokkal a 2016. év azonos időszaka került összevetésre a 2019. évi számadatokkal (10. hónap adatai). A munkanélküliségi adatok száma 2019. év októberére 14 %-kal csökkent, különösen kedvező, hogy a 365 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek száma több mint 50 %-kal mérséklődött. A regisztrált álláskeresők száma továbbra is alacsony mértékű a munkaképes lakosság arányához képest. A munkaképes lakosság száma 52 589 főről 51 424 főre csökkent, így a relatív mutató száma kis mértékben változott, az arányszám 0,96 %-ról 0,85 %-ra módosult.

5.3.1. Álláskeresők nemek és életkor szerinti adatai

Év/hónap október	Férfi / Male	Nő / Female	Együtt /fő Together	25 év alatt / Under 25 years	25 - 54 év / 25-49 years	55 év és felette / 55 years or over	Együtt Together (fő)
2016.	214	290	504	21	297	186	504
2019.	187	251	438	11	289	138	438

Forrás: https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statistika/stat_afsz_nyilvtartasok.aspx

A vizsgált időszakban a férfiakat alacsonyabb munkanélküliségi ráta jellemezte, mint a nőket, esetükben a csökkenés mértéke 12 %-os, a nők esetében 14%-os javulást eredményezett. Különösen kedvező tendenciának mutatkozik mind a 25 év alatti munkavállalók, mind az 55 év feletti munkavállalók adataiban bekövetkezett csökkenés, amely betudható annak, hogy a munkaerő piacon javultak, főként a fiatalok elhelyezkedési esélyei.

5.3.2. Álláskeresők végzettség szerinti adatai

Év/hónap október	általános iskola / Elementary education	szakiskola, szakmunkásképző / Vocational or apprentice school	szakközépiskola, technikum / Vocational secondary school, specialised technical school	gimnázium / Secondary grammar school	főiskola, egyetem / Tertiary education	Együtt /Together (fő)
2016.	75	32	74	96	227	504
2019.	47	33	60	61	237	438

Forrás: https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statistika/stat_afsz_nyilvtartasok.aspx

A nyilvántartott álláskeresők között magas a közép és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, az összes álláskeresőként nyilvántartottakhoz viszonyítva, de ez a sajátosság a kerület kimagaslóan magas képzettségi helyzetéből is adódik. A vizsgált időszakban ugyanazon hónap (október) adatai kerületek összevetésre. A kismértékű növekedés a felsőfokú végzettségűek esetében vélelmezhető, hogy a pályakezdő, vagy még e hónapban el nem helyezkedettek létszám adataiból tevődik össze.

5.4. Kerületi közfoglalkoztatás alakulása

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresőse hosszú ideig eredménytelen.

A II. kerületi Polgármesteri Hivatalban 2012 és 2017. év között történt közfoglalkoztatás. A 2015. évben 75 fő, a 2016. évben 47 fő, a 2017. évben pedig 22 fő foglalkoztatására került sor a hivatalban.

A közfoglalkoztatás keretén belül betöltött munkakörök az alábbiak voltak:

- segédmunkás (karbantartó, kertész),
- ügyviteli alkalmazott,
- pénzügyi asszisztens,
- takarító,
- konyhai kisegítő,
- adminisztrátor,
- egyéb szociális foglalkozások.

A legtöbb munkakör betanított jellegű, fizikai munka volt. Mind a hivatalban, mind a kerületi intézményekben a szervezeti egységekbe integráltan került sor a foglalkoztatásokra.

Jelenleg az önkormányzati fenntartású intézményekben, illetve civil egyesületeknél vannak közfoglalkoztatott munkatársak.

2015 év januárjától 2017 év októberéig terjedő időszakból 11 főt sikerült a közfoglalkoztatottak közül az Mt. és a Ktv. hatálya alatt továbbfoglalkoztatni a Polgármesteri Hivatalban, ők néhány kivétellel, jelenleg is a hivatal munkatársai.

5.5. Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása

5.5.1. A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. foglalkoztatás rehabilitációs programjának bemutatása

A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. (továbbiakban: Zrt.) 2010. óta folyamatosan bővülő foglalkoztatási programot hozott létre és működtet a Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjával (továbbiakban: MEREK) együttműködésben, melynek köszönhetően több fogyatékos- és megváltozott munkaképességű embernek sikerült elhelyezkednie a nyílt munkaerő-piacon.

A program folyamatos, egymásra épülő fejlesztésekkel érte el jelenlegi formáját 2010-től. Kezdetben a Bel-Buda Városközpont Funkcióbővítő beruházás fejlesztéseit bemutató információs pontokkal indult, később pedig a II. Kerület Kártya kedvezményrendszer kártyakiadó pontjainak működtetésével folytatódott.

2011 áprilisában a mozgáskorlátozottak bevonásával megtervezett és kivitelezett átalakítás eredményeként nyílt meg az ügyfélszolgálati iroda, ahonnan több tízezer kerületi polgár számára nyújtott önkormányzati szolgáltatások ügyfélszolgálati feladatait látják el. (Kerületi kedvezményrendszer működtetése, közterületi bejelentő rendszer diszpécserközpontja és más, összetett ügyfélszolgálati munkával járó önkormányzati lakossági szolgáltatások feladatai.)

Az ügyfélszolgálaton 2011-től a program keretében időről időre megújuló személyi összetétellel és cserélődő beosztásban 3 – 5 fő mozgáskorlátozott munkatárs vett részt a rehabilitációs programban, munkájukkal minőségi szolgáltatásokat nyújtva a II. kerület polgárai számára a lakossági ügyfélszolgálati feladatok ellátása során.

A program egyik célja, hogy a benne részt vevő dolgozók a rehabilitációs folyamat utolsó állomásaként olyan munkatapasztalatokat szerezzenek, melyek hozzásegítik őket a sikeres elhelyezkedéshez a nyílt munkaerő-piacon.

A Zrt. kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a programot mind a közvélemény, mind a potenciális munkáltatók minél szélesebb körben megismerhessék.

Az ügyfélszolgálati iroda rendszeresen kitelepül tízezres látogatószámú kerületi rendezvényekre (Kerület Napja, Föld Napja, Sportágválasztó, Hidegkúti Fesztivál, Családi Piknik), illetve részt vesz velük a kerületi sporteseményeken (Kerületi Kaptató – kerekesszékes futam).

Stratégiai cél továbbá a több éves ügyfélszolgálati tapasztalattal rendelkező munkatársak hosszú távú megtartása, emellett pedig esetlegesen olyan, mentorált átmeneti munkavállalók foglalkoztatása, akiknél a cél a munkatárs nyílt munkaerő-piacra továbblépésének segítése. Az iroda szolgáltatásainak köre tervek szerint kerületi vonatkozású kiadványok és ajándéktárgyak árusításának feladataival is bővíteni fog, így a program társadalmi érzékenyítő funkciója a kerületi polgárok még szélesebb körében érheti el a célját.

Fentiek mellett a Zrt. részt vesz a megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci beilleszkedését kitűző, más szervezetek által működtetett programokban is, így helyt ad a „Kézen Fogva Alapítvány” által a fogyatékkal élő fiatalok számára szervezett pályaaorientációs nyílt napoknak is, melyen az érdeklődő fiatalok próbamunka során ismerkedhetnek meg az egyes munkakörök kompetenciáival és a munka világával.

Cél az elkövetkező években olyan programok megszervezése, lebonyolítása, valamint a programokon való részvétel, amely elősegítheti az ép és fogyatékos emberek találkozását, az elfogadó, segítő szemlélet kialakítását. Ilyen program az „Esély Sportnap” is, amely hátrányos helyzetű, fogyatékossgal élő fiatalok, valamint a többségi társadalom tagjai számára biztosít lehetőséget egy sportverseny keretében megmérgettni magukat vegyes összetételű csapatokban.

A Magyar Vöröskereszt Fővárosi szervezetével és a Család, Esélyteremtő és Önkéntes Házzal partnerségben közös fórumra kerül sor a fogyatékossgal élőket foglalkoztató szervezetekkel. Tervek között szerepel az önkéntesek szervezett bevonásának lehetőségének megvizsgálása a humán szolgáltatások lebonyolításába.

A Zrt. eddigi programja elismeréseként 2015-ben, 2016-ban és 2018-ban háromszor is elnyerte a „Fogyatékossgábarát Munkahely” díjat (2018-ban arany fokozatban, amelyet az integratív akadálymentesítés kategóriában nyert el), továbbá 2018-ban a társaság ügyfélszolgálatos munkatársa kapta az év megváltozott munkaképességű dolgozójának járó „Példakép Díjat”.

5.5.2. Foglalkoztatás a Polgármesteri Hivatal Központi Iktatójában

3 fő hallássérült munkatárs dolgozik 2013. év szeptemberétől, akik a hivatalba érkező levelek feldolgozását végzik. A feladat és problémamegoldó képességük, nyitottságuk révén rövid időn belül beilleszkedtek a közösségbe. Az egészséges munkatársak megtanulták, hogyan lehet kommunikálni és együtt dolgozni a hallássérült munkatársakkal, a hallássérült dolgozóknak szintén sokat fejlődött a beszédképességük.

5.6. Diákmunka

A Pénzügyminisztérium a fiatalkori inaktivitás csökkentésére, a korai munkatapasztalat és munkajövedelem szerzés elősegítésére a 2013-2018-as években indított „Nyári diákmunka” program tapasztalatait felhasználva a 2019. évben ismét meghirdetésre került a program.

A programba a II. kerületi Polgármesteri Hivatal is bekapcsolódott. A program célcsoportja 16 - 25 év közötti nappali tagozatos tanulói vagy hallgatói jogviszonnyal rendelkező diákok voltak. A nyári diákmunka elősegíti a fiatalok munkához jutását és ezzel a korai munkatapasztalat mellett a jövedelemszerzés lehetőségét is, valamint segítette az önkormányzatoknál és az önkormányzat fenntartásában álló intézményekben a nyári szabadságolási időszakban fellépő munkaerő igény pótlását is.

A diákok legfeljebb két hónapos időtartamban, napi hat órás foglalkoztatásban dolgoztak. 2016. évben a Polgármesteri Hivatal részlegeinél 9 fő diák, a 2017. évben 8 fő, a 2019. évben 4 fő foglalkoztatására került sor. A diákok adminisztratív, jogi és pénzügyi asszisztensi, valamint könnyű fizikai munkát végeztek.

Összegzés:

- **a vállalkozások száma csekély mértékben nőtt, álláskeresők és helyi vállalkozók együttműködésének kialakítása,**
- **a kerületben a regisztrált álláskeresők száma a vizsgált időszakban csökkent,**
- **megváltozott munkaképességű emberek példaértékű foglalkoztatása a Zrt-nél és Hivatalban,**
- **további kitűzhető cél a megváltozott munkaképességű kerületi lakosság foglalkoztatási és szabadidős elfoglaltságának további lehetőségeinek felmérése.**

VI. Gyermekjóléti alapellátások

6.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A 2016-ban az Szt., valamint a Gyvt. jogszabályainak változásaiból eredően a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ integrációja teljes körű szervezeti, strukturális és szakmai átszervezést jelentett az intézmény működésében. Család- és Gyermekjóléti Központ névvel, új feladatelosztásban látja el az intézmény a családsegítésre és a gyermekvédelemre vonatkozó feladatait.

A szolgáltatások igénybevétele önkéntesen vagy a Szt., és Gyvt. által meghatározott észlelő-és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések okán történik.

Jelzőrendszeri tagok jelzéseinek alakulása problématípusok szerint év/eset			
	2016	2017	2018
Egészségkárosodás	3	3	7
Anyagi	3	9	13
Lelki-mentális	6	17	8
Elhanyagolás-veszélyeztetés	7	37	44
Gyermeknevelési	18	20	3
Életviteli	10	26	16
Bántalmazás	40	45	23
Magatartászavar, hiányzás	76	99	76
Magántanulói kérelem	29	34	49
Egyéb	81	95	137
Összesen	273	385	376

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, ennek érdekében *szociális segítőmunkát végez*.

Feladata még a családon belüli erőszak gyermekáldozataival való kiemelt foglalkozás, gyermekpszichológiai tanácsadáshoz, fejlesztőpedagógiai tanácsadáshoz való hozzájárás szervezése.

2017-ben megállapodással, vagy határozattal megerősített segítő tevékenységet 617 személy, gyermek számára nyújtottak, tanácsadásban 437 fő részesült, melyből egyszeri igénybe vevő: 123 fő volt.

A speciális szolgáltatásokat 873 fő vette igénybe, így a szolgálat és a központ által nyújtott szolgáltatásokkal elért személyek száma 2017-ben 1927 fő volt.

2018-ban megállapodással, vagy határozattal megerősített segítő tevékenységet „csupán” 298 személy, gyermek számára nyújtottak, tanácsadásban viszont 735 fő részesült, melyből egyszeri igénybe vevő 120 fő volt.

A speciális szolgáltatásokat 1596 fő vette igénybe, így a szolgálat és a központ által nyújtott szolgáltatásokkal elért személyek száma már 2729 fő volt. Ezek a szolgáltatások az alábbiak: pszichológiai, jogi tanácsadás, családkonzultáció, pár-és családterápia, mediáció, autogén tréning, utcai szociális munka, fejlesztő pedagógiai tanácsadás, kapcsolattartás biztosítása.

A megállapodással vagy határozattal történő szociális segítő tevékenységben részesülők száma jelentősen: 52%-al csökkent, ugyanakkor a tanácsadásban részesülők száma ugyanilyen arányban nőtt, tehát a segítésben részesülő családok száma összességében nem csökkent.

6.2. Család-és gyermekjóléti központ

A Gyvt. 40/A.§-ban meghatározott feladatokat látja el:

- a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység keretében, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése és a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében végzendő *esetmenedzseri feladatokat*,
- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő alábbi önálló egyéni és csoportos *speciális szolgáltatásokat*, ellátásokat biztosítja.

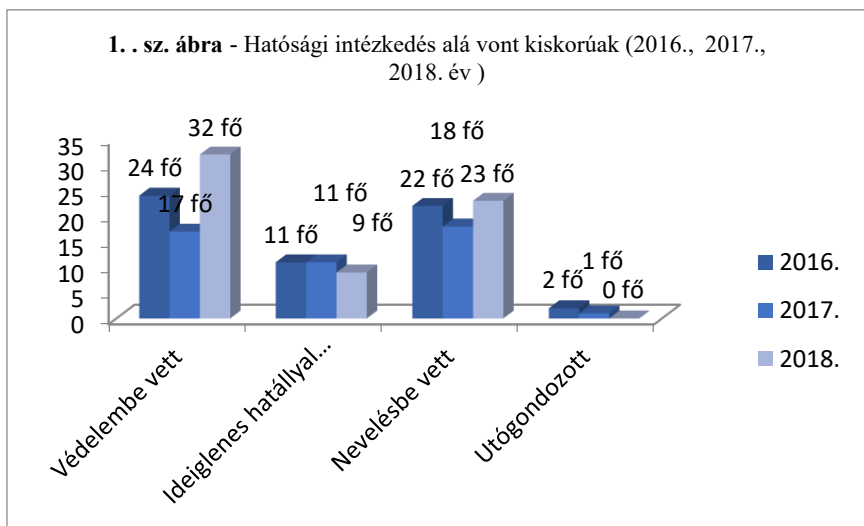
A 1. sz. táblázat a 2018-ban hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek számát mutatja.

	Védelembe vett (fő)	Ideiglenes hatállyal elhelyezett (fő)	Nevelésbe vett (fő)	Utógondozás, szakellátásból kikerült (fő)	Összesen (fő)
Összes érintett száma (fő)	32	9	23		64
0-2	4				4
3- 5	2	2	5		9
6 -13	16	5	16		37
14 -17	10	2	2		14

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Az 1. sz. ábra a 2016-tól bekövetkező struktúraváltást követő évek összehasonlító adatait mutatja (2016., 2017., 2018.). Az ábrán látható, hogy a gondozási tevékenység során az esetszámokban csekély növekedés mutatkozott a hatósági intézkedéssel érintettek számában.

A védelembe vettek számának növekedéséhez az is hozzájárult, hogy több védelembe vett gyermek csak átmenetileg tartózkodott a kerületünkben. Az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek számában nem mutatkozott jelentős eltérés a vizsgált években. Összességében azonban az látszik, hogy az évek során hasonló esetszámmal dolgoznak az esetmenedzserek.

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Központ szakmai egységéhez gyermekbántalmazással, elhanyagolással kapcsolatos esetek is érkeztek (ld. 2. sz. táblázat).

2. sz. táblázat (2018. év) A központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt gyermek adatai		A bántalmazott kiskorúak száma (fő)			Az elhanyagolt kiskorúak száma (fő)	
Családon belül		fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
	szülő által	8	30	1	5	12
	testvér által					
	egyéb rokon, hozzátartozó által					
	összesen (fő)	8	30	1	5	12
	ebből szolgálat továbbította	3	12	1	3	4
Családon kívül	gyermek által					
	felnőtt által					
	intézmény munkatársa által					
	összesen (fő)	0	0	0		

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Bántalmazással kapcsolatos jelzések általában a szolgálat szakmai egységéhez érkeznek, ahol a feltáró munkát követően, amennyiben bebizonyosodott a súlyos veszélyeztetés, védelembe vételi javaslat készült.

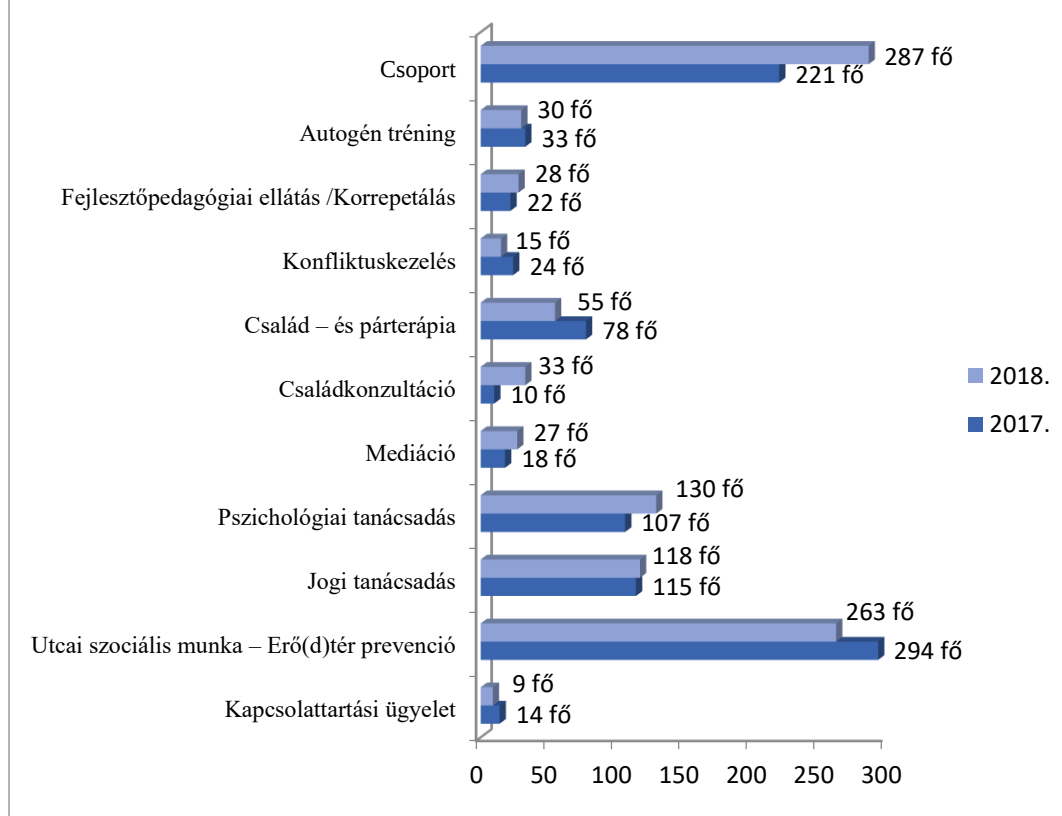
❖ Család- és Gyermekjóléti Központ speciális feladatai

A központ által biztosított speciális szolgáltatások igénybevétele folyamatos.

A 2018-ban az igénybevevői létszám emelkedett, ennek oka az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosításának kötelező bevezetése szeptember 1-jétől.

A 2. számú ábra 2017. és 2018. adatait hasonlítja össze a speciális szolgáltatások vonatkozásában. Látható, jelentős eltérés nem volt az igénybevevők számában. A speciális szolgáltatások által biztosított segítőtevékenység biztosítása az alábbiak szerint történt.

2. sz. ábra - Speciális szolgáltatásokat igénybevevők száma 2017-ben, 2018-ban

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

❖ Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018. szeptember 1. napjától a Gyvt. alapján a központoknak kötelezően biztosítani kell valamennyi köznevelési intézményben – fenntartótól függetlenül - az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység során végzett szolgáltatást. Az óvodai és iskolai szociális segítség a jogszabályban foglaltak szerint minden a kerületünkben óvodába, iskolába, kollégiumba járó gyermeket érint.

2018 végére óvodai és iskolai segítők létszáma 9 fő lett, a 2019. év szeptemberétől a jogszabályi előírásoknak megfelelő 16 fő státusz biztosított a feladat ellátására.

Összességében elmondható, hogy a legtöbb esetben az intézmények vezetői és fenntartói nyitottak és együttműködőek voltak. Az intézmények többségben, mint a munkájukat segítő új szolgáltatásra tekintenek az óvodai és iskolai szociális segítségre. Tapasztalatok szerint a pedagógusok túlnyomó többsége szívesen fogadta a felajánlott segítséget.

6.3. Gyermek napközbeni ellátása

6.3.1. Bölcsődei ellátás

A II. Kerületi Egyesített Bölcsőde hat tagintézménye az évek folyamán folyamatosan megújult, megszépült, és az utóbbi 10 évben 60%-kal növekedett a bölcsődei férőhelyek száma. Jelenleg 390 alapellátási és 54 szolgáltatási férőhelyen tudják fogadni a gyermekeket.

Mindegyik bölcsőde vállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek korai gondozását és nevelését a Budagyöngye bölcsődében kap helyet. A kerület Pedagógiai Szakszolgálatával kötött megállapodás alapján a gyógypedagógus szakemberek főként itt végzik fejlesztő

tevékenységüket. A megállapodás értelmében még két helyen, a Varsányi- és a Hidegkúti Bölcsődében is megteremtődött annak a lehetősége – helyisége -, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei helyben fejleszthessék az ezekbe a bölcsődékbe járó, szakértői véleménnyel rendelkező gyermekeket.

A tapasztalatok szerint minden évben emelkedik az eltérő fejlődésmenetű gyermekek száma és főként azoknak a száma, akiknek prevencióra lenne szükségük.

A bölcsődék nyitottak és tudatosan készülnek a családok fogadására, segítésére, a II. kerületben egyesített bölcsődei formátumban működnek, élén az egyesített bölcsődevezetővel.

Az intézmény telephelyei:

1027 Varsányi Irén u. 32.	48 működő férőhely
1028 Budapest Hidegkúti u. 31.	72 működő férőhely
1026 Budapest Pasaréti u. 41.	84 működő férőhely
1022 Budapest Törökvész u. 18/b.	86 alapellátási-, 14 szolgáltatási férőhely
1021 Budapest, Húvösvölgyi út 12/b.	40 alapellátási-, 40 szolgáltatási férőhely
1021 Budapest, Húvösvölgyi út 213.	60 működő férőhely

A 2019-2020-as gondozási-nevelési évre jelentkezők adatai (fő)

Egyesített Bölcsődék 2019. szeptember 5.-i gyermeklétszám adatok							
	Varsányi	Pasarét	Törökméz	Budagyöngye	Hidegkút	Húvösvölgy	Összesen
ALAPELLÁTÁS							
Férőhelyek száma:	48	84	86	40	72	60	390
Óvodába menő gyerekek száma:	32	55	58	29	53	29	256
Felvehető gyerekek száma: (12-	32	55	60	29	54	30	260
Jelentkezők száma:	47	64	65	37	46	15	274
Felvéve:	32	53	60	28	54	24	251
Várakozók száma -szept.5.-én:	9	0	0	0	0	0	9
Üres férőhelyek száma:	0	2	0	1	0	6	9
Fellebbezést kérőkből elutasítva:	0	0	2	0	0	0	2
Bölcsődékben maradó és felvett gyermekek közül SNI-s gyermek:	0	0	0	6	2	1	9

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A bölcsődébe jelentkezők száma a 2019-2020-as gondozási évre számottevően lecsökkent az előző évekhez képest, így csak kis mértékben haladta meg a felvehető számát.

Az összesített adatokból látható, hogy az alapellátásban csaknem az összes gyermeknek tudtak a bölcsődék férőhelyet biztosítani, a szeptember 5-ei adatok alapján 9 férőhely még üresen maradt, melyek betöltése folyamatos az évközbéli jelentkezések által.

A túljelentkezés továbbra is elsősorban a Varsányi Irén utcai bölcsődét érintette, de némi túljelentkezés volt a Törökméz, Budagyöngye és Pasaréti bölcsődékben is.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy nem minden szülő tudja elfogadni a felajánlott lehetőséget/férőhelyet a lakóhelye és a bölcsőde közötti távolság miatt, így vannak, akik inkább várakoznak megüresedő férőhelyre, az általuk eredetileg első helyen megjelölt bölcsődében.

Valamennyi olyan gyermek felvételt nyert a bölcsődékbe, akiket a gyermekvédelmi jogszabály szerint előnyben kell részesíteni (pl.: egyedülálló szülő, 3 vagy több gyermeket nevelő család, védelembe vett gyermek).

A szülők körében kedvelt szolgáltatás a **játszócsoporthoz és a gyermekfelügyeleti csoporthoz**.

A játszócsoporthoz együttjátszási lehetőséget biztosít a gyermekeknek és szüleiknek olyan környezetben, ahol a gyermekek korának és fejlettségének megfelelő körülményeket, játékokat, étkezést biztosítanak.

A 2018/19-es gondozási- nevelési évben a Törökméz bölcsődében 37 család 135 alkalommal vette igénybe év folyamán ezt a szolgáltatást.

A gyermekfelügyeleti csoporthoz a szülő elfoglaltsága idején biztosítható gondozó-nevelő tevékenység, a 3 év alatti kisgyermek számára. Igénybe veheti a szolgáltatást, aki rész munkaidőben vagy alkalmasszerűen dolgozik, otthoni munkát vállal, iskolába jár vagy Gyed, Gyes mellett különféle továbbképzéseken, tanfolyamon vesz részt.

A szolgáltatások térítési díj ellenében vehetők igénybe.

• **Bölcsődék kihasználtsági és feltöltöttségi adatai a 2018-as és a 2018/19-es gondozási évben**

2018. évi gyermekjelenlét																								
Hónapok	Hidegkút				Varsányi				Pasarét				Törökméz				Budagyöngye				Hűvösvölgyi			
	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %
2018.01.01	72	68	77,39	94,19	48	47	78,40	96,50	84	84	88,47	97,73	86	81	76,74	93,97	40	36	74,88	90,00	60	60	80,30	99,31
2018.02.01	72	68	67,84	94,44	48	48	71,66	98,12	84	84	80,83	100,00	86	83	72,90	95,87	40	36	74,50	88,25	60	60	71,58	100,00
2018.03.01	72	68	77,08	94,44	48	46	77,29	97,40	84	84	83,27	100,00	86	84	72,91	95,87	40	36	71,62	90,00	60	60	72,58	100,00
2018.04.01	72	68	83,04	93,34	48	47	86,95	96,93	84	84	90,16	100,00	86	84	84,27	97,67	40	36	83,94	90,00	60	60	85,52	100,00
2018.05.01	72	67	80,15	93,05	48	46	83,73	97,12	84	84	93,65	100,00	86	84	84,27	97,67	40	36	66,3	90	60	58	85,79	98,02
2018.06.01	72	68	72,61	93,05	48	43	75,69	90,18	84	84	84,45	99,63	86	84	76,30	97,51	40	36	50,00	90,00	60	57	84,47	96,25
2018.07.01	72	56	65,97	89,72	48	35	64,27	82,19	84	82	63,69	97,62	86	75	60,23	91,16	40	36	0,00	0,00	60	47	50,00	80,00
2018.08.01	72	0	0,00	0,00	48	0	0,00	0,00	84	87	61,63	90,15	86	0	0,00	0,00	40	25	47,50	75,92	60	39	50,00	76,51
2018.09.01	72	49	49,86	56,25	48	34	53,75	59,90	84	60	60,60	65,60	86	52	43,54	48,25	40	33	64,62	71,25	60	40	51,16	57,00
2018.10.01	72	64	65,97	81,94	48	41	69,31	83,90	84	73	68,83	80,46	86	67	58,98	74,47	40	36	73,75	89,43	60	49	55,60	75,15
2018.11.01	72	66	74,4	90,54	48	45	67,16	91,96	84	81	78,00	78,00	86	77	66,50	85,49	40	37	74,50	91,00	60	59	72,14	93,25
2018.12.01	72	65	62,58	90,53	48	43	69,1400	93,75	84	81	61,68	96,43	86	77	52,10	89,53	40	36	52,00	90,00	60	59	98,33	65,72
Összesen:	72	707	64,74	73,09	48	475	66,45	82,33	84	968	76,27	92,14	86	848	62,395	80,6217	40	419	61,13	79,65	60	648	71,46	86,77

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A fenti táblázatból látható, hogy a bölcsődék feltöltöttségi mutatói a 2018-as gondozási évben átlag 82,43 %-os volt, a kihasználtságuk pedig 67,07 %. Ez éves szinten átlag 339 beíratott gyermeket jelentett az alapellátási csoportokban, ami nagyon jónak mondható, hiszen a nevelési-gondozási év végén sok gyermek ment el óvodába, és a megüresedett férőhelyekre bekerülő gyermekek beszoktatása a szakmai szabályoknak megfelelően került megvalósításra, azaz fokozatosan.

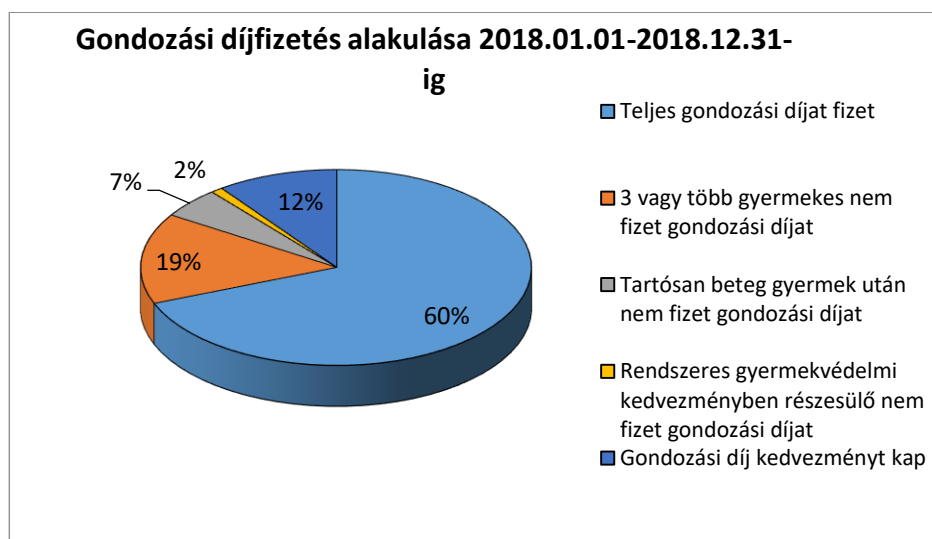
Hónapok		2019. évi gyermekjelenlét																							
		Hidegkút				Varsányi				Pasarét				Törökméz				Budagyöngye				Hűvösvölgyi			
		férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férőhely	beírt gyermek kerületi	kihasználtság %	feltöltöttség %				
2019.01.01	72	70	67,6	94,4	48	47	76,32	96,30	84	83	81,9	98,49	86	79	67,01	87,63	40	38	68,40	93,75	60	60	75,45	99,77	
2019.02.01	72	68	72,36	96,38	48	48	80,31	98,85	84	84	82,55	99,64	86	82	72,90	93,80	40	38	80,00	95,00	60	60	74,50	99,50	
2019.03.01	72	69	80,63	94,79	48	48	80,50	100,00	84	84	85,83	100,00	86	82	75,75	95,29	40	38	75,25	95,00	60	60	80,33	99,16	
2019.04.01	72	69	81,06	95,83	48	48	88,38	100,00	84	84	87,34	100,00	86	84	79,86	97,67	40	38	82,23	95,00	60	60	82,28	100,00	
2019.05.01	72	68	82,51	95,39	48	48	86,74	100,00	84	84	81,49	98,48	86	83	83,93	97,51	40	39	88,6	97,20	60	59	84,09	100,00	
2019.06.01	72	68	78,70	94,44	48	48	96,00	100,00	84	84	83,4	101,25	86	83	85,14	96,51	40	43	83,90	102,70	60	63	84,21	102,63	
2019.07.01	72	60	51,9	84,03	48	43	57,03	84,90	84	72	74	93,65	86	69	48,83	79,06	40	36	73,16	96,00	60	51	61,88	92,22	
2019.08.01	72	46	54,4	76,79	48	41	60,1	87,20	84	44	48,1	56,43	86	43	51,83	83,89	40	19	40,5	48,00	60	30	35,3	51,00	
2019.09.01	72	58	59,7	64,35	48	42	68,4	77,98	84	65	57,3	64,00	86	60	51,38	57,86	40	31	54,5	60,83	60	43	54,6	60,63	
2019.10.01	72	63	70,2	84,53	48	43	71	84,00	84	75	73	84,15	86	71	60,94	76,84	40	35	67,8	82,15	60	52	66,6	79,09	
Összesen: összesített éves átlag	72	639	699	881	48	456	765	929,2	84	759	755	896,1	86	736	677,57	866	40	355	714	769,6	60	538	699	884	
		63,9	69,9	88,09		45,6	76,48	92,923		75,9	75,49	89,609		73,6	67,757	86,61		35,5	71,44	76,963		53,8	69,93	88,4	

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A fenti táblázatból látható, hogy a bölcsődék feltöltöttségi mutatói a 2019-es gondozási év első 10 hónapjában átlag 87,10 %-os volt, a kihasználtságuk pedig 71,83 %. A beírt gyermekek száma 349 fő volt. Az adatokból látszik, hogy a 2018-as évhez viszonyítva a feltöltöttségi és a kihasználtsági adatok emelkedtek, ami annak köszönhető, hogy a nyári zárások után, mind a hat tagintézményünkben sikerült megkezdeni a beszoktatást, így az óvodába távozó gyermekek helyét, hamarabb fel lehetett tölteni.

Kerületünkben a bölcsődei ellátásért a gyermek törvényes képviselőjének személyi térítési díjat kell fizetnie, mely két részből tevődik össze, a gondozási és az étkezési díjból. A térítési díj mértékét a fenntartó Önkormányzat rendeletben szabályozza, és a térítési díj megfizetéséhez a rászoruló családok a rendelet szerinti kedvezményekben részesülhetnek

A bölcsődébe járó gyermekek a Gytv. és az R. értelmében különböző mértékű kedvezményben részesülhetnek.

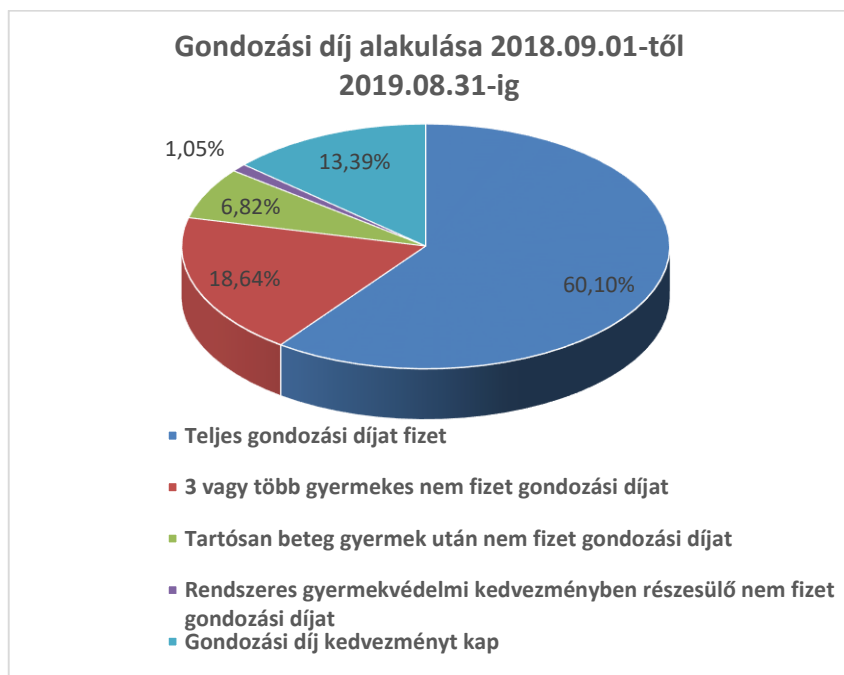

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A grafikonon látható, hogy a bölcsődét igénybe vevő családok közül hány % jogosult, gondozási díjkedvezményre, illetve a szülők közül hány %-ának kell a teljes gondozási díjat megfizetnie.

619 gondozott gyermek közül 371 gyermek a család jövedelme alapján nem részesült gondozási díjkedvezményben, ez az arány 60 % -ot jelenti. 248 család, azaz 40 % pedig olyan anyagi

körülmények között él, vagy a törvény értelmében jogosult különböző mértékű kedvezményre, illetve nem kell gondozási díjat fizetnie.

S.sz.	Gondozási díjfizetés alakulása 2018.09.01-2019.08.31-ig	össz.	%-os megoszlás
1	Teljes gondozási díjat fizet	229	60,10%
2	3 vagy több gyermekes nem fizet gondozási díjat	71	18,64%
2	Tartósan beteg gyermek után nem fizet gondozási díjat	26	6,82%
4	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő nem fizet gondozási díjat	4	1,05%
5	Gondozási díj kedvezményt kap	51	13,39%
Összesen		381	100,00%

Forrás: Egyesített Bölcsőde

6.3.2. Egyéb napközbeni ellátási formák

A napközbeni gyermekfelügyelet egyik népszerű formája volt a családi napközi, a jogszabályváltozások következtében a területben működő családi napköziknek is 2017-től át kellett alakulniuk családi bölcsődévé, munkahelyi bölcsődévé, napközbeni gyermekfelügyeletté, vagy egyéb alternatív napközbeni ellátássá.

Az átalakítás szükségességének okai voltak:

- Kormányzati célkitűzés, miszerint 2017-től minden olyan településen kötelező önkormányzati feladat a bölcsődei ellátás biztosítása, ahol 40-nél több 3 éven aluli gyermek él, vagy legalább 5 gyermek szülei igénylik az ellátást,
- GYED extra bevezetése, a szülők a gyermek fél éves korától már napközbeni ellátásban részesülhet,
- Területi egyenlőtlenségek (10 000 fő alatti települések ellátatlansága)

Az átalakítás célja volt:

- Új, rugalmasabb szabályok bevezetése,
- Egyszerűbb ellátási formák,
- Cél: a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátása minden településen elérhető legyen, ahol erre igény jelentkezik,

- Barcelonai célkitűzés (2002-ben elfogadott barcelonai célkitűzés értelmében 2010-ig a 3 évesnél fiatalabb gyermekek 33 százaléka számára kellett volna biztosítani bölcsődei elhelyezést).

A <http://szocialisportal.hu/intezmenykereso> web oldal nyújt tájékoztatást a kerületi, engedéllyel rendelkező civil szolgáltatókról.

6.3.3. Napközbeni gyermekfelügyelet (Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja)

A napközbeni gyermekfelügyeletet 2018-ban 10 gyermekfelügyelő megbízási szerződéssel végezte a koordinátor irányításával.

A családok a szolgáltatásról általában a védőnőtől, családsegítőktől, esetmenedzsertől, internetről, háziornostól, bölcsődétől, óvodától, iskolától és az Otthon Segítünk Alapítványtól értesülnek.

Megfigyelhető, hogy többnyire egyszerűs családok veszik igénybe a szolgáltatást, akik nagyszülőkre, barátokra sem számíthatnak, ők azok a szülők, akik a munkájuk megtartása miatt igénylik a szolgáltatást.

Gyakran előfordul, hogy a szülő vagy a gyermek betegsége miatt kéri a segítséget, de gyakori az ikerszülések esete is.

A szolgáltatásban részesülő családoknál egyéb problémák is felszínre kerülnek az igénybevétel során, pl.: anyagi, mentális, párkapcsolati, gyermeknevelési vagy jogi.

A szolgáltatást a családok egy része, akár két-három évre is igénybe veszi és vannak olyan családok, ahol csak pár hónapra szükséges a szolgáltatást biztosítani, mert rövidebb ideig áll fenn a probléma.

2018. december 31-ig 29 családdal állt kapcsolatban a gyermekfelügyelet, 14 család kapacitás hiányában került elutasításra, illetve 3 család várólistán van, havi szinten 12-24 család vette igénybe a napközbeni gyermekfelügyeletet, ami 20 és 25 fő közötti gyermeket jelentett az adott hónapban.

A családi állapot tekintetében, az igénybevevő családok közül 10 házasság, 14 egyedülálló szülő volt. 3 esetben a szülő betegsége, 2 esetben pedig a gyermek betegsége volt az igénybevétel elsődleges indoka. 3 ikerpár gondozására került sor.

		2018. évi Forgalmi adatok		
Hó	Havi óraszám	Ellátott gyermekek száma/ fő	Családban élő gy. sz./fő	Ellátott családok sz.
Január	436 óra	20	24	15
Február	466 óra	21	26	14
Március	495 óra	22	27	14
Április	429,5 óra	20	24	12
Május	393 óra	16	21	12
Június	226,5 óra	10	15	6
Július	285 óra	11	14	8
Augusztus	372,5 óra	15	18	9

Szeptember	429 óra	14	18	9
Október	725 óra	25	28	15
November	661 óra	19	22	11
December	674,5 óra	24	26	14
Összesen	5593 óra			

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

6.4. Átmeneti gondozás

A gyermekek és a családok átmeneti gondozását az önkormányzat ellátási szerződések megkötésével biztosítja a kerület lakosainak. Az átmeneti ellátást legfeljebb 12 + 6 hónapra vehetik igénybe a rászorulóknak.

A 0-12 éves korú gyermekek átmeneti ellátását a Fehér Kereszt Kiemelten Közhasznú Egyesület biztosítja a helyettes szülői hálózatán keresztül.

2014. június 1-jétől a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ Gyermekek Átmeneti Otthona (1089 Budapest, Szentkirályi u. 15.) látja el a 0-18 éves korú gyermekek átmeneti ellátását.

Ellátási szerződés alapján a Magyar Protestáns Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonban és a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja által fenntartott Jó Pásztor Anyaotthonban van lehetőség átmeneti gondozást biztosítani a családok részére.

6.4.1. Helyettes szülői szolgáltatás

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete az 552/2006.(XII.21.) határozatával 2007. április 1-jével határozatlan idejű ellátási szerződést kötött a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel (továbbiakban: Fehér Kereszt Egyesület) a 0-3 éves korú gyermekek átmeneti gondozására, a szerződés a 107/2014.(IV.29.) képviselő-testületi határozattal módosult.

A 2014. évi szerződés módosítását követően lehetőség van a 0-12 éves életkorú gyermekek helyettes szülőnél való elhelyezésére is.

A helyettes szülői szolgáltatás teljes körű (éjjel-nappali) ellátást nyújt hosszabb-rövidebb időre a rászoruló gyermekes családok részére. A segítséget azok a szülők kérik, akik valamilyen oknál fogva (pl. betegség, kórházi tartózkodás, hajléktalanság, rendkívüli munkavégzés stb.), a gyermekük gondozását átmenetileg nem tudják a saját háztartásukban megoldani.

Az elmúlt években nem volt kerületi gyermek elhelyezve a helyettes szülői szolgáltatásban.

6.4.2. Gyermekek átmeneti otthona

(Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ Gyermekek Átmeneti Otthona 1089 Budapest, Szentkirályi u. 15.1/4.)

A jogszabályban foglaltaknak megfelelően teljes körű ellátást nyújtanak a gondozott gyermekek számára, biztosítják az életkoruknak megfelelő, legalább ötszöri, abból legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést, szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatot, a mindennapos tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, a tanuláshoz szükséges tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket.

A 2018. évben az átmeneti gondozást a lakhatás problémái, a gyermekek magatartási problémái, életvezetési nehézségei, családi konfliktusok miatt vették legtöbbször igénybe.

A kerületből egy családból négy kiskorú gyermek került 5 napra ideiglenes gondozásba, a másik esetben egy bántalmazott édesanya csecsemőjével 23 napot töltött az intézményben.

6.4.3. Családok átmeneti otthonai

- **Magyar Protestáns Segélyszervezet**
(2144 Kerepes, Szabadság út 84.)

Az Önkormányzat a 168/2007.(IV.26.) képviselő-testületi határozattal szerződést kötött a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvánnyal.

Az ellátási szerződés keretében a 2007. évtől a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány Családok Átmeneti Otthona vállalta, hogy folyamatosan befogad és ellát három II. kerülethől érkező családot. 2018. december 31. napjával a szerződés fenntartó változás miatt megszűnt, 2019. január 1-jétől a kötelező önkormányzati feladatot a Magyar Protestáns Segélyszervezet (székhelye: 2144 Kerepes, Szabadság út 84.) ellátási szerződés keretében biztosítja.

Az intézmény célkitűzése, az átmeneti jelleggel otthontalanná vált családok számára lakhatási lehetőség biztosítása, valamint a családok erőforrásainak fejlesztése, hogy a szolgáltatás igénybe vétele után alkalmassá váljanak az önálló életvitel folytatására.

Az utóbbi években bekerülő családok jelentős része több problémával kénytelen szembe nézni, egyre nehezebb sorsú családok kerülnek az otthonba. Legfőbb probléma az anyagi erőforrások hiánya, de legalább ilyen nagyságrendű probléma a családi háttér, a természetes segítő kapcsolatok hiánya. (pl.: egyedül álló anya több gyermekkel, férj, élettárs, szülői háttér hiánya.)

Az albérletek megszűnésének legfőbb oka a családok fizetéseképtelenné válása. Már a felvétel időszakában látható, hogy a gondozási idő letelte utáni lakhatásuk biztosításához jelentős erőforrásokat kell/kellene mozgósítani.

Egyre nagyobb létszámban jelennek meg az intézményben pszichiátriai beteg felnőttek, illetve középsúlyos fogyatékossgal élő szülők is, akiknek ellátása, a gyermekeik nevelésében való támogatás az intézmény munkatársaitól fokozott szakmai munkát igényel.

Jellemző az alacsony iskolai végzettség és a munkaerő piaci tapasztalat hiánya is.

Az elmúlt évek során jó kapcsolatot épített ki az intézmény a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, amely rendszeresen támogatja a családokat élelmiszerekkel. A tavalyi év végén szintén az Élelmiszerbank Egyesületen keresztül napi szintű együttműködés kezdődött egy áruházal, amely minden nap rendelkezésre bocsátja az előző napról megmaradt pékárut, illetve más élelmiszereket.

A 2018. évben három kerületi család (4 szülő és 4 gyermek) került be az intézménybe. A bekerülés okai: albérlet elvesztése, pszichés problémák. A 3 család közül az egyik család albérletbe költözött, két család egy másik családok átmeneti otthonában nyert elhelyezést.

- **Jó Pásztor Nővérek Kongregációja**
(1032 Budapest, Zápor u. 50.)

A Képviselő-testület 2004. január 1-jétől szerződést kötött a **Jó Pásztor Nővérek Rendjével**, illetve 2013. január 1-jétől a jogutód **Jó Pásztor Nővérek Kongregációjával** (fenntartó: 1032 Budapest, Zápor u. 50.) családok átmeneti otthona ellátásának biztosítása érdekében 1 család teljes ellátására (1 anya és két gyermek).

Telephelyek: 032 Budapest, Zápor u. 50., valamint 1034 Budapest, Bécsi u. 163./A.

A gondozási napok száma a 2017. évben: 1189 nap, a 2018. évben 1095 nap volt.

A 2018. évben 4 család (4 anya és 5 gyermek) került be az intézménybe, a bekerülés okai: a lakhatás elvesztése, bántalmazás, munkanélkülivé válás volt. A 2019. évben nem volt kerületi család elhelyezve az intézményben.

A gyermekek átmeneti gondozása bizonyos esetekben kiváltható volt kollégiumi elhelyezéssel, elsősorban a Tapolcsányi és a Káldor Miklós Kollégiumban.

Összességként elmondható, hogy a gyermekek és a családok átmeneti ellátása a jogszabályi előírásoknak megfelelő, az igénybe vételek száma a családok átmeneti otthonaiban nem

növekedett az előző évhez képest, viszont minden krízishelyzetbe került család ellátásban részesült, a kerületi szakemberek együttműködése a feladatok ellátását biztosító intézmények szakembereivel a szakmai kompetencia határok betartásával, jól működik.

Összegzés:

- **a gyermekek napközbeni ellátása teljes körű,**
- **a bölcsődéink a jogszabályokban előírtaknak megfelelően minden jogos igényt ki tudnak elégíteni, de a Vízivárosban egyetlen, a kerület legkisebb férőhellyel működő a Varsányi I. utcai telephely a gondozási év elején is csekélyszámú gyermeket tud elhelyezni. Az elmúlt évek tapasztalata alapján a gyermekfelügyeletet igénylők száma ugrásszerűen növekszik. Vizsgálatra vár, hogy a Varsányi Irén utcai bölcsődében működő „székhely” irodáinak más intézménybe történő költöztetésével, kialakítható-e gyermekfelügyeleti csoport.**
- **szükséges a napközbeni gyermekfelügyeleti ellátás kapacitás bővítés lehetőségének vizsgálata,**
- **átmeneti ellátásnak biztosítása minden kérelem esetében teljesült,**
- **a Család-és Gyermekjóléti Központ a jogszabályi változásoknak megfelelően átalakult és működik.**

VII. Személyes gondoskodás

A személyes gondoskodást biztosító szolgáltatások egy része minden településen kötelezően nyújtandó ellátási forma, más része meghatározott település nagyságához kötött.

7.1. Családsegítő szolgáltatás

Család- és Gyermekjóléti Központ (1027 Budapest, Horvát utca 2-12.)

A család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egység ellátja az Szt. 64.§-ában meghatározott családsegítést és a Gyvt. 39.§-ában, valamint a 40.§-ában szabályozott család- és gyermekjóléti szolgálati feladatokat.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A szociális segítő munka keretében a családsegítők tanácsadást, esetkezelést, munkavállalási-, hátralékkezelési tanácsadást nyújtanak és az Intézmény speciális szolgáltatásait biztosítja az igénybevevők részére (pszichológiai-, jogi tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, mediáció, csoportfoglalkozás).

A szolgálat gyermekek védelmére irányuló tevékenységek részletes leírását a 6.1. fejezet tartalmazza.

Az egyéni, felnőtt személyek segítése során jelentkező tipikus problémák a szolgálatot felkeresők körében:

- **Megélhetési problémák**
A jövedelem-nélküliség, az alacsony jövedelem a napi életvitelt teszi bizonytalanná. Ennek következménye a hátralékok megjelenése, a különböző fizetési kötelezettségek halasztása.
Szorosan összefügg a probléma a foglalkoztatási helyzettel, a megoldást nehezíti az érintettek egészségügyi és mentális állapota.
A problémák együttesen marginalizálódási folyamatot eredményeznek, a szociálisan hátrányos helyzetben lévők nehezen tájékozódnak, igazodnak el a hivatalos eljárásrendekben. A tájékoztatatlanság kiszolgáltatottá teszi ezt a csoportot, érdekeiket gyakran nem az „elfogadott” eszközökkel próbálják érvényesíteni, ezzel konfliktushelyzeteket is teremtenek, amely a negatív megítélésüket erősítheti a társadalom körében.
- **Foglalkoztatással, munkavégzéssel kapcsolatos problémák**
Munkahely elvesztése, munkaügyi problémák, elhelyezkedési nehézségek. A munkaerő-piaci elvárásokhoz nem illeszkedő egyéni tudás, végzettség, mobilitás. Munkaadói oldalról hátrányos megkülönböztetés (nem, származás, életkor, gyerekszám).
- **Lakhatással kapcsolatos problémák**
Lakásfenntartási adósságok, lakás-karbantartási gondok. A lakáshoz jutás szűk lehetőségei, a lakáselvesztés veszélyei. A problématerület szorosan összefügg az alacsony jövedelmi helyzettel.
- **Kapcsolati problémák – mentálhigiénés problémák**
Családon belüli és más személyközi kapcsolati konfliktusok, gyakran a kapcsolatok teljes hiánya és az elmagányosodás a leggyakoribb problémátípusok. A családi kapcsolati nehézségek kommunikációs zavarokat, az erőszak megjelenését,

bántalmazást, gyermeknevelési problémákat okozhatnak. A konfliktusok következményeként jellemzően megjelennek az általános beilleszkedési zavarok, lakóközösségi konfliktusok.

7.1.1. Általános személyes segítő szolgáltatás, egyéni esetkezelés – szociális segítőmunka

A családsegítő szolgáltatás a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával, a szociális és mentálhigiénés problémái vagy krízishelyzete miatt segítséget igénylő személlyel vagy családdal az okok megszüntetése, valamint az életvezetési képességek megőrzése céljából egy közös megállapodáson – cselekvési terven – alapuló segítő munkafolyamat.

Az intézmény statisztikai adatai alapján az együttműködési megállapodással végzett szociális segítő szolgáltatásban részesülők közül egyedül a kamaszok részvételi aránya növekedett a 2017. évihez képest 206 %-kal. Ennek oka az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás bevezetése és működtetése.

Az iskolai végzettség tekintetében, jelentős a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők száma. A gyermekvédelmi problémák: családon belüli konfliktus, válási krízis, nevelési nehézségek sok esetben a magasan kvalifikált szülők családjában is jelen vannak.

A családi összetételt vizsgálva azt látjuk, hogy a problématípusoknak megfelelően a gyermekes családok a felülreprezentáltak.

A családon belüli működési zavarok elhárítása érdekében a családsegítők más szakemberek speciális szolgáltatásait is meg tudják ajánlani: pszichológiai tanácsadást, pár-és családterápiát, családkonzultációt, korrepetálást, gyermek pszichológiai tanácsadást, óvodai és iskolai szociális segítőkkal való konzultációt, jogi tanácsadást, mediációt, autogén tréninget, az Erő(d)tér szolgáltatásait/programjait. Több esetben a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatása jelentett segítséget.

A probléma függvényében karitatív, civil szervezetek, illetve az egészségügyi ellátórendszer és az egyéb szociális intézmények is bevonhatók az együttműködésbe. A jövőben a szigorított adatvédelmi szabályozás miatt jogharmonizáció lesz szükséges az egészségügyi és a szociális területet érintően.

7.1.2. Speciális szolgáltatások

A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás integrációja megkívánja a szolgálatok családsegítő munkatársaitól, hogy bármilyen típusú esettel magas szakmai hozzáértéssel tudjanak foglalkozni. Ez azonban egy hosszabb tanulási folyamat, ezért az ellátás színvonalának megőrzése érdekében, a Szt. 64.§. (4) bekezdés e) pontjában leírt tevékenységek nyújtásában megtartotta az intézmény a munkatársak specializálódását. Így a családsegítők között továbbra is van egy-egy fő, akik elsődlegesen a munkavállalási, illetve a hátralékezelési tanácsadást végzik.

7.1.3. Munkavállalási tanácsadás - elhelyezkedési esély javítás

Az elmúlt években a munkavállalási tanácsadásban részesülők száma folyamatosan csökken; 2017-ben 43 fő álláskeresővel foglalkoztak a családsegítők, míg 2018-ban ez a szám 18 fő.

A szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: R.) szerinti keresetpótló támogatásban részesülők száma azonban lassú növekedést mutat. 2016-ban 3 fő, 2017-ben 7 fő, 2018-ban már 10 fő részesült ebben az ellátási formában. Számukra kötelező az együttműködés az intézménnyel.

Az elmúlt év során is segítséget nyújtott az intézmény azon foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő ügyfelek számára, akiknek az éves felülvizsgálat alkalmából igazolniuk kellett a 30 napos munkaviszonyukat/önkéntes szerződéses jogviszonyukat.

Több mint két éve együttműködési megállapodás keretén belül a családsegítők együttműködnek a Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ által működtetett "Állás-Les" Munkaközvetítő Irodával. Ennek keretében az álláskereső ügyfelek elhelyezkedésében, kiközvetítésében közvetlenül segítenek, aktuális álláslistát küldenek. A jól bevált módszereket, a friss információkat a szakmai műhelyek alkalmával, a Foglalkoztatási Hálózati Hírlevél megjelenésével, valamint az intézményi facebook-on jelenítik meg.

7. 1. 4. Hátralékkezelési tanácsadás

A hátralékok rendezéséhez az önkormányzat mellett a Hálózat Alapítvány nyújt segítséget. Az önkormányzatnak hátralékkezelési támogatás illetve eseti vagy bizottsági (méltányossági) létfenntartási támogatás megállapítására van lehetősége.

A hátralékkezelési szolgáltatás részeként nyújtott pénzbeli támogatás összegeit az alábbi táblázat tartalmazza. Külön kerültek feltüntetésre a Hálózat Alapítvány és az Önkormányzat támogatásai.

<i>Hátralékrendezés eszközei és összege</i>	2017. év összeg: Ft	2018. év összeg: Ft
Hátralékkezelési támogatás	1 779 490	970 498
Önerő (önkormányzathoz és alapítványhoz összesen)	1 042 071	923 414
Hálózat Alapítvány támogatása	1 281 549	1 111 932
Létfenntartási támogatás	2 127 405	1 958 488
<i>Összesen</i>	6 230 515	4 964 332

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A hátralékok szolgáltatók szerinti megoszlásában a tartozások közül a víz- csatorna-szemét, illetve a közös költség hátralékok összege a legnagyobb, az igénybe vevők többsége is ezek rendezésében kéri a segítséget. Továbbra is csökkenés tapasztalható a hátralékkezelésben részesülők számában. A csökkenés annak is tulajdonítható, hogy a szolgáltatást igénybe vevők jövedelme emelkedett, illetve a lakásnagyság korlát miatt egyes háztartások kikerülnek a támogatási lehetőségéből.

7.1.5. Szociális munka csoportokkal

„Játék lendületbe hoz” tréning az aktív időskort segítő programok sorába a játékelmény megtapasztalása révén illeszkedik be, mely játékokkal az érzékszervek működését, a gondolkodást és kreativitást-, memóriát és koncentrációt fejlesztik.

A játékoknak a III. számú Gondozási Központ ad helyet.

7.1.6. Családi tábor

A Család-és Gyermekjóléti Központ pályázatot nyújtott be az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottsága 2018. évre kiírt II. kerületben élő lakosok számára biztosított szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásokhoz kapcsolódó programok támogatására.

A hagyományőrző tábor már 7. alkalommal valósult meg a szociálisan rászorult családoknak, és a több éve anyagi nehézségekkel küzdő lakosoknak, akiknek nincs lehetőségük önerőből eljutni a „Magyar tengerhez”.

7.2. Jogszályi megfelelés

2018 januárjától bevezetésre került a szociális diagnózis elkészítése mindazon igénybevevők körében, akiknek az esetben a szolgálat által nyújtott szolgáltatásokon kívül más szociális vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele válik szükségessé.

7.3. Fejlesztési tervek

Hiányként jelenik meg, hogy a Hűvösvölgy, Máriaremete, Pesthidegkúti részen lakó gyermekek és fiatalok számára nincs olyan közösségi tér, ahol szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni, így a Hűvösvölgyi villamos végállomás környékén csoportosulnak, és könnyebben vesznek fel deviáns viselkedési formákat. Ezt igazolják a rendőrségi jelzések és az utcai szociális munkát végzők felderítő tevékenysége során tapasztalt megfigyeléseik.

Összegzés:

- **a családsegítő szolgáltatás a jogszályi feltételeknek megfelelően bővült a szociális diagnózis bevezetésével,**
- **fontos a hátralékkezelés rendszerének felülvizsgálata, hatékonyságának növelése,**
- **a csoportok, klubok működtetésének folytatása, bővítése,**
- **Pesthidegkúton közösségi tér létrehozásának vizsgálata.**

VIII. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

(étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali /demens ellátása, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek átmeneti ellátása)

Az alapszolgáltatások megszervezése és biztosítása kiemelt feladata a településeknek, így e feladatok teljesítése hangsúlyozottan szerepel az ágazati jogszabályokban is. A szolgáltatásokkal biztosítható, hogy a szociálisan rászoruló személyek a saját otthonukban, lakókörnyezetükben kapjanak segítséget önálló életvitelük fenntartásához, egészségi és mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásához, elkerülve így az intézményes bentlakásos ellátási formákat.

A komplex gondozás érdekében az alapszolgáltatásokat és gondozóházi szakosított ellátást biztosító gondozási központok együttműködnek az ellátási területen lévő szociális, gyermekvédelmi, oktatási, egészségügyi, intézményekkel, munkaügyi, érdekvédelmi, civil és társadalmi szervezetekkel.

A kerületben továbbra is 3 önkormányzati fenntartású gondozási központ (az I., II., és III. Számú Gondozási Központ), valamint ellátási szerződés keretében egy egyházi fenntartású gondozási központ (Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza Gondozási Központ és Idősek Klubja) látja el elsősorban az időseket, illetve az egészségi állapotuk vagy szociális nehézségeik miatt rászorultakat.

8.1. Az ellátást igénybe vevők számának alakulása

Az ellátást igénybe vevők számának alakulása											
Év	Intézmények	Étkezés (fő)	Házi segítségnyújtás (fő)	Nappali ellátás (fő)	Alapellátás Összesen (fő)	Gyógytor na Masszázs (fő)	Jelzőrendszer (fő)	Gondozóház (fő)	Demens nappali ellátás (fő)	Közösségi szolgáltatás (fő)	Megállapodások Összesen (fő)
2017. év	I. sz. Gondozási	118	89	55	262	Nincs	74	7	Nincs	Nincs	343
	II. sz. Gondozási	113	109	62	284	Nincs	Nincs	Nincs	10	41	335
	III. sz. Gondozási	114	64	46	224	25	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	249
	Gondviselés Háza	159	83	42	284	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	284
	2017. Összesen	504	345	205	1054	25	74	7	10	41	1211
2018. év	I. sz. Gondozási	111	95	58	264	Nincs	71	6	Nincs	Nincs	341
	II. sz. Gondozási	91	117	69	277	Nincs	Nincs	Nincs	11	40	328
	III. sz. Gondozási	112	61	45	218	26	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	244
	Gondviselés Háza	143	83	41	267	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	267
	2018. Összesen	457	356	213	1026	26	71	6	11	40	1180

Forrás: intézményi adatok

8.2. Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik önmaguk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel, koruk (rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték), egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségük miatt nem képesek biztosítani, illetve a II. Kerületi Család-és

Gyermekjóléti Központtal együttműködő, aktív korúak ellátásában vagy keresetpótló támogatásban részesülő személyeknek, és akik étkezésüket más módon nem tudják megoldani. A táblázat adataiból kiolvasható, hogy az étkezést igénybe vevők száma még mindig évről évre kevesebb ugyan, de már sokkal enyhébb csökkenést mutat az elmúlt évekhez képest. Az okok között továbbra is a belváros nyújtotta számos piacon lévő cég által biztosított szállított étkeztetés szerepel elsőként, mely lehetőséggel főként a magasabb jövedelemmel rendelkezők élnek.

A szociális étkeztetést 2016. májusáig csak munkanapokon lehetett igénybe venni, azóta viszont lehetőségük van az ellátottaknak hétvégére, valamint ünnep- és egyéb munkaszüneti napokra előre csomagolt, lefóliázott műanyag dobozos ebédet igényelni az intézményektől, 2017. évtől pedig módjuk nyílt az ellátottaknak a menük közötti választásra is.

Az R. 2015. év márciusától oly módon módosult, hogy az intézményvezetők jelzése alapján, azon aktív korúak ellátásában, vagy keresetpótló támogatásban részesülők számára is kiterjeszthetővé vált az étkeztetés igénybe vétele, akik, elsősorban mentális állapotuk miatt nem tudnak a napi étkezésükről gondoskodni. Így ezt a szolgáltatást fiatalabb életkorú ellátottak, elsősorban álláskeresőket illetve mentális betegséggel élők veszik igénybe.

A közétkeztetés nyújtó Junior Zrt. részvételével félévente összeül az Étkeztetési Bizottság, hogy értékelje a nyújtott szolgáltatás minőségét.

8.3. Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás biztosítása a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátás.

Az ellátás keretében gondoskodnak a gondozók azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak, akik az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek.

A házi segítségnyújtás módját, formáit, gyakoriságát a gondozási szükséglet vizsgálat, a gondozott egészségi állapota, szociális helyzete és egyéni szükségletei alapján kell meghatározni.

2016. január 1-jei jogszabály változással – a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kör került kialakításra:

- **szociális segítség** (az alacsony szükséglet kielégítését szolgálja, szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységek),

- **személyi gondozás** („intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek, megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában végezhető).

A fenti táblázat adatai alapján az ellátotti létszám továbbra is növekszik, megfigyelhető azonban az a tendencia is, hogy egy-egy ellátottat csak rövid ideig tudunk gondozásban részesíteni a rohamos egészségi állapotuk romlása miatt, ezért egyre kevesebb azon személyek száma, akiknek akár több évtizedig biztosítható a szolgáltatás.

Az időigényes ellátások sokszor fizikailag és/vagy mentálisan nehéz gondozási esetek, olyan ágyhoz kötött betegek, akik erejük hiányában vagy fogyatékoságuk okán minimálisan sem tudnak segíteni a gondozás menetében.

Magas az egyszemélyes háztartások száma, tovább növekszik a csak idősekből álló háztartások száma. Egyre nagyobb gondot jelent a házi gondozásban azon idősök növekvő száma, akik emlékeztet zavarban, illetve demenciában szenvednek, védtelenek, s nincs velük élő hozzátartozó vagy a hozzátartozók napközben dolgoznak.

A házi segítségnyújtás szolgáltatás elemeit tekintve is az igények mennyiségi és minőségi növekedése tapasztalható. Az ellátottak többféle, magas színvonalú tevékenységre tartanak igényt. Ennek oka, hogy a kórházak egyre rövidebb ideig tartják bent a betegeket; krónikus

beteg aktív ágyra ritkán kerülhet, ugyanakkor a családok jelentős része nem tudja a beteg napközbeni ellátását biztosítani, illetve sokan magányosan élnek.

Az ellátottak közül már nem csak az idős koruk, hanem a rohamosan hanyatló egészségi állapotuk miatt is nagyon sok a mindennapos ellátást igénylő, egyre több a napi kétszeri ellátásra szoruló, illetve a már 24 órás ellátást igénylő gondozott. A legnagyobb problémát ez utóbbi csoport jelenti, hiszen a házi segítségnyújtáson belül nyújtható szolgáltatás nem elegendő részükre, nem tudja a szükségleteket maradéktalanul kielégíteni.

Nagy problémát jelent azon személyek ellátása, akiknek a lakóhelye a felgyülemlett szemétnek, és/vagy a testi higiénia teljes hiányából adódó szennyezettség miatt fertőzőnek minősíthető és ennek megszüntetése érdekében nem szeretnének, vagy nem tudnak tenni semmit, illetve nincs olyan hozzátartozójuk, vagy ismerősük, aki ebben segítségükre lehetne.

Meg kellene vizsgálni, hogy milyen segítséget tud nyújtani az Önkormányzat a fertőzésmentesítés érdekében, a lakásoknak a szolgáltatások nyújtására alkalmassá való tételében.

8.4. Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. A klubtagság és a klub által nyújtott szolgáltatások igénybe vétele az R. alapján továbbra is térítésmentes.

A foglalkozások megtervezésénél figyelembe kell venni mind a klubtagok egyéni érdeklődését, mind azt a szempontot, hogy a tagok életkora nagyon eltérő.

Az igénybe vevők száma nő, a jövőbeni cél, hogy az ellátás ismertségének révén még több új igénybe vevővel bővüljön az ellátottak száma.

Az életkoruk, egészségi állapotuk vagy mozgáskészségük miatt önerőből bejönni nem tudó idősek a klub nyújtotta szolgáltatásokat nem tudják igénybe venni, noha ez számukra igen jó lehetőség lenne a magány, a kirekesztődés elkerülésére, mivel nem csak az étkezés, a torna, a mosás, tisztálkodás lehetősége adott, hanem olyan programok is biztosítottak, ami hozzájárul az egészség megőrzéséhez, a mentális jóllét megtartásához, az aktív időskor biztosításához. E kirekesztődés enyhítésére is hivatott a 2019. májusától bevezetésre került személyszállítás szolgáltatás bővítés, mely szolgáltatást a nehezen közlekedő klubtagok részére az intézményen kívülre tervezett szabadidős programokon való részvételre is használható.

A kerületi, kerület részi adottságok ismerete lehetővé teszi, hogy a programok az adott kerületrész hagyományos kulturális és személyi adottságaira épüljenek. Kisebb körzetekben, a családorvosokkal együttműködve megismerhető, feltárható, hogy melyek a kielégítetlen szükségletek, hogyan javítható a személyes szolgáltatások kiterjesztésével az idősek életminősége, szociális helyzete. A kapcsolatok építése, a klub még inkább klubszerű működése nagyobb vonzerőt jelenthet a potenciális használók számára.

A klubok - beleértve a civil klubokat is- együttműködését, a kapcsolatok erősítését a kerületen belül és a kerületen kívül is fejleszteni szükséges.

8.5. Demens személyek nappali ellátása

Az életkor növekedésével, sajnos a demenciával küzdők lélekszáma a statisztikai adatok szerint évről-évre nő, világszerte súlyos népegészségügyi problémát jelent.

A Képviselő-testület 2016. októberében döntött arról, hogy a II. sz. Gondozási Központ felújításával lehetőség van a feladat ellátás bővítésére is, így 2017 márciusától 7 fő demens személy nappali ellátására nyílt mód.

Az intézmény szeretne segítséget nyújtani azon családoknak, akik demencia kórkép miatt szociálisan és mentálisan támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyeket ápolnak otthonukban.

Jelenleg 11 fő ellátottja van az intézménynek, 5 fő minden hétköznap, a további ellátottak egyszeri –háromszori alkalommal veszik igénybe a szolgáltatást.

A demens klub helyiségei a demenciával küzdő idősök igényei alapján kerültek kialakításra. Különösen nagy hangsúlyt kapott a biztonságos, barátságos, jól átlátható belső tér kialakítása, ami növeli az érintettek biztonságérzetét.

A szolgáltatás magas szakmai színvonalának köszönhetően, az eredetileg 7 főre tervezett szolgáltatást 10 fő veszi rendszeresen igénybe.

8.6. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a II. kerület közigazgatási területén az I. Sz. Gondozási Központ látja el. (A magánszolgáltatók kerületi jelenlétéről nincsenek adataink.)

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást főleg egyedül élő időskorúak, idős házaspárok (akiknek egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását), mozgásfogyatékkal élőket vesznek igénybe. A készülék kihelyezésének feltétele a szociális rászorultság vizsgálata, az együttműködési hajlandóság és a háziorvos javaslata.

2010. évtől nem kötelező önkormányzati feladat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása. A feladatot 2013. év második felétől a feladatellátásra kijelölt Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött megállapodás útján látta el az önkormányzat.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás térítés ellenében vehető igénybe. A térítés díj „jelképesnek” tekinthető, mely 2016. júniusa óta nem változott (0, 40, 70 Ft/nap).

Az ellátást igénylők számának növekedése következtében a 2013. évben két ütemben, összesen 30 új készülék megvásárlásával történt a szolgáltatásbővítés, így 50-ről 80-ra emelkedett az ellátható személyek száma.

Az intézmény jelenleg is 80 készülékkel áll a rászorultak rendelkezésére. A szolgáltatás népszerű az ellátottak körében, a várólistán folyamatosan 20-30 fő szerepel.

A szolgáltatást 2019. májusától az S.O.S. Központ Kft diszpécserszolgálati közreműködésével, új, az előző készülékekhez képest sokkal korszerűbb és modernebb eszközökkel biztosítja az intézmény.

A tapasztalatok szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nagyfokú biztonságérzetet ad az ellátottaknak, így nemcsak a veszélyhelyzetekben való testi épségük megóvását jelenti a szolgáltatás igénybe vétele, hanem egyfajta pszichés „mankóként” is szolgál.

8.7. Idősek átmeneti ellátása

Az I. sz. Gondozási Központban működik ez a szociális szakellátás. Az átmeneti gondozóházban ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra – mely indokolt esetben további egy évvel meghosszabbítható- teljes körű ellátás biztosítható a kórházi ápolást nem igénylő, legalább segítséggel járóképes, családi gondozást nélkülöző, krízishelyzetbe került, illetve kórházi ápolás után még gondozást-felügyeletet igénylő, otthonában bármely szociális vagy egészségi okból a házi segítségnyújtás keretében nem gondozható időskorú, valamint 18. életévét betöltött személy részére.

A bentlakók száma adott időpontban 5-9 fő között ingadozik. Jellemzően a téli időszakban több az ellátottak száma, itt közrejátszik az is, hogy sokkal nehezkesebb az önálló életvitel fenntartása (bevásárlás, fűtés biztosítása, stb.) a hideg havas, csúszós időben, illetve a téli depressziót is könnyebb átvészelni, ha közösségben tölti el az idős ezt az évszakot és az ünnepeket.

A nyári időszakban előfordul a rövidebb, 1-2 hetes időtartamra igénybe vett elhelyezés, aminek magyarázata, hogy a család időlegesen nem tud gondoskodni a hozzátartozójáról. A legtöbb

esetben azonban végleges elhelyezésükre várnak az ellátottak, és a férőhely elfoglalásáig az átmeneti elhelyezést veszik igénybe.

A gondozottak fizikai, mentális és egészségi állapotának megőrzése érdekében az intézmény változatos foglalkoztatásokat tart, az ellátottakat bevonja klubprogramokba, illetve a mozgásában korlátozottaknak az emeleti részen biztosít elfoglaltságot és gyógytornát.

2019. évtől egy új státusszal bővült a gondozóházi részleg, így október hónaptól alkalmazásra került egy felsőfokú egészségügyi képesítéssel rendelkező vezető ápoló, aki koordinálja és irányítja a gondozóházi részleg munkáját, melytől még magasabb minőségű szakmai munka és még változatosabb foglalkoztatás várható.

A szabadidős tevékenységek bővítésén kívül az ellátottak orvoshoz, vizsgálatra, vagy kórházba szállítását szolgálja a bérelt kisbusz igénybe vételének lehetősége.

Az idősek átmeneti gondozóháza 10 férőhelyének biztosítására két háromágyas és egy négyágyas szoba áll rendelkezésre, mely sokszor akadály a rászorultak beköltözésének, mivel leginkább az egy és kétágyas szobában való elhelyezésre van igény. Szükség lenne megvizsgálni a részleg bővítésének lehetőségeit, a szobák számának növelése, társalgó, étkező, betegszoba kialakításának céljából.

8.8. Közösségi pszichiátriai ellátás lsd. a XI. fejezetben.

8.9. Gyógytorna, frissítő masszázsz biztosítása

A gyógytorna és masszázsz szolgáltatást a III. sz. Gondozási Központ biztosítja.

A gyógytorna egyik feladata a rehabilitáció, továbbá segítséget nyújtani, hogy az ellátást igénybe vevő személy saját környezetében, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen az önálló képesség megtartása. Egyre több érdeklődő jelentkezik a szolgáltatás iránt, mivel az államilag ingyenesen biztosított gyógytornát sok esetben csak hetek (esetleg hónapok) után tudják a kérelmezőknek biztosítani, rontva ezáltal a teljes vagy részleges gyógyulás esélyeit.

Ellátás biztosítása:

a./ Nappali ellátásban részesülő személyek részére:

Az intézményi tornateremben csoportos gyógytornát vehetnek igénybe a nappali ellátásban részesülő személyek. A nappali ellátásban részesülők a szolgáltatást térítésmentesen vehetik igénybe. Az intézményi tornateremben az igények felmérése alapján heti 2-3 alkalommal, alkalmanként legalább fél óra időtartamban kapják a szolgáltatást.

b./ Házi gondozottak részére:

A szolgáltatás terjedelmét és gyakoriságát az intézményvezető határozza meg az igénylő élethelyzete, egészségi állapota alapján úgy, hogy meglévő képességeinek fenntartása biztosítva legyen. Az R. szerinti térítési díj ellenében vehető igénybe az ellátás.

A frissítő masszázsz az intézményben működő nappali ellátás kiegészítő szolgáltatásaként működik. Az ellátottak köre a nappali ellátásban részesülők mellett "külső" személyek is lehetnek. A szolgáltatás feladata a rehabilitáció, egészség és mozgásfunkciók megőrzése, jó közérzet biztosítása.

A gondozási központban jelentkező, "külső" személy az R. szerinti térítési díj ellenében veheti igénybe az ellátást.

A szolgáltatások biztosítását 1-1 szakképzett személy nyújtja, „teltházás” előjegyzés alapján, a térítési díjat fizető személyek száma az elmúlt években 25-26 fő között mozgott.

8.10. Idősek szállítása

A gondozási központok rendelkezésére áll 2 kisbusz. Az egyik buszt a 2018. év óta a III. sz. Gondozási Központ (1028 Budapest, Kazinczy utca 47.) bérli, főként a nagyon idős ellátottakat segíti abban, hogy továbbra is részt tudjanak venni az idősek nappali ellátásában.

A másik, 9 személyes kisbuszt 2019. év májusától az I. és a II. sz. Gondozási Központ közösen bérli. A gondozási központok ellátottjait orvosi vizsgálatokra, nagyobb bevásárlások lebonyolításában segíti.

Néhány esetben a gondozóknak jelent segítséget a busz igénybevétele, amikor a bevásárlásnál több tételt, nagyobb mennyiségeket kell házhoz szállítani a házi segítségnyújtásban részesülők számára.

Az idősek szállítása történhet gondozói kísérettel és önállóan is. Ott, ahol demenciáról és/vagy nagymértékű közlekedési nehézségről (járókeret, látásgyengeség, szédülés stb.) beszélünk, szükséges a kísérő jelenléte, egyéb esetekben önállóan is utazhatnak az igénybe vevők. A II. sz. Gondozási Központban állandó szállításra szorul két demenciával küzdő ellátott is.

A szolgáltatás népszerű az ellátottak körében, megfigyelhető, hogy aki egyszer kipróbálta a „járatot”, máskor is igényli azt.

A szállítás szabad kapacitással is rendelkezik, ezért érdemes a közeljövőben kidolgozni a feltételrendszerét, hogy a szállítást azon területben élő nyugdíjasok is igényelhessék, akik nem állnak jogviszonyban egyik intézménnyel sem.

8.11. Az ellátottak életkor és nem szerinti bemutatása

I. sz. Gondozási Központ	Az ellátottak életkor és nem szerinti bemutatása						
II. sz. Gondozási Központ							
III. sz. Gondozási Központ							
Gondviselés Háza Gondozási Központ							
Nemek	Életkor	2017. év			2018. év		
		Étkeztetésben részesül (fő)	Házi segítségnyújtásban részesül (fő)	Nappali ellátás (fő)	Étkeztetésben részesül (fő)	Házi segítségnyújtásban részesül (fő)	Nappali ellátás (fő)
Férfi	0 – 5 éves	0	0	0	0	0	0
	6 – 13 éves	0	0	0	0	0	0
	14 – 17 éves	0	0	0	0	0	0
	18 – 39 éves	5	0	0	6	1	0
	40 – 59 éves	25	3	0	22	3	0
	60 – 64 éves	14	3	1	14	3	1
	65 – 69 éves	24	6	7	20	2	7
	70 – 74 éves	21	6	7	19	7	8
	75 – 79 éves	22	16	9	21	12	10
	80 – 89 éves	39	20	17	33	30	28
	90 – x éves	16	12	3	9	12	1
	Férfi összesen	166	66	44	144	70	55
Nő	0 – 5 éves	0	0	0	0	0	0
	6 – 13 éves	0	0	0	0	0	0
	14 – 17 éves	0	0	0	0	0	0
	18 – 39 éves	6	1	0	4	1	0
	40 – 59 éves	29	4	3	19	8	4
	60 – 64 éves	26	5	5	25	4	10
	65 – 69 éves	31	5	20	25	4	19
	70 – 74 éves	40	19	35	48	25	57
	75 – 79 éves	50	33	44	43	31	66
	80 – 89 éves	89	120	47	88	118	81
	90 – x éves	42	68	7	40	74	17
	Nő összesen	313	255	161	292	265	254
Férfi - Nő Összesen		479	321	205	436	335	309

Forrás: intézményi adatok

A fenti táblázat adataiból is kiolvasható, hogy a gondozottak többségét az idős nők alkotják. Mind a két év alapszolgáltatásainak összevetéséből az olvasható ki, hogy csaknem kétszer annyi nő veszi igénybe a szolgáltatásokat, mint férfi. Családi állapotuk szerint többnyire özvegyek. Az adatok igazodnak ahhoz az országos és nemzetközi tendenciához is, hogy a nemek, korcsoportok szerinti megoszlását vizsgálva már a középgenerációtól kezdve jelentősen több a nők száma.

Az ellátottak magas életkorából adódóan egyre több a demencia kórképben szenvedő gondozott, akik ellátásához speciális ismeret és szakértelem szükséges az őket gondozó személyzet részéről.

Az ellátottak többsége magányosan élő idős ember, akiknek jelentős része a legalapvetőbb ügyintézésben is a gondozók segítségére szorul. Gyakori, hogy hozzátartozó hiányában a gondozót vagy a gondozási központot jelöli meg, mint hozzátartozót, a kórházba kerüléskor.

Az Idősek Klubját igénybe vevők között is évről évre észre vehetően gyarapszik a demencia kórkép előfordulása, ami miatt egyre inkább a gondozási, akár ápolási munka kerül előtérbe a klubban is. A klub programokat az ellátottak egészségi és mentális állapotához kell igazítani, egyénre szabottan az aktualitásokat is figyelembe véve kell szervezni a programokat.

Ugyanakkor törekedni kell az egészségben eltöltött évek számának növelésére is, ezt szolgálhatják a klubok és az Idősügyi Tanács által szervezett „aktív időskort” elősegítő programok.

8.12. Az ellátást igénylők jövedelmi helyzetük alapján

Az ellátást igénylők jövedelmi helyzetük alapján															
Év	Jövedelmek	Étkezés (fő)				Házi segítségnyújtás (fő)				Alapellátás Összesen Intézmények (fő)	Jelzőrendszer (fő)	Gondozóház (fő)	Gyógytorna Masszázs (fő)	Demens nappali ellátás (fő)	Megállapodások összesen Intézmények (fő)
		I.sz. Gond. Közp.	II.sz. Gond. Közp.	III.sz. Gond. Közp.	Gondviselés háza Idősek Otthona	I.sz. Gond. Közp.	II.sz. Gond. Közp.	III.sz. Gond. Közp.	Gondviselés Háza		I.sz. Gond. Közp.	I.sz. Gond. Közp.	III.sz. Gond. Közp.	II.sz. Gond. Közp.	
2017. év	0-28 500	13	9	6	12	1	0	0	0	41	0	0	1	0	42
	28 501-57 000	16	18	16	11	2	3	3	2	71	0	0	2	1	74
	57 001-85 500	26	17	20	28	10	5	2	4	112	3	0	1	0	116
	85 501-114 000	26	22	10	35	19	13	7	16	148	13	3	3	1	168
	114 001-142 500	18	19	23	26	21	28	9	15	159	13	4	4	2	182
	142 501-	19	28	15	55	36	60	19	46	278	45	0	7	6	336
	Összesen 2017.	118	113	90	167	89	109	40	83	809	74	7	18	10	918
2018. év	0-28 500	13	3	8	7	0	0	1	0	32	0	0	2	0	34
	28 501-57 000	13	14	10	0	2	1	2	2	44	0	0	1	1	46
	57 001-85 500	26	17	16	27	9	8	1	3	107	3	1	0	0	111
	85 501-114 000	22	20	18	31	17	12	6	11	137	12	0	5	1	155
	114 001-142 500	12	17	23	23	23	24	8	11	141	11	3	4	1	160
	142 501-	25	20	16	55	44	72	22	56	310	45	2	7	8	372
	Összesen 2018.	111	91	91	153	95	117	40	83	781	71	6	19	11	888

Forrás: intézményi adatok

Az étkeztetésben részesülők összességében alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek, mint a házi segítségnyújtást, vagy jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevők. Azok az idősek, akik magasabb jövedelemmel rendelkeznek, a piaci alapú ételszállítást veszik igénybe. A nappali ellátásban - a demens nappali ellátás kivételével - a törvényi előírások szerint nem tartható nyilván a jövedelem.

Időskorúak átmeneti gondozóházában az ellátottak a saját jövedelmük 60%-át fizetik havi személyi térítési díjként.

Azok az ellátást igénylők, akik jövedelmi vagy élethelyzetük miatt nem tudják megfizetni az R. szerinti személyi térítési díjat, lehetőségük van arra, hogy az Önkormányzat szakbizottságához méltányossági kérelmet nyújtsanak be.

8.13. Az ellátásba bekerültek és kikerültek számának alakulása

I. sz. Gondozási Központ II. sz. Gondozási Központ III. sz. Gondozási Központ Gondviselés Háza Gondozási Központ			Az ellátásba bekerültek és kikerültek számának alakulása				
Év	Megnevezés	KIKERÜLÉS					BEKERÜLÉS
		Exit (fő)	Saját kérés (fő)	Bentlakásos intézménybe kerülés (fő)	Egyéb (fő)	Kikerülés Összesen (fő)	Bekerülés Összesen (fő)
2017. év	Házi segítségnyújtás	77	45	30	30	182	174
	Étkeztetés	41	66	19	29	155	151
	Nappali ellátás	4	17	1	12	34	56
	Gyógytorna, masszázs	2	5	0	0	7	8
	Jelzőrendszer	9	5	6	5	25	20
	Gondozóház	1	3	5	9	18	16
	Demens nappali ellátás	0	0	0	2	2	12
	Közösségi szolgáltatás	2	0	0	8	10	7
	2017. Összesen	136	141	61	95	433	444
2018. év	Házi segítségnyújtás	79	29	21	41	170	185
	Étkeztetés	52	65	18	50	185	144
	Nappali ellátás	5	8	2	17	32	39
	Gyógytorna, masszázs	2	0	0	5	7	8
	Jelzőrendszer	5	8	3	5	21	18
	Gondozóház	2	2	2	12	18	17
	Demens nappali ellátás	2	1	1	3	7	8
	Közösségi szolgáltatás	1	0	1	5	7	6
	2018. Összesen	148	113	48	138	447	425

Forrás: intézményi adatok

A szolgáltatásba bekerülés és kikerülés számai a vizsgált időszakban jelentős mértékben nem változtak. A 2017. évben a bekerült száma +11 fővel haladta meg a kikerülők számát, a 2018. év mérlege sajnos a halálozások számának emelkedésével negatív mérleget mutat, -22 fővel több az ellátásból kikerültek száma.

A szolgáltatásból kikerülés okai között szerepel az elhalálozás, a bentlakásos intézménybe kerülés, illetve elköltözés vagy a nagyfokú egészségromlás miatt 24 órás segítő igénybe vétele miatti saját kérés.

A gondozóházi kikerülés leggyakoribb oka a 2017. évben a bentlakásos intézménybe kerülés volt, hisz az ellátottak többsége a gondozóházban „várakozik” arra, hogy tartós, bentlakásos elhelyezésbe kerülhessen.

A tábla adatait vizsgálva megállapítható, hogy az ellátásból kikerülés leggyakoribb oka az elhalálozás, sajnos sok esetben a nagyon idős, vagy a súlyos végstádiumos betegek kerülnek be az ellátó rendszerbe.

8.14. Kommunikáció fejlesztése

A szolgáltatások nyújtásához továbbra is szükséges az információnyújtás írott és elektronikus formájának széles körben való terjesztése, mert többször kerül be „véletlenül” valaki úgy az ellátórendszerbe, hogy előtte évekig nem is hallott róla.

Fejlesztést igényel, a házi orvosokkal való kapcsolattartás, hogy a tőlük érkezett jelzések időben megtörténjenek, mivel nem minden esetben jut el a szolgáltatókhoz az információ a rászoruló személyek gondozási szükségletéről.

Mind a kerületi honlap, mind az intézmények saját honlapjai folyamatosan frissülnek és segítik a tájékozódást.

A 2015. és a 2017. évben is megjelent „*A II. kerület szociális és egészségügyi kalauza*” kiadvány, mely segíti a lakosságot eligazodni a kerület szociális szolgáltatásairól és egészségügyi alapellátásairól. A kiadvány terveink szerint aktualizált tartalommal a 2020. évben is meg fog jelenni.

Összegzés:

- cél az étkeztetés elégedettségi felmérések, diéta fajták lehetőségének bővítése,
- további célok az idősek nappali klubfoglalkozásainak nyitottabbá tétele a kerületen belül,
- ágazat-közötti kapcsolatok erősítése,
- PR tevékenység erősítése, mert az egészségügyi szakemberek nem minden esetben ismerik a szociális szféra lehetőségeit, szolgáltatásait,
- megvizsgálandó az önkéntesek bevonásának lehetősége,
- a nem kötelező önkormányzati feladat (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) további biztosítása,
- az idősek átmeneti ellátásának biztosításának felülvizsgálata,
- szállító szolgáltatás kiterjesztése.

IX. Fogyatékkal élők ellátása

Az Országgyűlés 15/2015.(IV.7.) OGY határozatával elfogadta az Országos Fogyatékoságügyi Programot (2015–2025.).

„ PREAMBULUM

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ-Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékoságügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékoságügyi szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkori kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg. A 2015–2025. évekre szóló Országos Fogyatékoságügyi Program (a továbbiakban: Program) célja ennek megfelelően az előttünk álló évek szakmapolitikai irányainak meghatározása, valamint az ágazatközi és az államigazgatáson kívüli együttműködések főbb pontjainak kijelölése.”

A program a szociális alapszolgáltatások célkitűzései:

„III. BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK, TEMATIKUS CÉLOK

5. Szociális szolgáltatások és ellátások A tervezési ciklusban a legfontosabb célkitűzés a szociális alapszolgáltatások továbbfejlesztése, megerősítése, ideértve a többség számára helyben, a lakóhelyen nyújtott szolgáltatások teljes körű elérhetőségét, a speciális gyermekjóléti és szociális alapszolgáltatások kapacitásbővítését.

5.1. Fogyatékos személyeknek nyújtott szociális szolgáltatások A tartós ápolásra-gondozásra szoruló otthoni környezetben való ellátása mind az egyén, mind pedig a társadalom számára kedvezőbb, mint az intézményi ellátás, ezért esetükben elsődleges cél az otthonmaradást elősegítő szolgáltatási környezet kialakítása. Ennek érdekében szükséges az ilyen típusú szolgáltatások, ellátások területi lefedettségének felülvizsgálata, a fogyatékos személyeket támogató szociális szolgáltatások egyenletes bővítése, racionalizálása, a helyi ellátórendszerek fejlesztése. Emellett növelni kell a fogyatékos személyek számára nappali ellátást biztosító intézmények kapacitását, továbbá erősíteni kell az alapszolgáltatások közötti – különösen a támogató szolgálattal való – együttműködést a hálózatszerű működés erősítése érdekében. Kiemelt helyet kell kapniuk a személyi segítség különböző formáinak is, amelyek az önrendelkező, független, önálló életvitel elérését segítik. Ehhez biztosítani kell szociális szakemberek képzését is. A fogyatékos gyermeket vagy felnőttet nevelő, ápoló hozzátartozók kiégésének megelőzése, illetve társadalmi és munkaerő-piaci (re)integrációjának érdekében fontos célkitűzés a fogyatékos személy otthonában nyújtott időszakos felügyeletet és segítségnyújtást biztosító szolgáltatások fejlesztése, bővítése. A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, ezért ágazatközi együttműködések útján szükséges áttekinteni az időskorú fogyatékos személyek ápolásával, gondozásával kapcsolatos stratégiai feladatokat.

5.2. Támogató szolgálatok Az utóbbi időszakban megfigyelhető az a tendencia, hogy a támogató szolgálatok a gyakorlatban az ellátott fogyatékosági csoportok tekintetében specializálódnak, ami csökkenti a szolgáltatáshoz való hozzáférés egyenletességét. E téren ezért fontos fejlesztési cél az eddigi hiányterületek bekapcsolása, illetve a támogató szolgálatok kapacitásának

növelése, infrastruktúrájának fejlesztése. A támogató szolgálatok hatékony működése emellett fontos szerepet játszhat a fogyatékos, megváltozott munkaképességű személyek aktivitásában is, ezért fontos cél a szolgálatok munkaerő-piaci elhelyezkedést elősegítő tevékenységének megerősítése.”

A 2011. évi népszámlálás szerint a II. kerületi statisztikai adatok azt mutatják, hogy a lakosság 4,2 %-a vallotta magát fogyatékossgal élőknek, ami magasabb a budapesti átlagnál. A fogyatékossgal élők nagyobb kerületi jelenlétének okai lehetnek a lakosság magas életkora, másrészt több, a kerületben lévő fogyatékossgal élőköt ellátó bentlakásos intézmény jelenléte.

Ezen felül a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre a II. kerületre vonatkozó olyan értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

9.1. Fogyatékos személyek nappali ellátása

Az uniós irányelveknek megfelelően szerencsésen egybeesik hazánkban is az a tendencia, mely szerint a fogyatékossgal élők esetében megfigyelhető, hogy a családok nem támogatják rászoruló hozzátartozójuk bentlakásos elhelyezését, hanem elsősorban otthon gondozzák őket. E cél megvalósításához viszont szükséges a kerületben is egy olyan szociális szolgáltató hálózat, amely segítséget tud nyújtani a családoknak, hogy a szakellátásba való bekerülés időszaka minél inkább kitolódjon.

A nappali ellátás célja:

Szociális alapszolgáltatás keretében 18. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, felügyeletre szoruló enyhe, középsúlyos, súlyos értelmi fogyatékos, autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére és étkeztetés biztosítására. Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotának megfelelő szolgáltatást nyújt, egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szervez, különös tekintettel a fogyatékos személyek önállóságának és önrendelkezésének kibontakoztatására, a különböző társadalmi szerepek megtanulása céljából.

9.1.1. Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona

(1028 Budapest, Hidegkúti út 158.)

Az Önkormányzatnak, mint fenntartónak és intézménynek is egyik kiemelt fejlesztési célja a fogyatékossgal élő emberek nappali ellátása a lakókörnyezetükben.

Az ellátást igénybe vevők számára szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak.

Az ellátottak képviselői helyi, országos és nemzetközi szinten részt vesznek az önérvényesítő és közösségi érdekképviselési munkákban. Az ellátást igénybe vevők számára egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szerveznek.

A foglalkozásokon mindenkinek saját eszközhasználatot biztosítanak pl. laptopot, munkakönyveket, fejlesztő füzeteket, hangszereket, a kézműves, kreatív és művészeti foglalkozásokhoz adekvát anyag és eszköz használatot, - kiemelten figyelve az újrahasznosításra, környezetvédelemre.

Ellátottak:

Budapesti vagy II. kerületben állandó bejelentett lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek.

Jövedelemmel minden ellátott rendelkezik, mindannyian családban élnek, szülőkkel és/vagy testvérekkel, illetve azok családjával, rendezett körülmények között, érzelmi biztonságban.

Életkori megoszlásuk a következő: 5 fő 18- 39 év közötti, 4 fő 40- 59 év közötti férfi,
4 fő 18-39 év, 5 fő 40-59 év, 1 fő 60-64 év közötti nő.

Enyhe fokban értelmi fogyatékos személy	4 fő
- Középsúlyos fokban értelmi fogyatékos személy	8 fő
- Súlyos fokban értelmi fogyatékos személy	6 fő
- Vak, középsúlyos értelmi fogyatékos személy:	1 fő

Az intézmény jelenlegi kapacitása elegendő.

Az intézmény célja változatlanul az, hogy az ellátottak számára elérhető szolgáltatási környezetet tudjunk kialakítani, az ellátások hatékonyabban szolgálják a társadalmi integrációt és összetartozást, az önrendelkezésen alapuló lehető legönállóbb életvitelt.

Az intézmény dolgozói és ellátottjai számos olyan kerületi/fővárosi rendezvény aktív szereplői és rendezői, mely kiemelkedő példája a társadalmi integrációnak.

9.1.2. Újbudai Szociális Szolgálat

(megállapodás keretében)

A fogyatékos gyermekek nappali ellátását a Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata fenntartásában működő Újbudai Szociális Szolgálat (1119 Budapest, Keveháza u. 6.) telephelyeként működő Kelenföldi Szociális Ház (1119 Budapest, Fejér Lipót utca 59.) intézménye biztosítja.

A szociális intézményharminchat a hatodik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes (fogyatékos) vagy önellátásra nem képes (halmozottan fogyatékos), de felügyeletre szoruló személy részére biztosít nappali ellátást.

A 2015. évet megelőzően nem volt kerületi ellátott a nappali intézményben, ezért 1 főre került megkötésre a megállapodás, az új jelentkezők miatt a szerződés 3 főre módosult.

A feladatot ellátó fenntartó 2018. szeptember 14-én kelt levelében tájékoztatta a II. Kerületi Önkormányzatot arról, hogy az intézmény 1118 Budapest, Ménesi út 16. számú telephelye megszűnt, a továbbiakban az ellátást új telephelyen, a Kelenföldi Szociális Házban (1119 Budapest, Fejér Lipót utca 59.) biztosítják.

Jelenleg 1 fő kerületi ellátott van az intézményben.

9.1.3. Civitan Club Budapest-Help Egyesület

(1025 Budapest, Görgényi út 16.)

A Civitan Club Budapest-Help Egyesület (továbbiakban: Egyesület) kertészetet, értelmi fogyatékosok nappali ellátását, valamint lakóotthont működtet a kerületben, melyhez az önkormányzat az éves költségvetési rendeletében meghatározott támogatást biztosít.

Az Egyesület egész napos hasznos elfoglaltságot nyújt, védett munkahelyet biztosít a fiataloknak, valamennyi ellátott részmunkaidőben virágtermesztéssel, kertkarbantartással és kertépítéssel foglalkozik.

Az ellátottak részt vehettek az elmúlt időszakban művészet- és zeneterápiás, kézműves foglalkozáson, főzőtanfolyamon, hetente egyszer asztalitenisz sportfoglalkozáson, a nyári táborozások alkalmával olyan ellátottak is nyaralhattak, akiknek egyébként erre szociális körülményeik miatt nem lenne lehetőségük.

A családok megélhetési gondjait jelzi az, hogy egyre hangsúlyosabb szerepet kap az intézményen belüli étkeztetés biztosítása, hiszen sok esetben a családi költségvetésből nehezen kigazdálkodható a megfelelő élelem beszerzése.

Az Egyesület munkáját önkéntesek és közfoglalkoztatottak is segítették. Az elmúlt években 15 fő közfoglalkoztatott munkatárs dolgozott az intézményben, akik a kertészetben illetve a karbantartási munkákban segítették az Egyesületet.

A foglalkoztatás társadalmi jelentősége lehet, hogy a foglalkoztatottak visszakerülhettek a munka világába, az ellátottak pedig az integrált foglalkoztatás jelentőségét a gyakorlatban is átélhették.

Az intézményben ellátott 24 fő közül 14 fő II. kerületi lakos.

9.2. Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

Az információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javítását, családi kapcsolatainak erősödését szolgálja.

A szolgáltatások biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodnak.

2009. január 1. napjától a támogató szolgáltatás biztosítása is kikerült a kötelezően ellátandó feladatok közül

Több szolgáltatónak is van Budapest területére működési engedélye, de az Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálatán kívül a kerületi működésük nem ismert. Ellátási szerződést ugyan nem kötött az Önkormányzat, de a „Szociálpolitikai Keret” pályázat keretein belül évente támogatást nyer az alapítvány.

9.2.1. Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálat

A fenntartó Egalitás Alapítvány megalakulása, 1992 óta az aktív korú fogyatékos, különösen a súlyosan mozgássérült emberek érdekében tevékenykedik.

Fő alapelve az önrendelkező önálló élet elve, szolgáltatásainál az alapszükségletek prioritást kapnak. Székhelye a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepe egyik teljesen akadálymentes lakásában található, ahol jelenleg 28 fogyatékos illetve megváltozott munkaképességű ember él. (2019.11.30.)

Az Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálat létrehozásakor, 2000-ben a Mozgássérültek Lakótelepén élő súlyosan fogyatékos emberek ellátása volt a cél. Napjainkra tevékenysége a főváros egészére kiterjed, de továbbra is a II. kerületben élők vannak túlsúlyban 49%-kal. Ezen belül is a Pesthidegkúti Mozgássérültek Lakótelepén él a II. kerületi kliensek 52%-a.

A támogató szolgálat által 2019-ben ellátottak száma 85 fő. Ebből II. kerületi lakos: 42 fő. (2019.11.30.)

A szolgálat rugalmas munkaidőben nyújtott szolgáltatásaira folyamatosan nagy igény mutatkozik.

2018-ban 3 981 órában nyújtott személyi segítő szolgáltatást, amiből átlagosan havi 25 órát „munkaidőn túli” időszakban végeztek.

A feladatokat 5 részmunkaidős személyi segítővel, két gépkocsivezetővel és egy intézményvezetővel látja el.

A szolgálatot igénybe vevők döntően súlyosan mozgássérült, kerekesszékes személyek. A Mozcássérültek Lakótelepén levő székhely megkönnyíti a célcsoport itt élő tagjai számára a hozzáférést. E sajátosságból adódóan a szervezet által nyújtott személyi segítség kapacitás kihasználtsága magas. Helyzeti előnyből adódóan olyan rugalmas segítségnyújtást is tudnak itt vállalni, mint a napi több alkalommal történő rövid idejű segítség.

A támogató szolgálat hiánypótló tevékenysége, sajátossága az ellátotti igényekhez igazodó rugalmas szolgáltatási idő.

Szolgáltatási idejének az esti, kora reggeli és hétfégi időpontokban meghosszabbítását évről évre a II. Kerületi Önkormányzat által biztosított „Szociálpolitikai Keret” pályázati támogatása teszi lehetővé.

A tapasztalatok szerint folyamatosan növekvő igény van ezekben az időpontban is az ellátásra. A magukat korábban még ellátni tudó embereknek, a fogyatékoságukból és életkorukból adódó fizikai állapotromlásuk miatt egyre több segítségre van szükségük ahhoz, hogy otthonaikban önállóan tudjanak élni.

Az Alapítvány egyéb tevékenységei

- Segítik és ösztönzik a fogyatékos emberek társadalmi, kulturális életbe való bekapcsolódását, különösen kiemelve a családok és közösségek összetartására irányuló programokat. Több éves hagyományra tekint vissza a halottak napi temetőjárata és a Budapest adventi fényei buszos program, amelyre társintézmények lakóit is bevonják.
- Bevásárló utakat szerveznek. 1 alkalom/hó, 10 fő/alkalom
- Hiánypótló tevékenységük a munkaidőn túli, hétfégi és esti segítség és szállítás.
- Rehabilitációs foglalkoztatás: 14 megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatnak.

Továbbá:

- „Erzsébet program” keretében üdülési támogatásban részesülő fogyatékos személyek kedvezményes szállítását végzik.
- Szerepet vállalnak civil és egyéb szakmai szervezetek társadalmi összefogásának erősítésében. Együttműködnek civil szervezetekkel, egyházakkal, Karitással, a MEREK-kel, szociális szakmai szervezetekkel.
- Rendezvényeken, iskolákban társadalmi érzékenyítést célzó kerekesszékes akadálypálya programmal vesznek részt.
- Terepgyakorlati hely. Tereptanár vezetésével szakmai gyakorlatra lehetőséget nyújtanak szociális területen tanulónak.
- Az Alapítvány honlapján fogyatékos embereket érintő, közhasznú információkat tesznek közzé.
- Szabad kapacitásuk erejéig akadálymentes szállítással segítik a második kerületben élő klienskörükön kívüli mozgásukban akadályozott embereket, amelyet a Városrészi Önkormányzat támogatásával tudnak megvalósítani.

Szükséglet:

A Mozgássérültek Lakótelepe példa értékű, eredeti funkcióját kezdi elveszíteni. Az ötvenhárom lakásból kezdetben ötvenkettőben mozgássérültek éltek. Jelenleg ez a szám egyre csökkenő tendenciát mutat, mivel egy-egy mozgássérült lakó kényszerű intézetbe költözése vagy halála után nem fogyatékos személyek tulajdonába kerülnek a teljesen akadálymentes lakások.

Ezért a szervezet a jelenlegi tevékenységei mellett legfontosabb feladatának azt tartja, hogy a jövőben az Egalitás Alapítvány tulajdonába, vagy tartós használatába kerüljön 1-2 lakás azzal a céllal, hogy azokba rászoruló sérült emberek tudjanak beköltözni. Ezzel a lakótelep legalább részben megtarthatná eredeti funkcióját. Ehhez külső forrásra lenne szükség, mivel az alapítvány önerőből ezt nem tudja kigazdálkodni.

További fontos szükséglet a lakótelepen, hogy az itt élő idősödő mozgássérült embereknek a nap 24 órában legyen kihez fordulniuk, mivel egyre gyakoribbak a kisebb balesetek, illetve nagy az esti, hétvégi segítő szolgáltatások iránti igény. A munkaidőn túli pályázati finanszírozásból nyújtott többlétszolgáltatás ennek az igénynek csak töredékét tudja kielégíteni, ezért keresi az Egalitás Alapítvány a támogató szolgálat tevékenységi idején kívül eső szolgáltatás finanszírozásához szükséges forrásokat.

9.3. Fogyatékos személyek egyéb intézményei

A fogyatékos személyek bentlakásos ellátása nem önkormányzati feladat, ám a kerület több ilyen intézménynek helyet ad, s az Önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten támogatja is a sérült emberek ellátásának biztosítását.

9.3.1. Civitan Lakóotthon

2000-ben az Egyesület hozta létre, amely Budapest, II. kerület Gazda u. 86. sz. alatt működik, jelenleg 8 fő értelmi sérült lakik az otthonban, az egyetlen ilyen otthon a kerületben.

A lakóotthonban biztosított az ellátottak számára a rendszeres étkezés, életvitelük napi rutinjának betartásával elsajátíthatják a mindennapi együttélés szabályait, felkészülhetnek az önálló, vagy részben önálló életvitelre. A lakók napközben a nappali ellátást vehetik igénybe.

A több éves szakmai tapasztalatok alapján elmondható, hogy a hátrányos helyzetű ellátottak számára az intézmény által nyújtott szolgáltatásokra fokozott igény mutatkozik.

9.3.2. Kapcsolat egyéb intézményekkel, szervezetekkel

A nappali és bentlakásos intézmények mellett több olyan civil egyesület is működik a kerületben, melyek aktívan bekapcsolódnak a kerület fogyatékos ellátásába, mint pl. a Vass Miklós Értelmileg Akadályozottakat Segítő Közhasznú Egyesület vagy a Mozgássérült Emberek Önálló Egyesülete.

Az egyesületek munkáját is támogatja az önkormányzat, az egyesületek évek óta sikeres pályázatokat nyújtanak be a „Szociálpolitikai Keret” pályázatokra.

Összegzés:

- **cél a teljes körű akadálymentesítés,**
- **továbbra is cél, a magas színvonalú nappali ellátás biztosítása,**
- **meghosszabbított munkaidőben nyújtott támogató szolgáltatás pályázati úton való további biztosítása (Egalitás Alapítvány),**
- **lakosság és a fogyatékkal élők közös rendezvényeinek támogatása.**

X. Szenvedélybetegek ellátása

10.1. Prevenció

2011-ben készült el a II. Kerületi Önkormányzat **Életvitel Stratégiája**, egy olyan koncepció, amely elsősorban az iskolás - 6-18 éves - korosztály intézményes keretek közötti sikeres életvitel-alakítását kívánja támogatni, célja, hogy az iskolai környezet minél inkább az egészséget támogatóvá váljék.

A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság adatai szerint a kábítószerrel összefüggésbe hozható bűncselekmények száma stagnál, sem jelentős emelkedés, sem csökkenés nem tapasztalható ezen a téren a gyermek és fiatalkorú lakosság érintettsége szempontjából.

A kapitányság a bűnmegelőzési koncepciója kialakítása során kiemelt figyelmet fordít a droggal kapcsolatos prevenciók tevékenységeire. Ennek keretén belül az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó, drog-prevenciók szakember is, aki tevékenysége révén személyesen van jelen a kerület iskoláiban, bűnmegelőzési témájú előadásokat tart, felhívja a figyelmet a kábítószer fogyasztás és terjesztés következményeire, beszélget az áldozattá válás lehetőségéről.

10.2. Alacsonyküszöbű és közösségi ellátások

A szenvedélybetegek közösségi ellátása a szenvedélybetegek számára nyújt saját otthonukban igénybe vehető, korszerű, személyre szabott szolgáltatást, amely megkönnyíti az önálló életvitelt, és számottevő segítséget nyújt az igénybevevő családjá számára is.

2009. január 1-jétől ez az ellátási forma is kikerült az önkormányzati kötelezettségek közül. 2006. évtől ellátási szerződés keretében a **Magyarországi Református Egyház Válaszút Misszió Drogkonzultációs Iroda** (1122 Budapest, Krisztina krt. 5.), (továbbiakban: Válaszút Misszió) biztosítja a szolgáltatást, az ellátási szerződés nem szűnt meg azután sem, hogy már nem kötelező önkormányzati feladat a szenvedélybetegek közösségi ellátása.

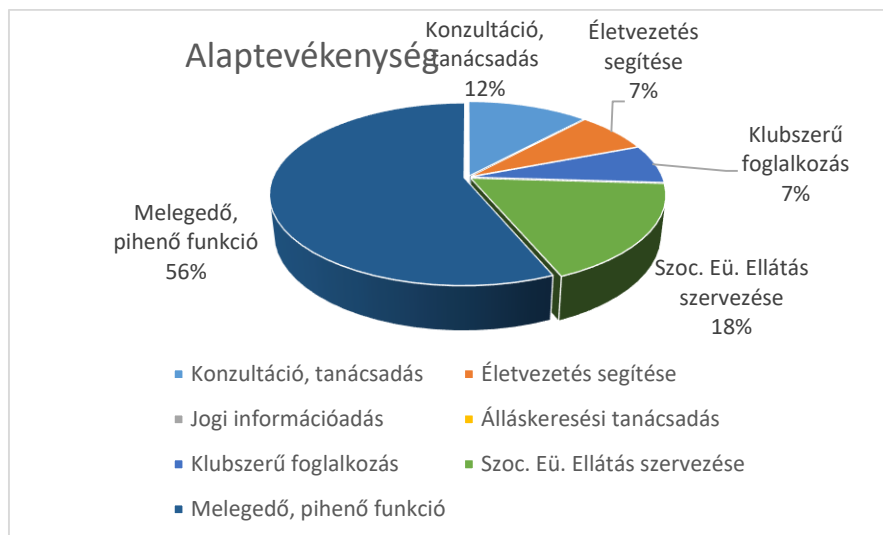
Az alacsonyküszöbű szolgáltatás anonim program, az ellátást kérőkkel szemben nincsenek szigorú elvárások, terápiás szerződések, nem követelmény az absztinencia, nem feltétel a megbiztosítás a szolgáltatás igénybe vételéhez.

A szolgáltatás több elemből tevődik össze, alapvető tevékenységek közé tartozik a terápiás otthonokba történő bekerülés segítése, a motivációs beszélgetések, az egyéb segítő intézményekben történő delegálás, illetve az azokról való információnyújtás. Emellett józanodási, pihenési, melegedési, telefonálási és internetezési lehetőséget is biztosítanak. 2010 óta az intézményen belül szigorúan szabályozott tücsere program is működik.

450 fő vette igénybe a szolgáltatást összesen az év során, 2490 kontakt, találkozás történt. A tücsere programban 10 857 db volt a kiadott tűk és 5 831 db a hozott tűk száma.

A legnagyobb arányban még a melegedő, pihenő funkciót (56 %-ban) vették igénybe az ellátottak, a szociális és egészségügyi ellátások hozzájutásához kértek (18 %) segítséget, valamint az egyéni konzultációt (12 %) vették igénybe. Az egyéni konzultáció, tanácsadás, és a szociális segítségnyújtás többnyire a terápiás otthonokba történő előgondozást, kórházi kezelés, vagy szállás intézését jelenti.

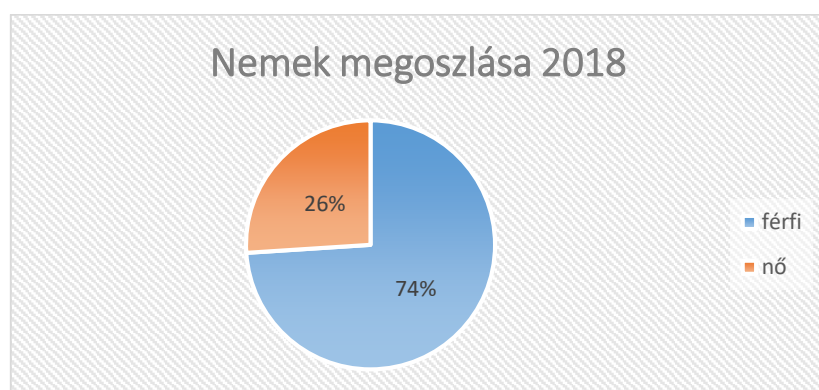
Fontos program a különböző szűrővizsgálatok lebonyolítása, 51 főt sikerült hepatitis és HIV fertőzésekre szűrni, ebből 30 fő hepatitis és 1 fő HIV fertőzött volt.

Forrás: Válaszút Misszió

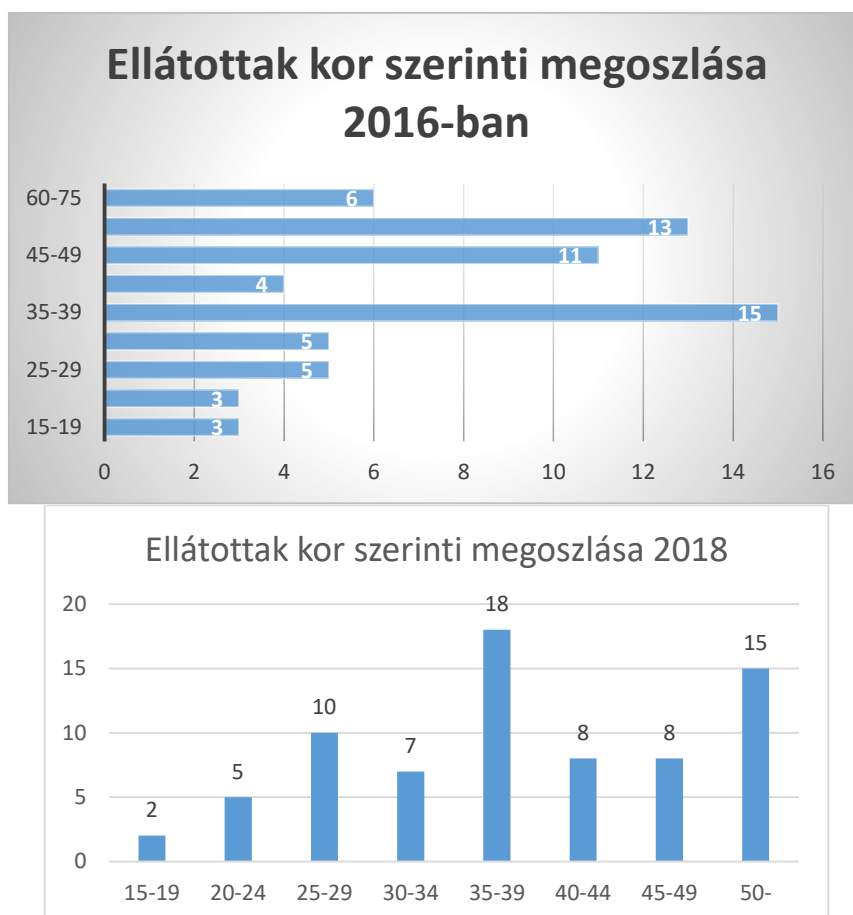
A szenvedélybetegek közösségi ellátása

A közösségi ellátás az elmúlt évben is három fő területen működött, melyek az ambuláns kliens ellátás, az utógondozás, valamint a hozzátartozók segítése.

Forrás: Válaszút Misszió

Az ellátásban 2016-ban megfordult: 65 fő, a 2018. évben 73 fő. A női ellátottak aránya 6 %-kal csökkent 2018-ra a 2016. évi bázisához képest.

Forrás: Válaszút Misszió

Az életkori megoszlásban számottevő változás nem tapasztalható.

10.3. Szenvedélybetegek nappali ellátása

Szenvedélybetegek átmeneti ellátásának önkormányzati kötelezettségét az Szt. 2013-ban megszüntette, a nappali ellátás biztosítása viszont kötelező feladat maradt, amely alapszolgáltatás továbbra is hiányzó ellátási forma a kerületünkben.

A nappali ellátásokat a lakhely közelében kell megszervezni. A Válaszút Misszióknak a szenvedélybetegek nappali ellátásának biztosítására is van működési engedélye, ezért szakmailag indokolt a nappali ellátásra is ugyanezen intézménnyel ellátási szerződést kötni. *(Várhatóan a 2020. év első negyedévében fog megtörténni.)*

10.4. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma (továbbiakban: KEF) működésének célja, hogy fórumot és lehetőséget teremtsen arra, hogy mindazon szervezetek, intézmények, akik a kábítószer használatának megelőzésével, észlelésével, következményeivel és kezelésével foglalkoznak, vagy tenni szeretnének a szerhasználat,- az ártalom csökkentésének érdekében, együtt tudjanak működni egymással.

A KEF segíti a résztvevőket, hogy közösen cselekedjenek, hogy hozzáférjenek a munkájukhoz szükséges információkhoz, hogy összefogva nagyobb tömeget elérő, sikeresebb programokat tudjanak megvalósítani a szervezetek.

A KEF tagok éves tevékenységükről a saját szervezeti szabályaik szerint számolnak be. Feladata a fontosabb irányok egyeztetése, az összefogás megteremtése.

A KEF résztvevői:

Humánszolgáltatási Igazgatóság
BFKH II. Kerületi Népegészségügyi Osztály
BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság
Válaszút Misszió
Család-és Gyermekjóléti Központ

A KEF működésében a Család- és Gyermekjóléti Központ aktív szerepet tölt be, titkári posztját az intézmény munkatársa látja el.

A szervezet hitvallása, hogy a drogprobléma megelőzésénél a prevenció a legfontosabb. Egy egészséges jövőkép kialakítása érdekében különös figyelmet kell fordítani a fiatalok lelki egészségének fejlődésére és fejlesztésére, mely jelentősen csökkentheti a szerhasználat kockázatát. A személyes lelki egészség fejlesztése mellett a kortárs segítség módszerével hangsúlyozható az egyéni és közösségi felelősségvállalás.

Jövő évi terv a KEF működését szélesebb alapokra helyezni, az együttműködő partnerek tekintetében bővíteni a résztvevők körét.

Összegzés:

- **kiemelt feladat a prevenció sokszínűségének megőrzése a továbbiakban is,**
- **a szenvedélybetegek nappali ellátásának hiánya, ellátási szerződés megkötése a hiányzó feladatra,**
- **KEF működtetésének kiterjesztése, pályázatokon való részvétel.**

XI. Pszichiátriai betegek ellátása

11.1. Községi Pszichiátriai Ellátás

Az Önkormányzat továbbra is fontosnak tartotta, hogy a speciális ellátotti csoportok, mint a pszichiátriai betegséggel élők ne kerüljenek kiszolgáltatott helyzetbe, ezért a meglévő – 2009 óta nem kötelező- önkormányzati feladatot továbbra is biztosítani kívánta.

2016 januárjától megszűnt a Községi Pszichiátriai Ellátás (továbbiakban: Ellátás) pályázati úton történő finanszírozása, jelenleg állami normatív támogatást vehetnek igénybe az ellátást biztosítók.

Az Ellátás célja, hogy a kerületi pszicho-szociális fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben olyan komplex segítséget, készségfejlesztést kapjanak, mellyel be tudnak illeszkedni a helyi közösségek életébe, ezáltal csökken kirekesztettségük a társadalomból. A mentális gondozás tartalmát/menetét a kliens egyéni szükségleteiből kiindulva, betegségének mértékétől függően határozzák meg, minden esetben az ellátott aktív és felelős részvételével. Természetesen, az ellátott családja, mikrokörnyezete is kap érzelmi támaszt, felvilágosítást a családot megterhelő betegségről, tünetekről. Az Ellátás komoly pszicho-educációs munkát végez az érintettekkel és családjaikkal. A gondozási folyamat egyénre szabott gondozási terv alapján történik, melyet az Ellátás munkatársai végeznek úgy, hogy amennyiben szükséges, egyeztetésre kerül sor egyéb szolgáltatókkal. (Pl. II. Kerületi Egészségügyi Szolgálat Mentálhigiénés Központ (továbbiakban: Menta Központ), a Budapest Főváros Kormányhivatala II. kerületi Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztályával, a kerületi Család- és Gyermekejóléti Központtal, kerületen kívül dolgozó szakemberekkel, intézményekkel)

Az egyéni esetkezelés mellett- lehetőségeik szerint- havi egy klubfoglalkozást (múzeumlátogatás, kirándulás, csoportfoglalkozás) tartanak, amit az ellátottak nagyon kedvelnek.

Az Ellátásban egyszerre átlag 40 fő részesül, a szolgáltatást igénybe vevők 2/3 része nő. A kliensek legnagyobb részét a Menta Központ irányítja az Ellátásba, ahol a kapcsolatfelvétel előtt szakszerű tájékoztatást kapnak a betegek az Ellátás nyújtotta tevékenységi köréről.

Az ellátottak statisztikai adatai:

nemek szerint/ fő		nő	férfi	életkor/ fő	18-35	36-60	60+	iskolai végzettség/fő	általános	közép-iskola	felsőfokú	
		23	16		3	26	10		8	25	6	
		60%	40%		8%	67%	25%		21%	64%	15%	
összesen			39	összesen			39	összesen				39
munkaképesség változás/fő	egészségi állap. 1-30%	egészségi állapota 31-50%	egészségi állapota 51-60	nincs munkaképesség- változás felülvizsgálata		lakhatás/fő		egyedül élő	szülőkkel élő	házasságban/élet- társsal élő		egyéb hozzátar- tozóval élő
	2	14	9	14				19	13	3		4
	5%	36%	23%	36%				49%	33%	8%		10%
összesen				39	összesen				39			

gondnokság/fő	gondnokolt	nem gondnokolt	mentális főproblémák/fő	skizofréniák (F20-29)	mániás, bipoláris zavarok (F31-32)	depressziók (F33)	szorongásos, kényszeres zavarok (F40-42)	borderline és egyéb mentális zavarok
	5 13%	34 87%		28 72%	7 18%	-	4 10%	-
összesen	39		összesen	39				

Forrás: Szocionet-2019.10.31-i állapot

Elmondható, hogy a már Ellátásba tartozó vagy az Ellátásba javasolt betegek közös és legfőbb jellemzője az elmagányosodás, életterük beszűkülése, érdeklődésük elvesztése. Nagy részük egyedül, család nélkül él, esetleg idős szülőkkel. *(Isd.: statisztikai adatok)*

Társas kapcsolataik nincsenek vagy elégtelenek. Ezek az okok pedig könnyen a pszichés betegségek krónikussá válásához, pszichoszomatikus zavarokhoz, vagyis még több egészségügyi probléma kialakulásához vezethetnek, amelyek kezelése - akár a fekvőbeteg ellátást, akár a rehabilitációs osztályokat, akár az elme szociális otthonokat vesszük- mind magasabb finanszírozási igénnyel járnak.

A 2018-as év legnagyobb szakmai sikerének az Ellátás munkatársai az általuk tartott és szervezett „Magabiztosabb hétköznapiak” címmel indított önbizalom növelő (asszertivitás) tréning lebonyolítását tekintik. A tréning anyagát a szakemberek a hatékony kommunikációs készségek, a magabiztosabb fellépés elsajátítása, valamint az önbizalom erősítése érdekében állították össze az interaktív tanulás jellegét követve, sok helyzetgyakorlattal, játékkal, kevés elmélettel. A tréninget végül 8 fő végezte el sikeresen, ők átvehették a részvételtől szóló tanúsítványokat. Megfogalmazott az igény a tréning folytatására, amely további, újabb tematikájú tréning megszervezésére ösztönzi a kollégákat.

A szakfeladat Ellátásra vonatkozó tevékenységeit tekintve az Ellátás elmondhatja, hogy az egyéni esetkezelések során az elmúlt időszakban a leggyakoribb beavatkozások - az életvezetési tanácsadások mellett- a pszichoszomatikus megbetegedések tüneteit enyhítő segítő beszélgetések, stressz kezelési módszerek, speciális technikák voltak.

Jövőre vonatkozó tervek

• Nappali ellátás létrehozása

Az Ellátás munkatársai a 2018-as évben a korábbiaknál még több esetben szembesültek az ellátottak azon igényével, melyből kitűnik, hogy mennyire szeretik a klub-alkalmakat, mennyire fontos számukra a tartalmas időtöltés, az emberi interakció, a társas kapcsolatok kialakítása. Sokaknak ez az egyetlen lehetőség az otthonukból való kimozdulásra. A (közösségi) gondozó alap esetben heti egy alkalommal találkozik kliensével, miközben ezek az emberek gyakorta napokig nem beszélnek mással, nem mennek ki a lakásból, nem éri őket semmilyen inger.

A csoportfoglalkozások, előadások, tréningek, vagy bármilyen közös program iránt érezhetően nagyon nagymértékben megnövekedett az igény, az Ellátás munkatársai úgy gondolják, hogy szükségszerű lenne a kerületben Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátását is működtetni. Annak ellenére, hogy a III. kerületi Soteria Alapítvány Kilátó klubház - a korábban megkötött együttműködési megállapodás alapján - II. kerületi pszichiátriai betegeket is fogad, az Ellátás tapasztalatai szerint, a kerületi ellátottak körében csökkent az érdeklődés, leginkább a távolság és a bizalomhiány okán. A pszichiátriai betegek érdekérvényesítő képessége köztudottan nem túl jó, bizalmukat nehezen lehet elnyerni. A már Ellátásba „szokott, szoktatott” kliensek esetében

gyakran merül fel az újabb idegen helytől való félelem, hiszen sokan közülük szocio-fóbiával küzdenek.

2018-ban több olyan eset is volt, amikor az Ellátásba javasolt potenciális kliens végül azért nem kérte a felvételét az Ellátásba, mert nem kifejezetten egyéni- mentális gondozásra, hanem inkább közösségre, napi szintű foglalkozásra lett volna szüksége, ahol megismerkedhet a kerületben élő, hasonló problémákkal küzdő, pszichés érintettséggel élő társaival. Az Ellátás szakmai véleménye az, hogy a prevenció érdekében napjainkban már sokkal nagyobb hangsúlyt kapnak a fekvőbeteg ellátást kiegészítő szolgáltatások, legyenek akár egészségügyi, akár szociális vonalon működőek. Az Ellátás többnyire egyéni, otthon-közelit esetkezelését egy vele egy telephelyen működő kerületi nappali ellátás tudná kiegészíteni a legjobban, amely nagyban hozzájárulhatna a betegek hatékonyabb rehabilitációjához. Ilyen integrált szolgáltatásra több kerületben is jól működő példát láthatunk. Fontos, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön. Az Ellátás jelenlegi telephelye- helyhiány miatt- az integrált szolgáltatás működtetésére nem alkalmas.

• Újabb tréning

Az Ellátás munkatársai egy újabb tréning-anyag kidolgozásán dolgoznak, mely a szülő-gyermek kapcsolatokat járja körül. A témaválasztás ötletét az előző tréning alkalmával kitöltött záró/értékelő anonim kérdőívben megfogalmazottak adták. A tréning alkalmak hetente lennének, összesen 6-8 alkalommal, maximum 10 fős létszámmal indulna.

11.2. Pszichiátriai betegek nappali ellátása

Soteria Alapítvány „Kilátó” Klubház

A „Kilátó” Klubház szakmai programjában megfogalmazott szakmai cél a szolgáltatást igénybevevők, klubtagok komplex pszicho-szociális rehabilitációjának a társadalomba és a korábbi vagy új közösségekbe történő visszailleszkedésének, új kapcsolatrendszerek kialakításának, az elvesztett készségek és képességek visszaszerzésének az elősegítése, a klubtagok életminőségének megtartása és javítása.

Ennek érdekében a klubtagok részére –szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő – napi életritmust biztosító, közösségi szolgáltatásokat szervez és személyre szabott rehabilitációs programokat biztosít.

11.2.1. Szupportív pszichoszociális rehabilitációs program

A közösségi ellátáshoz hasonlóan a nappali ellátást igénybe vevők esetén is nagy probléma, hogy a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet módosításával elvesztették a kedvezményes utazási lehetőségüket (azaz akiknek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 30%-osnál nagyobb, nem állnak gondnokság alatt, illetve egyéb módon nem jogosultak kedvezményes utazásra Budapest közigazgatási határain belül).

Az Alapítvány eredményesen lobbizott, így a pszicho-szociális rehabilitációs szolgáltatások igénybevételehez, re-integrációhoz ingyenes bérletet kaphatnak a programban résztvevők. A bérletet igénylőknek megállapodást kell kötniük, mely az egyéni szükségletekhez igazodik. (A feltétel legalább heti 2 ajánlott programon való részvétel: munkába állási konzultáció, számítógépes tanfolyam vagy bármely más program a klubház aktuális programjai közül.)

- Szociális csoportmunka.
- Rekreációs, szabadidős programok.

A szolgáltatást igénybevevők szociális indikációi, számának alakulása:

2017-2019. év közötti időszakban 18 fő második kerületi lakossal volt a nappali intézménynek megállapodása. Az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján a Soteria Alapítvány átlag 10 fő második kerületi lakos ellátását vállalta a nappali intézményben. Az elmúlt évek tapasztalata, hogy a célcsoport speciális szükségletei és szokásai alapján - 25-30 megállapodás - (intézményi jogviszony) fennállása biztosítja a férőhely-kapacitás optimális kihasználását. Az igénybevevők szociális indikációi az életkor, nemek szerinti, iskolai végzettség, szakképzettség, munkaképesség-változás, munkavállalás, jövedelem, lakhatás, gondnokoltatás és a mentális problémák dimenzióiban:

2017-2019. év közötti adatok

életkor	férfi	nő	összesen	%
18 -35	1	1	2	11%
36 - 60	6	6	12	67%
60 -	1	3	4	22%

iskolai végzettség	férfi	nő	összesen	%
felsőfokú	0	1	1	6%
középiskola	6	8	14	78%
általános	2	1	3	17%
összesen	8	10	18	100%

jövedelem	férfi	nő	összesen	%
0 – 29.400Ft/hó	0	0	0	0%
29.400-50.000Ft/hó	4	6	10	56%
50.000-75.000Ft/hó	2	4	6	33%
több 75.000Ft/hó	2	0	2	11%
összesen	8	10	18	100%

lakhatás	férfi	nő	összesen	%
egyedülélő	4	2	6	33%
szülőkkel élő	3	3	6	33%
házasságban,	0	3	3	17%
egyéb hozzátartozóval	1	2	3	17%
hajléktalan	0	0	0	0%
összesen	8	10	18	100%

gondnokság	férfi	nő	összesen	%
gondnokolt	2	2	4	22%
nem gondnokolt	6	8	14	78%
összesen	8	10	18	100%

mentális problémák	férfi	nő	összesen	%
szkizofreniák (F20-29)	4	6	10	56%
mániás, bipoláris	2	4	6	33%
depressziók (F33)	2	0	2	11%
szorongásos,	0	0	0	0%
borderline és egyéb	0	0	0	0%
összesen	8	10	18	100%

Az adatok alapján elmondhatjuk, hogy a szolgáltatást igénybevevők többsége halmozottan hátrányos helyzetű, **a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet alapján a munkaképesség-változás mértéke alapján 17% a „D” és „E” minősítési kategóriákba, 44% a „C1” és „C2” minősítési kategóriába, 39% pedig a „B1” és „B2” minősítési kategóriába tartozik.** 89% él olyan típusú mentális problémával, amelyeket a „nagy kórkepek” (szkizofreniák; mániás, bipoláris zavarok) közé tartoznak, 22%-uk pedig gondnokság alatt áll.

Munkavállalási esélyeiket csökkenti, hogy zömében 36 év feletti (89%); s bár 84%-nak van középiskolai vagy felsőfokú végzettsége, viszont a szakképzettség szempontjából is hátrányban vannak a munkaerő piacon. 44% szakképzettnek a végzettsége munkaerő-piaci szempontból elavultnak, nem használhatónak számít; 56% pedig szakképzetlen. A szolgáltatást igénybevevők 56%-nak a havi jövedelme 50 000 forint alatt van. A többség jelenleg is a szülőkkel él; az egyedül élőknel is megfigyelhető, hogy a szülők elvesztése után nem tudtak párkapcsolatokat kialakítani, nem történt meg a szülőkről a leválás. A klubház a célcsoport ezen részének elsősorban a relatív önálló életvitel és az életminőség megtartását, a szakosított ellátásba vétel elkerülését, elodázását illetve a kórházi „forgóajtó” effektus csökkentését célzó rehabilitációs támogatást tud nyújtani.

Ugyanakkor a szolgáltatást igénybevevők egy részénél – összhangban saját célkitűzéseikkel, motiváltságukkal- reális szakmai célkitűzés a komplex re-integráció. Elsősorban a 30-35 év alatti korosztály, akiknél a mentális problémák nem olyan mértékben krónikusak, a munkaképesség-változás mellett vállalhatnak képzést, átképzést, munkát. Számukra lehetséges kimenet a munkaerő-piaci re-integráció.

A nappali intézmény az elmúlt két év folyamán együttműködött a pszichiátriai betegek II. kerületi Községi ellátásával, közösen szerveztek Klubház-találkozókat, klubnapokat, kulturális és szabadidős programokat, múzeum-látogatásokat.

A Menta Központban elérhető információ van a nappali intézmény szolgáltatásairól; az együttműködés további lépcsőfoka lehetne az együttműködési megállapodás kötése, ahogyan ez a III. kerületi pszichiátriai gondozóval megtörtént. Javasolt a szolgáltatásról állandó tájékoztatást nyújtani az Önkormányzat honlapján, illetve a ”Budai Polgár” c. újságban is.

Tervek, elképzelések:

A működő szolgáltatás szakmai színvonalának megtartása. Igény szerint a munkába állítási tréning újraindítása, illetve egyéni pszichoterápia bevezetése a klubház szolgáltatások közé.

11.2. Menta Központ

2018. március 5-én kezdte meg a Menta Központ új helyen a működését (1023 Budapest, Ürömi utca 24-28.), amely nemcsak az un. biológiai pszichiátria módszerét használva

gyógyszeres ellátást nyújt, hanem sokszínű egyéni és csoport pszichoterápiás kínálattal, képzett szakembergárdával biztosítja a korszerű pszichiátriai kezelést és gondozást a II kerület lakosságának.

A Menta Központ a 2017. évben 3 309 férfi és 7 019 női beteg megjelenéséről nyújtott adatot, ez a szám a 2018. évre 3 370 férfi és 7 375 női beteg esetlétszámra nőtt. A 2018. évben a gondozott betegek száma 3 302 fő volt, új betegként 2018-ban felvettek 352 főt.

2018. december 1-jén tovább bővült az ellátás, a pszichiátriai rehabilitációt elősegítő Menta Műhely művészetterápiás foglalkoztató beindításával, amelyet szakképzett művészetterapeuta irányít, aki szociális munkás végzettséggel is rendelkezik, így részmunkaidőben ezt a hiánypótló feladatkört is ellátja.

Jó kapcsolat alakult ki a II. kerületi háziorvosokkal, szakmai programok biztosításával segítik a szakemberek az alapellátásban résztvevő orvosok munkáját. Évek óta eredményes a konzultáció a Család- és Gyermekjóléti Központtal is, 2019. november 14-én a Menta Központban kerekasztal-megbeszélés volt a problémás betegek ellátásának javítása érdekében. Együttműködési megállapodás keretében az Ellátásnak a pszichiáter szakorvos nyújt konzultációs lehetőséget, valamint havonta közös esetmegbeszéléseket tartanak a közösségi gondozók részvételével.

A Menta Központ és az Ellátás egymás foglalkozásaira kölcsönösen delegálnak betegeket.

Összegzés:

- **cél a szakmai kapcsolatok, együttműködések „jó gyakorlatának” megőrzése,**
- **a működő szolgáltatások szakmai színvonalának megtartása,**
- **vizsgálandó a kerületi pszichiátriai betegek nappali ellátásának létrehozása.**

XII. Hajléktalan ellátás

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében a települési önkormányzat feladata a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása. Ha egy kerületi polgár lakhatása veszélyeztetve van, az intézményhálózat szakemberei mindent megtesznek azért, hogy elkerülhetővé váljon a hajléktalan lét.

Az Szt. 86. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat köteles biztosítani a hajléktalan személyek nappali ellátását. 2012. január 1-jétől az utcai szociális munka nem kötelező feladata a települési önkormányzatnak, de az ellátás továbbra is biztosított a kerületben.

Az Önkormányzat 2007. november 1-jétől szerződést kötött a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel (1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 58-60.) (továbbiakban: Máltai Szeretetszolgálat) az utcai szociális munka és hajléktalan emberek nappali ellátásának biztosítása érdekében.

12.1. Utcái szociális munka

Az utcai szociális munka feladata az utcán, közterületen, nem lakás céljára szolgáló helyen élők életet vagy testi épséget veszélyeztető helyzetének megszüntetése, az életmóddal járó ártalmak csökkentése, a szociális és egészségügyi szolgáltatások és ellátások igénybe vételének segítése és szervezése, a hajléktalan személyeket ellátó intézménybe vagy más szálláshelyre juttatása.

A kerület általános bemutatása, jellegzetességek

Budapest II. kerülete, ezáltal a II. kerületi Utcái Gondozó Szolgálat ellátási területe igencsak vegyes területen helyezkedik el. Vannak nehezen megközelíthető területek: erdők, hegyek, de megtalálhatók a forgalmasabb területek is: csomópontok, bevásárlóközpontok környéke. A kerület határos az I., XII. és III. kerülettel, valamint az agglomerációs településekkel is: Budakeszi, Remeteszőlős, Nagykovácsi és Solymár településekkel.

A terület adottságai miatt a hajléktalan emberek tartózkodásának főbb helyszíneit is könnyen elkülöníthetjük a (1) könnyen megközelíthető, forgalmi csomópontok adta lehetőségekre és a (2) erdő mélyén megbúvó sátras, kalyibás helyszínekre.

(1) A legnagyobb csomópontok és ez által a legnagyobb ügyfélszámot is magához vonzó területek a Széll Kálmán tér, Margit híd aluljáró és a hozzá tartozó Elvis Presley park, valamint a Hűvösvölgy BKK végállomása. Ezen területek legtöbbször jellemző az „átjárás”, amely legtöbb esetben a jövedelemszerzésre irányul, de egyben a találkozások csomópontja is. Ebből fakad, hogy nem kifejezetten a II. kerületben élő hajléktalanokkal találkozhatunk a területen, hanem a szomszédos kerületek, vagy a pesti oldalról érkező hajléktalan emberek is gyakran megfordulnak itt. Jellemző, hogy leginkább a nappalokat töltik e területeken, de estére már nem tartózkodnak pl. a Széll Kálmán téren.

(2) Az erdős területek közt számos természetvédelmi területeken is védelmet keresnek a hajléktalan embereknek. Közülük egyik, a már évek óta ismert helyszín a Balogh Ádám szikla, de több hajléktalannak nyújt menedéket a Görgényi pihenőparkot körülvevő erdő, a Szépvölgyi dűlő, vagy a Nagyrét és az azt körülvevő erdő is.

Az erdőben élő hajléktalanok általában elhagyott régi, félig-meddig romos házakban, vagy jobb állapotú faházban élnek. Nagyságrendileg több gondozott él az erdők mélyén, sokszor nehezen megközelíthető helyeken, sátorban, maguk építette faházakban, mint a forgalmas belvárosi részekben. A forgalmasabb részekhez közelebb élők a kerülettel határos nappali melegedők és éjjeli menedékhelyek ellátását gyakrabban igénybe veszik, mint az erdőben élő társaik, akik sok esetben saját „háztartást” vezetnek.

A II. kerületben gondozott utcán élő ügyfelekre jellemző statisztikai adatok

A 2016. évben a Máltai Szeretetszolgálat 92 fő hajléktalant látott el, a 2018. évben a számuk 80 főre tehető. A gondozott hajléktalanok létszámára jellemző az állandó változás, amelynek okai:

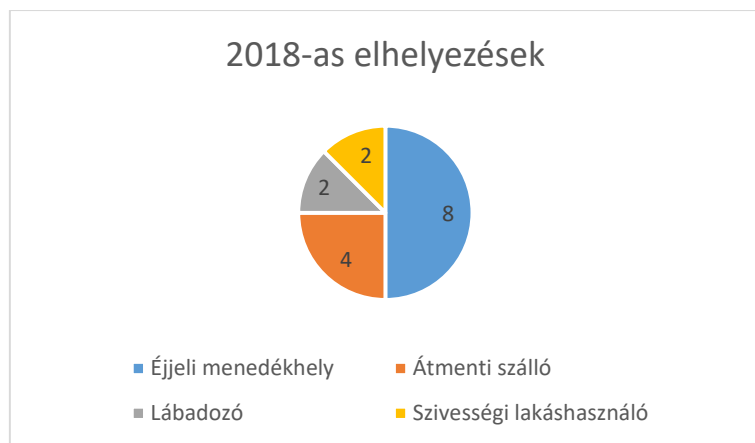
- kerületek közti vándorlások,
- tartós szállóra költözés,
- elhalálozás (6 ügyfél hunyt el az év során),
- eltűnt az ügyfél, tartózkodási helyszíne nem ismert, így megszűnt a gondozása.

Az utcán élő hajléktalanok egészségi állapota a tapasztalatok szerint egyre rosszabb. Azok, akik hosszú évek óta az utcán élnek sokkal gyorsabban „öregszenek”, mint azok, akik szállón laknak. Életmódjukból fakadó problémákkal naponta találkoznak a szakemberek: fertőző betegségekkel, bőrproblémákkal. Számos függőséggel próbálják az utcán élő hajléktalanok elviselhetőbbé tenni ezt az életformájukat, leggyakoribb függőség az alkohol.

Sok hajléktalan pszichiátriai betegséggel is küzd. Ezen fedél nélküli emberek legtöbbször, bár gyógyszeres kezelésre szorulna, ezt elhanyagolja, így kiszámíthatatlanok, nehezen kezelhetők. A pszichiátriai betegek nagy része tartós ápolást-gondozást igénylő intézményes ellátást igényelne.

A jövedelmük legnagyobb részét koldulásból, újságozásból szerzik, de vannak, akik közfoglalkoztatásban dolgoznak.

A 2016. évben a 92 főből 29 főt sikerült intézményi elhelyezésbe juttatni, legtöbb esetben éjszakai menedékhelyen, vagy lábadozón. Közülük 2 fő került idősotthonba, 2 fő albérletbe.

Forrás: Máltai Szeretetszolgálat

2018-ban összesen 16 főt sikerült a fenti ábra szerinti elhelyezésekbe juttatni.

12.2. A 2019/2020. évi krízisprogram

A krízisidőszakban tervezett bővítések a korábbi évek gyakorlatának megfelelően az alábbi szolgáltatások kialakítására irányulnak:

- *egy budai oldalon működő központi telefonos diszpécser szolgálat felállítására,*
- *a krízisautó szolgálat elindítására,*
- *a nappali alapellátások nyitva tartásának meghosszabbítására, illetve hétfői nyitva tartására,*
- *plusz krízisférőhelyek létrehozására,*
- *egészségügyi szolgáltatások kibővítésére,*
- *valamint speciális lakhatási lehetőségek folytatására.*

A II. kerületi Utcai Gondozó Szolgálat az előző évekhez hasonlóan a téli időszakban is folyamatosan biztosítja a területen élő hajléktalan emberek ellátását, gondozását, valamint fokozott figyelemmel kíséri azon ügyfeleinek az ellátását, akik az intézményi ellátásokat nem veszik igénybe, és nehezebben mozgíthatóak helyszíneikről. Munkájuk során hetente több alkalommal felkeresik a területen élő hajléktalan emberek helyszíneit, megpróbálják az ott élőket az egészségügyi, szociális állapotuknak megfelelő ellátás felé irányítani, illetve a krízishelyzetben elhárítják a közvetlen életveszély kialakulását.

A téli időszakban elsősorban a veszélyhelyzetben az utcán, közterületen élő hajléktalan emberek elérését, azonnali segítségnyújtás lehetőségét célozza meg a *diszpécserszolgálat* és a hozzá kapcsolódó speciális utcai szolgáltatás, a *krízisautó* működtetése.

A Máltai Szeretetszolgálat a hajléktalan emberek ellátáshoz kapcsolódó feladatai során több alapellátást biztosító intézményt működtet a II. kerületben, illetve a kerülettel határos területeken is. A II. kerületben élő hajléktalan emberek részére leginkább hozzáférhető, valamint a tapasztalatok szerint az általuk leginkább igénybevett intézmények a nappali melegedő a Széll Kálmán téren, valamint a kerülettel határos Feszty Árpád utcában.

A Nappali Melegedő célcsoportja a hajléktalan emberek egész spektrumát öleli fel. Megfordulnak itt az életvitelszerűen a közterületen tartózkodók, az utcai gondozó szolgálatok által nyilvántartásba vettek, vagy a fizetős átmeneti szállón lakók is.

A Melegedőt főként az étkeztetésért veszik igénybe, de a lehetőségekhez mérten egyéb alapszolgáltatásokat, szociális segítségnyújtást is biztosít.

A hajléktalan embereken kívül az intézmény ellátja a kisnyugdíjjal rendelkező időseket, pszichiátriai betegeket, deviáns fiatalokat, munkanélkülieket. A szolgáltatás alacsonyküszöbű, minden ügyfelet kiszolgálnak. Az ügyfelek 81 %-a férfi. Az igénybevevők általában hetente több alkalommal keresik fel a Melegedőt.

Az intézmény működési engedélyében meghatározott férőhely kapacitása 80 fő, a normatív támogatás alapja napi 120 fő, napi átlagforgalmunk azonban ennek a többszöröse, a kerületben szükség lenne egy önálló nappali melegedőre.

A Máltai Szeretetszolgálat a 2019-2020-as krízisidőszakban is tervezi a **krízisférőhelyek kialakítását** a budai területeken élő hajléktalan emberek részére, azaz több időszakos éjjeli menedékhelyet hoz létre, növelve a hajléktalan ellátásban lévő férőhelyek számát a téli időszakra való tekintettel. A krízisférőhelyek célzottan az utcán élő hajléktalan emberek befogadására jönnek létre, így elsősorban az utcai gondozó szolgálatok és a krízisautó szolgálat tudja bevinni az általuk elért embereket.

12.3. Egészségügyi szolgáltatások, Fertőtlenítő Fürdető, M.O.R., Tüdőszűrő program

A Bem rakpart 28. sz. alatt 24 órás orvosi szolgálat működik, délelőttönként háziorvosi ügyelettel. Az orvosi ellátáshoz szintén ugyanitt egy 18 férőhelyes lábadozó is kapcsolódik, ahová elsősorban az utcai szolgálatok/orvosi rendelő/krisisautó utalhat be, segítve ezzel a sürgős egészségügyi lábadozóba kerülést a kritikus időszakban.

A II. kerület területén élő hajléktalan emberek részéről a fent említett egészségügyi ellátás, valamint a Feszty Árpád utcában lévő lábadozó jellegű átmeneti szállás a leggyakrabban igénybevett szolgáltatás.

Fertőtlenítő fürdető: 2018 őszén megnyílt (1097 Budapest, Zombori utca 1.) az új, sokkal nagyobb kapacitású és korszerűbb intézmény, ahol megtörténhetnek az egészségügyi fertőtlenítések, kezelések. A szolgáltatás biztosítása a hajléktalan ellátásban fontos terület, hiszen a fertőző betegségek megelőzését, kezelését, azok terjedését akadályozza meg.

A téli időszak továbbra is egyik legfontosabb egészségügyi és orvosi ellátást biztosító szolgáltatása a Mozgó Orvosi Rendelő, ami ebben a krízisidőszakban az utcai gondozó szolgálatok munkáját igyekszik segíteni azáltal, hogy a szociális munkások kérésére az utcán élők orvosi ellátásának lehetőségét biztosítja. A rendelő orvosai alapvető egészségügyi kezeléseket, gyógyszereket, vitamint adnak a rászorulóknak. A mentőautóval szükség esetén szállításra is van lehetőség.

Tüdőszűrő program: Mozgó Tüdőgondozó és Szűrőállomás havonta előre meghatározott alkalmakkor és helyszíneken végez tüdőszűrést. A mobil busz ezen kívül információnyújtást, gondozást, „kiemelt” ügyfelek nyomon követését végzi, rendszeres kórházlátogatást szervez.

Lakhatási programok:

A Máltai Szeretetszolgálat az idei évben is folyamatosan próbál olyan kiegészítő programokat szervezni, illetve kezdeményezni, amelyek hosszú távon is elősegítik az utcán, közterületen élő hajléktalan emberek rehabilitációját.

12. 4. Ételosztás

A Máltai Szeretetszolgálat krízisidőszakban, kérésre csatlakozik karitatív szervezetek ételosztásához. 2018-ban a „Ételt az Életért” Közhasznú Alapítvány kérésének tettek eleget.

Ilyenkor jóval nagyobb számban (200-250 fő) jönnek a rászorulók, hiszen azok is megjelennek az ételosztáson, akik egyébként nem jönnének. Az ételosztás mellett lehetőség nyílik orvosi segítséget: vitaminokat, fájdalomcsillapítókat, vérnyomáscsökkentő gyógyszereket biztosítani, esetleg szűrővizsgálatokat végezni. Ez egyrészt jó alkalom arra, hogy bizonyos kezelendő betegség kiderüljenek, másrészt hogy felvilágosítást kapjanak a Máltai Szeretetszolgálat által nyújtott egyéb lehetőségekről.

A téli időszakban a Káldor Miklós Kollégium diákjai önkéntes munkával ételosztást tartanak hetente az Önkormányzattal együtt.

12.5. Közterületen tartózkodó polgárok fagyási sérüléseinek, kihűlésének megelőzése

A fagyási sérülések, kihűlések megelőzése érdekében a kerületi városrendészek, parkolási ellenőrök a szolgálati gépjárműveikben takarót, forró teát tartanak, amivel a közterületen láthatóan rossz állapotban lévő személyeket igyekeznek segíteni. Hűvösebb időben 8 óránként ellenőrzik a hajléktalanok ismert tartózkodási helyeit, szükség esetén értesítik a Menhely Alapítványt, illetve a Máltai Szeretetszolgálat ügyeletesét, vagy a mentőket. Indokolt esetben

azok megérkezéséig védett helyre viszik a rászorulókat. A munkát a kerületi polgárőr egyesületek is segítik.

Minden év októberében a Máltai Szeretetszolgálat és a kerület szakemberei együttes tanácskozáson felkészülnek a téli krízisidőszakra.

Összegzés:

- **az Önkormányzat a települési önkormányzat számára az Szt.-ben és a Gyvt.-ben előírt kötelező és önként vállalt feladatokat teljesíti,**
- **a kerületi szakmai együttműködés a szakmai protokolloknak és ajánlásoknak megfelelő,**
- **a Széll Kálmán téri Nappali Melegedő tárgyi feltételei nem megfelelőek, szükséges egy megfelelő ingatlan a kötelező feladat ellátásához.**

XIII. A pénzbeli és természetbeni ellátások alakulása

Az Szt. és a Gyvt. a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, jogosultsági feltételeit.

2015. március 1-jétől az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai szétváltak, a pénzbeli és természetbeni ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult.

Az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt.

13.1. A kormányhivatalok hatáskörébe tartozó ellátások:

- az aktív korúak ellátása (2016. március 1-jétől)
- közgyógyellátás
- időskorúak járadéka
- ápolási díj
- hadigondozottak ellátása
- gyermekek otthongondozási díja (2019. január 1-jétől)

Az aktív korúak ellátásán belül kétféle támogatást különböztet meg az Szt.: a foglalkoztatást helyettesítő támogatást (a lenti táblázatban: FHT) és az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást (lenti táblázatban: EGYT).

Aktív korúak ellátása

	2016. év			2018. év.		
	EGYT (fő)	FHT (fő)	ÖSSZ (fő)	EGYT (fő)	FHT (fő)	ÖSSZ (fő)
Aktív korúak ellátásában részesülők száma	55	292	347	110	149	259
Megszűnt ellátások (91/121. napra)	2	43	45	21	162	183
Elutasított kérelmek	7	6	13	7	21	28

Forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala

A 2 év adatait összevetve látható, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő ellátások száma csaknem 50 %-os mértékben csökkent, ennek oka lehet a munkaerő piaci helyzet kedvező alakulása.

A megszűnt ellátások okai: az ügyfél keresőtevékenységet folytat, a felülvizsgálatnak nem tett eleget, nem működött együtt, az álláskereső nyilvántartásából törölték, 30 napos aktivitási kötelezettségének nem tett eleget, kérte a megszüntetést, elköltözött, álláskeresői ellátásra szerzett jogosultságot, felajánlott munkalehetőséget nem fogadta el, GYES-ben részesül, más jogcímen szerzett jogosultságot, elhalálozott.

Az elutasított kérelmek okai között szerepelt a jogosultsági feltételek hiánya (jövedelmi, vagyoni helyzet, együttműködés hiánya).

Közgyógyellátás:

Közgyógyellátás	2016. év	2018. év
Alanyi, és normatív jogcímen megállapított jogosultságok	1 802 fő	1252 fő
Elutasított kérelmek	30 fő	49 fő
Igazolt költség kevés	2 fő	5 fő
Egy főre jutó jövedelem magas	24 fő	27 fő
Egyéb	4 fő	16 fő

Forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala

(Alanyi jogcímen két évre kerül megállapításra a jogosultság, így akinek 2017-ben lett a jogosultsága megállapítva, az a 2018-as statisztikában is megjelenik.)

A közgyógyellátási igazolványt igénybe vevő, főként idős, beteg ellátotti kört érintette az a 2015. március 1-jétől érvényes jogszabályi változás, mely megszüntette a méltányossági közgyógyellátást. Azon személyek, akik 2015. február 28-a előtt nyújtottak be méltányossági közgyógyellátás megállapítása iránt kérelmet, esetükben az Szt. átmeneti rendelkezése szerint lehetett közgyógyellátási igazolványra jogosultságot megállapítani 1 év időtartamra. 2015. március 1-jétől az Önkormányzat gyógyszer-támogatást nyújt, ami nem váltja ki teljes egészében a közgyógyellátási igazolványt.

Időskorúak járadéka

Év	Időskorúak járadékában részesítettek száma (fő)
2017	54
2018	57

Forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala

Az időskorúak járadéka azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznegyedjéhez: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, valamint jövedelemmel egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben rendelkeznek. A támogatásnak ezen fajtája továbbra is kevés főt érint a kerületben.

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosít anyagi hozzájárulást.

Ápolási díj	2016. év	2018. év
Alanyi jogcímen megállapított jogosultságok	227 fő	354 fő
Megszűnt ellátások	156 fő	164 fő
Elutasított kérelmek	2 fő	5 fő

Forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala

A 2016. évi bázisév adataihoz képest az ezen a jogcímen támogatásban részesülők száma 127 fővel nőtt, ennek okai lehetnek, hogy a kerületben magas az idős lakosság száma, akik már nem tudnak önálló életvitelt fenntartani, vagy a fogyatékos gyermeket nevelő szülő nem tudja más

módon megoldani gyermeke ellátását. Az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan, továbbra is a támogatás igénylésekor szempont lehet, hogy, aki bármely okból nem tud munkaviszonyt létesíteni, annak az ápolási díj folyósításának időtartama szolgálati időre jogosítja az ápolót.

Az ellátás megszűnésének legfőbb okaiként szerepelnek az elmúlt években a következők: a jogosultság feltételei már nem állnak fenn, meghalt az ápoló, felülvizsgálatnak nem tett eleget, elköltözött, kérte az ellátás megszüntetését, tanulmányokat folytat, jogosultságot szerzett más jogcímen, keresőtevékenységet folytat, az ápolási kötelezettségének nem tett eleget vagy rendszeres pénzellátásban részesül a kérelmező.

Az elutasítás legfőbb indokai között szerepelt, hogy a jogosultsági feltételeknek nem felelt meg a kérelmező: pl. nem minősül közeli hozzátartozónak, rendszeres pénzellátásban részesül, melynek összege meghaladja az ápolási díj összegét, fokozott ápolási igény nem áll fenn.

2019. január 1-től bevezetésre került a **gyermek otthongondozási díja**, melyet a gyermek életkorától függetlenül az a szülő igényelhet, aki a súlyos fogyatékosságából eredően önellátásra képtelen vér szerinti vagy örökbe fogadott vagy a tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen gyermeket ápol.

Hadigondozotti ellátás

Hadigondozotti ellátás	2016. év	2018. év
Jogosultak száma	434 fő	1071 fő
Elutasított kérelmek		
halál/sérülés hadi eredetét nem tudta igazolni	33 fő	38 fő

Forrás: Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala

A 2018. évben hadigondozotti ellátásban 637 fővel több személy részesül, mint 2016-ban, ennek oka az, hogy a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény 2017. január 1-jei módosítása kibővítette az eddigi jogosultak körét. A törvénymódosítás megnyitotta a hadigondozotti jogosultságot azon magyar állampolgárok - volt hadiárvák, volt hadigyámoltak és volt hadigondozott családtagok – számára is, akinek igénye 1949. január 1-je előtt bekövetkezett veszteségen alapul, azonban pénzellátását nagykorúvá válása 16. életév betöltése, illetve házasságkötése miatt, vagy politikai okból megszüntették, kérelmét elutasították, vagy kérelmét politikai okból elő sem terjesztette.

13.2. Települési Önkormányzat hatáskörébe tartozó ellátások

Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény szerint a központi költségvetés csak a 32 000 Ft egy lakosra jutó adóerő-képesség alatti települési önkormányzatok egyes szociális jellegű feladataihoz járul hozzá, ezért kerületünk saját erőből finanszírozza az R-ben meghatározott települési támogatásokat.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a kerületben élő polgárok, valamint gyermeket nevelő családok segítségét.

Az R. 2015. évben történt megalkotásakor a cél az volt, hogy a nyújtott támogatások köre lehetőleg ne változzon, az eljárások egyszerűsödjenek és a jövedelmekkel arányos támogatási mértékek kerüljenek meghatározásra.

A helyi szociális pénzbeli és természetbeni juttatások rendszerét az Önkormányzat időről időre felülvizsgálja, és a napi ügyintézés tapasztalatait alapul véve módosítja. A 2018. és 2019. évi rendeletmódosítások is az előző évek tendenciáját követték, a támogatások összegének növelésével, illetve a támogatotti kör kiszélesítésével, eljárásrendbeli változtatásokkal követve a megváltozott élethelyzeteket is. A jövedelem értékhatórok emelését bizonyos mértékben az is

indokolta, hogy az alapul szolgáló öregségi nyugdíjminimum (28 500 Ft) összege több éve nem változott.

A pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások esetében a legfőbb cél, hogy az ellátás:

- igazodjon a lakosság szükségleteihez,
- kövesse azokat az igényeket, amelyek a változó társadalmi környezetből adódóan megjelennek,
- minden rászoruló számára hozzáférhető legyen.

A pénzbeli és természetbeni támogatásokról szóló döntést a Humánszolgáltatási Igazgatóság Ellátási Osztálya (továbbiakban: Ellátási Osztály) készíti elő.

Az ellátások tekintetében elmondható, hogy a létfenntartási támogatást, a gyógyszer-támogatást, az eseti gyermekvédelmi támogatást és a lakhatási támogatást veszik igénybe a legtöbben.

Az Ellátási Osztály adatai:

A települési támogatások és az önként vállalt feladatként nyújtott egyéb támogatások kizárólag önkormányzati költségvetési forrásból nyújthatók, az Önkormányzat biztosítani tudja a támogatások költségvetési háttérét. Az éves költségvetésben biztosított forrás lehetőséget adott arra, hogy a R. rendszeresen felülvizsgálatra kerüljön, és a pénzbeli támogatások kedvezően változzanak.

Kérelemre induló támogatások esetében az elmúlt 2 évben történt változások:

Lakhatási támogatás

A lakhatási támogatás a kérelmező által lakott – az Önkormányzat illetékességi területén lévő – lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásokhoz nyújtott hozzájárulás.

Tekintettel arra, hogy még mindig a lakhatási költségek jelentik a legnagyobb nehézséget az alacsonyabb jövedelmű családoknál, a támogatási összegek 2019. évben emelésre kerültek, ezzel a támogatás hatékonyságát kívántuk növelni.

A lakhatási támogatás havi összegei emelése az egy főre jutó jövedelemtől függően 7 000 Ft-ról 9 000 Ft-ra, 5 000 Ft-ról 7 000 Ft-ra, valamint 4 000 Ft-ról 6 000 Ft-ra emelkedtek.

Gyógyszertámogatás

A gyógyszer-támogatás az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó személyes gyógyszer-szükséglet költségének csökkentése céljából biztosított támogatás azok részére, akik alanyi vagy normatív jogcímen nem jogosultak közgyógyellátásra.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy mind a rendszeres gyógyszerkiadások, mind pedig az alkalmanként jelentkező gyógyszer-szükségletek nagymértékben megterhelik a családokat anyagilag. A gyógyszer-támogatás jövedelemhatárainak megemelésével jelentősen több személy tud segítséget kapni, ezért 2018-ban jelentősebb jövedelem értékhatár emelés történt.

A legmagasabb jövedelem értékhatárt a R. a 80. életévet betöltött személyek esetén ír elő (a nyugdíjminimum 450 %-a, azaz 128 250 Ft).

A támogatásban részesülő jogosultak mintegy 85-90 %-ában a kérelmeiket ismételt benyújtották a 6 hónap letelte után. Megállapítható volt, hogy ezekben az esetekben szociális helyzetükben változás nem volt, – elsősorban – jövedelmi helyzetük alapján jogosultságuk hosszabb távon fennáll, ezért az ügyfelek tehermentesítése és az adminisztrációs terhek csökkentése céljából a rendszeres gyógyszer-támogatás megállapításának időintervallumát a hat hónapról tizenkét hónapra megemelte az Önkormányzat.

Eseti gyógyszer támogatás nyújtható akut megbetegedésből eredő gyógyszer szükséglethez, vagy oltóanyag megvásárlásához. A védőoltáshoz felhasználható gyógyszer támogatás egyszeri összege magasabb, 10 000 Ft, melyet tárgyévben háromszor lehet igényelni.

Betegápolási támogatás

A betegápolási támogatás az ápolásra szoruló, 18. életévet betöltött, tartósan beteg személy otthoni ápolását, gondozását ellátó, II. kerületi lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen ott tartózkodó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

A betegápolási támogatás havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg 90 %-a (26 410 Ft).

Az R. szerint betegápolási kiegészítő támogatás is megállapítható annak, aki fokozott ápolást igénylő személyt ápol, vagy aki esetében a demencia olyan mértékű, hogy állandó felügyelet nélkül önmagára vagy környezetére nézve veszélyt jelent.

A kiegészítő támogatás havi összege 20 000 Ft, ezzel is támogatja az önkormányzat az idős emberek otthonukban történő gondozását.

Létfenntartási támogatás

Létfenntartási támogatás nyújtható annak a személynek, akinek a létfenntartása tartósan veszélyeztetett, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Az R. lehetőséget biztosít arra, hogy magasabb jövedelemmel rendelkező, de rendkívüli élethelyzetbe (különösen: elemi kár, kilakoltatás, keresőképtelenséggel járó betegség, gyógyászati segédeszköz szükséglet, lakhatást veszélyeztető körülmény) került személyek esetén méltányosságból a szakbizottság egyszeri létfenntartási támogatást állapítson meg. Jelentős változás, hogy 2019. július 1-től szakbizottság által méltányosságból nyújtott létfenntartási támogatás jövedelem értékhatára a nyugdíjminimum 550%-ra, azaz 156 750 Ft-ra emelkedett, valamint egyazon személy tárgyévben kétszer fordulhat kérelemmel a bizottság felé.

A bizottsági támogatás indokainak körébe került a gyakran előforduló, lakhatást veszélyeztető körülmény is. Ebbe a kategóriába tartozik pl. a kötelező kéménybélelés, fűtés meghibásodása, kötelező gázkészülék csere, életveszélyes villanyvezeték cseréje, stb., melyre hivatkozással egyre többen nyújtanak be méltányossági kérelmet.

Eseti gyermekvédelmi támogatás

Az Önkormányzat eseti gyermekvédelmi támogatást nyújt a gyermekes családoknak alkalmanként jelentkező kiadásaikhoz.

2019. július 1. óta az önkormányzat a gyermek születéséhez megkülönböztetett módon, – de továbbra is a család jövedelmi helyzetét figyelembe véve, ám magasabb jövedelem értékhatár mellett – nyújt eseti gyermekvédelmi támogatást. Ez az ellátás egyszeri, gyermekenként 50 000 Ft, mely nem számít bele a hagyományosan igényelhető eseti gyermekvédelmi támogatás éves keretébe.

Temetési támogatás

Váratlan halál esetében az érintettek egyre nagyobb hányada csak a bizottsági létfenntartási támogatást tudta igénybe venni, ezért indokolt volt a temetési támogatás felső jövedelemhatárát a bizottsági támogatás jövedelemhatárához közelíteni. 2018. július 1-jétől a jövedelem értékhatár nyugdíjminimum 500%-ra történő emelésével egyszerűbben, gördülékenyebben történnek a kérelmek elbírálásai. Az adminisztrációs terhek csökkenése mellett a gyorsabb, egyszerűbb ügyintézés az ügyfelet is tehermentesíti, különösképpen, hogy a halálesetek után a hozzátartozók érzékenyebbek.

A temetési támogatás felső jövedelemhatára emelésének megfelelően a támogatási összegek sávjai is arányosan módosításra kerültek.

Keresetpótló támogatás

A keresetpótló támogatás érintett köre azon folyamatos orvosi kezelés alatt álló személyek, akik munkavállalása krónikus betegségük miatt akadályozott. Az igénylők számának évről évre történő folyamatos emelkedése tapasztalható, ám így is kis létszámú (12 fő jelenleg), de állandó figyelemmel kísért, nagyon rossz körülményű rászoruló az érintettek. Egészségi állapotukra, rossz szociális helyzetükre tekintettel indokoltnak találtuk a 21 375 Ft havi támogatási összeg megemelését - az Szt. által előírt maximumként adható - öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegére, azaz 28 500 Ft-ra. A módosítás 2019. július 1-jén lépett hatályba.

A Gyermekjóléti Központ a keresetpótló támogatásban részesített személy részére a nyilvántartásba vételtől számított 30 napon belül az egyéni élethelyzethez igazodó beilleszkedést, életvezetést segítő re-integrációs programot dolgoz ki, melyről a támogatásban részesülő személlyel írásbeli megállapodást köt.

Gyermeknevelési támogatás

Az R. korábbi előírása szerint azon gyermekek részére nyújtható rendszeres gyermeknevelési támogatás, akik esetében a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum kétszeresét és nem jogosultak a jegyzői hatáskörben nyújtható rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. A 2019. évi rendeletmódosítás alapján az Önkormányzat által nyújtott rendszeres gyermeknevelési (pénzbeli) támogatást a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére is meg lehet állapítani.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot - a Gyvt. által szabályozott módon – a jegyző állapítja meg 1 év időtartamra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére.

Azok a családok, ahol három gyermeket nevelnek, vagy nem jár még intézménybe a gyermek, illetve felsőfokú tanulmányokat folytat, kevésbé tudják hasznosítani a kedvezményt. Megfigyelhető, hogy évek óta csökken a kedvezményben részesülők száma a jövedelemhatár 2018. január 1-jén hatályba lépett kisebb emelése ellenére is. Többnyire az egyszülős, GYES-en lévő szülők, illetve az álláskereső férfiak kerülnek bele a támogatásba.

A kedvezményben részesülők esetében augusztus és november hónapban eseti támogatás keretében gyermekenként 6 000 Ft értékű támogatás került folyósításra, melyet 2018. évben Gyermekvédelmi Erzsébet utalvány formájában kaptak az érintettek, 2019. évben pedig pénzbeli támogatásként.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság az alapja a helyi utazási bérlet igénybevételének is, illetve az egyik jogalapja a védendő fogyasztó státusz megállapításának, valamint jogosít a kedvezményes élelmiszerkártya használatára.

Helyi utazási bérletre való jogosultság

2013. októberétől helyi utazási bérletre való jogosultság állapítható meg a II. kerületben legalább 6 hónapja bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is a II. kerületben tartózkodó nappali tagozaton tanulók részére, akik a napi iskolába járást, vagy edzésre járást a főváros területén csak tömegközlekedési eszköz igénybe vételével tudják megoldani és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, iskolalátogatási kötelezettségüknek

folyamatosan eleget tesznek. Fentiekén túl, akik felügyeletét nyári táborokban biztosítják, amihez tömegközlekedési eszközt kell igénybe venniük.

Bérléttámogatás az adott tanév október 1-jétől legfeljebb szeptember 30-ig tartó időszakára állapítható meg.

Hivatalból megállapított támogatások:

Karácsonyi támogatás

Az R. előírása szerint karácsonyi támogatásban – bizonyos esetek kivételével – a családból csak egy fő részesülhetett. 2019. évtől az érintett ellátásokra jogosult személyek és velük együtt élő házastársuk is részesülhetnek a karácsonyi támogatásban. 2018-ban 25 000 Ft/család volt a támogatás összege, 2019. évben már 30 000 Ft/család, egyedül élő jogosult esetén pedig 35 000 Ft.

Az egyszeri karácsonyi támogatásban részesíthetők körére az Önkormányzat által fenntartott vagy az Önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló szociális intézmények vezetői is tehetnek javaslatokat.

A 100. életévüket betöltött személyek egyszeri támogatása

A II. kerületben életvitelszerűen tartózkodó, lakcímmel rendelkező személyt 100. életévének betöltésekor az Önkormányzat egyszeri, 100 000 forint összegű juttatásban részesíti.

Támogatás az Idősek Világnapja alkalmából

2015. októberében bevezetésre került az Idősek Világnapja alkalmából nyújtott egyszeri támogatás. Az Önkormányzat azokat a II. kerületi lakosokat részesíti egyszeri támogatásban október hónapban, akik tárgyévben október 31-ig 65. életévüket betöltik és részükre tárgyév január 1- október 31. közötti időszakban a települési támogatások valamelyike megállapításra került. A támogatás összege 2018-ban jogosultanként 10 000 Ft-ra emelkedett, valamint a természetbeni formát (Erzsébet utalvány) 2019-ben felváltotta a támogatás pénzbeli kiutalása.

Eseti kiegészítő lakhatási támogatás

2017. májusától bevezetésre került a kiegészítő lakhatási támogatás (15 000 Ft összegű egyszeri támogatás), melyet kétszer egy évben, márciusban és novemberben a megnövekedett fűtési kiadásokhoz való hozzájárulásként nyújt az Önkormányzat.

Eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás

Az Önkormányzat eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatásban részesíti azon gyermekeket, akik a R. szerinti gyermeknevelési támogatásban részesülnek, vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek. Az eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás egyszeri összegét 2018. évben gyermekenként 8 000 Ft-ról 10 000 Ft-ra emelte az Önkormányzat. A támogatás áprilisban és augusztusban hivatalból kerül megállapításra.

Összegzés:

- **fejleszthető a komplex szociális szolgáltatások nyújtása,**
- **a lakosság folyamatos tájékoztatása az ellátórendszert érintő változásokról,**
- **ebben előremutató lenne a lakossági tájékoztató kiadvány új, friss adattartalommal való kiadása.**

XIV. A szociális ellátórendszer fenntartásához szükséges költségek

A központi költségvetés szociális kiadásainak csökkenésével a kerületi önkormányzatnak is arra kell törekednie, hogy a rendelkezésére álló saját forrásait egyre hatékonyabban tudja felhasználni, valamint egyre inkább képessé tegye a településen élő lakosságot is arra, hogy a problémái megoldásában hatékonyan részt vegyen.

A szociális szolgáltatások szempontjából meghatározó a finanszírozás éves alakulása.

A működtetési források alakulása az alábbiak szerint tevődik össze:

- a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott központi támogatás,
- feladat-finanszírozás,
- térítési díj bevételek,
- fenntartói hozzájárulás,
- önként vállalt szolgáltatások esetében a működési támogatások (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás).

Az intézményeket a megfontolt és körültekintő gazdálkodás jellemezte, a térítési díj tervezett bevételei teljesültek.

Jogszabályi változásokat követően a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás finanszírozása 2014. január 1-jétől módosult. A feladat ellátása állami feladat lett, a kötelezettség a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság feladat és hatáskörébe került. A Főigazgatóság e kötelezettségét szerződések megkötésével biztosítja, az Önkormányzattal évenként feladat-ellátási szerződést köt.

A központi költségvetési források sem a kötelező, sem az önként vállalt feladatok esetében nem fedezik a szolgáltatásokra fordított kiadásokat, így a fenntartónak minden egyes ellátáshoz saját hozzájárulást kell hozzátennie, viszont 2015 márciusától megszűntek az eddigi „vegyes” finanszírozások, a továbbiakban vagy állami, vagy önkormányzati támogatásból nyújtható egy-egy ellátás.

A települési támogatások viszont a kerületben kizárólag önkormányzati költségvetési forrásból nyújthatóak. A jogszabályi változásokat követően is a kerület biztosítani tudja a támogatások költségvetési háttérét.

A költségvetési lehetőségek figyelembe vételével az R. már több ízben módosult 2015. óta, a rendelet megalkotása után célkitűzés volt az új rendelet folyamatos vizsgálata, elemzése, esetleges korrigálása.

Az éves költségvetésben biztosított forrás lehetőséget adott arra, hogy a pénzbeli támogatások kedvezően változzanak.

A költségvetési törvényben meghatározott szociális szolgáltatások (személyes gondoskodás) normatív hozzájárulási összegeinek alakulása a 2018. évre vetítve

Megnevezés	2018. év	2019.év	2018. év / 2019. év
	(Ft)	(Ft)	(%)
Szociális étkeztetés (Ft/fő)	55 360	55 360	100
Házi segítségnyújtás (Ft/fő)	145 000		
Szociális segítség (Ft/fő)		25 000	
Személyi gondozás (Ft/fő)		210 00	
Időskorúak nappali intézményi ellátása (Ft/ellátott)	109 000	109 000	100
Fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátása (Ft/ellátott)	500 000	500 000	100

Forrás: Ellátási Osztály

A szociális szolgáltatások normatív hozzájárulási összegei a mindenkor költésvetési törvényben foglaltak alapján kerülnek megállapításra.

A táblázat adatai alapján elmondható, hogy a normatív támogatások összege a házi segítségnyújtás kivételével nem változtak az elmúlt időszakban.

A 2019. évtől kezdődően a hatályos költségvetési törvény a házi segítségnyújtásra kettő, különböző összegű fajlagos támogatási összeget határoz meg: szociális segítség jogosultság esetén az összeg: 25 000 Ft/fő, ami kizárólag a szociális segítségre megállapodást kötött ellátottak után vehető igénybe, személyi gondozás jogosultsága esetén a fajlagos összeg 210 000 Ft/fő, ami kizárólag személyi gondozásra megállapodást kötött ellátottak után jár. Tehát a normatív támogatás elismeri a nehezebb ápolási szükségletű gondozást.

A nappali ellátás, különösen a fogyatékos személyek nappali ellátásának támogatása az uniós elvekkel megegyező, deklaráltan támogatott ellátási forma. A hazai és nemzetközi szakirodalom is a nappali ellátások prevenció jellegét hangsúlyozza a bentlakásos ellátásokkal szemben. 2017 márciusától a demens személyek nappali ellátását is biztosítja az Önkormányzat, így erre az ellátási formára is igényelhető a támogatás.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások esetében a központi költségvetés 2013. évtől az idősök átmeneti gondozása, a 2015. évtől gyermekek átmeneti ellátása esetében is már nem az ellátottak száma, hanem a feladat-ellátás működési költségei alapján nyújt támogatást.

Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvényben tervezett normatíva változások:

Megnevezés	2019. év	2020.év	2020. év / 2019. év
	(Ft)	(Ft)	(%)
Szociális étkeztetés (Ft/fő)	55 360	65 360	18
Házi segítségnyújtás (Ft/fő)			
Szociális segítség (Ft/fő)	25 000	25000	0
Személyi gondozás (Ft/fő)	210 000	330 000	57
Időskorúak nappali intézményi ellátása (Ft/ellátott)	109 000	190 000	74
Fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátása (Ft/ellátott)	500 000	689 000	38
Család - és gyermekjóléti Szolgálat/számított létszám/év	3 000 000	3 780000	26
Család - és gyermekjóléti Központ/számított létszám/év	3 000 000	3 300 000	10

A Gyvt. által támogatott alapellátási feladatok biztosítását az állam az állandó lakosok száma után járó differenciált gyermekjóléti normatív állami hozzájárulással támogatja.

A 2020. évtől - a szociális segítség kivételével - változnak a normatív támogatások összegei, a növekedése nem egységes, bizonyos preferált szolgáltatásoknál jelentősnek mondható.

Az emelések jelentős része alapvetően az elmúlt években fellépő költségnövekedést kompenzálja, néhány kivételtől eltekintve nem jelent érdemi pénzügyi mozgástér-bővülést.

Szerződéssel ellátott feladatok pénzügyi mutatói 2014-2019. év

Jogcím	Kiadás					
	(e Ft)					
ÉV	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kötelező feladat ellátására <i>(nem valósult meg)</i>	5 223	3 000	2 400	2 000	2 000	2 000
Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány- (idősek nappali ellátása)	9 180	8 962	9 000	10 000	10 000	10 000
Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány- (étkeztetés)	10 050	6 845	7 500	10 000	10 000	10 000
Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány- (házi segítségnyújtás)	13 100	17 758	18 428	19 030	19 030	19 030
Jó Pásztor Nővérek Kongregációja (anyaotthon)	1 907	1 907	2 273	2 136	2 217	2 217
SUPPORT Alapítvány/ Magyar Protestáns Segélyszervezet (családok átmeneti otthona)	3 180	3 237	3 289	3 319	3 419	3 512
Soteria Alapítvány (pszich. betegek nappali ellátása)	5 330	5 426	5 513	5 563	5 730	5 885
Józsefvárosi Önk./gyermek átmenei gondozása	632	625	629	629	633	1 850
Újbuda Önk./fogyatékos személyek nappali ell.	250	254	250	250	250	5 387
Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelt KHT. helyettes szülői szolgáltatás	795	1 127	906	818	847	642
Magyar Máltai Szeretetszolgálat - hajléktalan ell.- Nappali melegedő	1 987	2 023	2 055	2 073	2 135	2 193
Magyar Máltai Szeretetszolgálat - hajléktalan ell.- Utcai szoc.munka	1 987	2 023	2 055	2 073	2 135	2 193
Civitan Club Budapest – Help Egyesület	4 500	4 500	6 000	6 000	7 000	7 000

Forrás: Ellátási Osztály

Az utcai szociális munka és a Civitan Club Budapest-Help Egyesület támogatása kivételével a táblázat adatai a kötelező önkormányzati feladatok pénzügyi mutatóit tartalmazza.

Az ellátottak köre, a speciális feltételek és szakértelem miatt költséghatékonyabb ellátási szerződésekkel biztosítani a kötelező feladatok egy részét.

A szerződések a jogszabályokban előírt kötelező tartalmi elemeken kívül a két szerződő partner megállapodásán alapul, ezért a feladatok finanszírozása különböző pénzügyi konstrukciók alapján történik, bizonyos szerződések esetén az összeg az éves infláció mértékével növekedett. *(Soteria Alapítvány, Magyar Protestáns Segélyszervezet, Máltai Szeretetszolgálat).*

A Civitan Club Budapest-HELP Egyesület támogatása nem ellátási szerződés keretében, hanem a Képviselő-testület által, az adott tárgyévre elfogadott működési támogatás keretében történik.

A kiskorú fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító Újbuda Szociális Szolgálat az ellátási szerződésben foglaltak szerint 1 fő ellátását vállalta. A 2013 -2014. évben nem volt kerületi gondozott az intézményben, 2015. év júniusától egy kerületi kiskorú gyermek ellátását biztosította az intézmény, viszont a 2017. évtől - a beérkezett kérelmekre tekintettel - a szerződés 3 főre módosult, ez a finanszírozási költségek emelkedését vonta maga után.

A szerződés szerinti ellátotti létszámok egy-egy kivételtől eltekintve teljes mértékben kihasználtak voltak, illetve egyes ellátásoknál jelentkező többletigények a szerződésben foglaltak alapján teljesültek.

A kötelező feladat – szenvedélybetegek nappali ellátása – várhatóan a 2020. év első negyedévében valósulhat meg.

Összegzés:

- a költségvetési források figyelembe vételével az Önkormányzat továbbra is biztosítja a kötelező és önként vállalt feladatait,
- a pénzübeli és természetbeni támogatások rendszerének költségvetési támogatásának változása után is a rászoruló családok számíthatnak a támogatásokra, a jelentkező többlet igények forrása biztosított volt,
- az ellátási igények folyamatos monitorozása szükséges.

XV. „Jó példák” gyakorlata a szociális ellátórendszerben

Szolgáltatások, kedvezmények

15.1. Gyógytorna és masszázs a III. Sz. Gondozási Központban. Feladata a rehabilitáció, prevenció, egészségmegőrzés, továbbá segítséget nyújtani ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő személy saját környezetében, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosítható legyen az önálló képesség megtartása, elkerülhető a fekvőbeteg intézetbe való bekerülés. A szolgáltatásokat igénybe vehetik a nappali klubtagok, valamint otthonukban a házi segítségnyújtásban részesülők.

15. 2. Személyes gondoskodás ellátásáért fizetendő térítési díj

- A 80 éven felüli egyedülálló személyeknek egy fizetési sávval csökkentett mértékben kell fizetniük a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért fizetendő személyi térítési díjat, az idősök és az étkezés nélkül igénybe vett fogyatékosok nappali ellátását életkortól függetlenül térítésmentesen biztosítja az Önkormányzat.
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás térítési díja jelképesnek mondható (napi 0, 40, illetve 70 Ft a jövedelem függvényében)
- A szociális helyzet függvényében az intézményvezető által – az R. alapján - megállapított térítési díjat a szakbizottság egyedi esetben csökkentheti vagy elengedheti.

15. 3. A szociális étkeztetés minőségének értékelése

A gondozási központok vezetői, ellátottjai, valamint az étkeztetést biztosító szerződő partner félévente értékeli az ételek minőségét, mennyiségét, a higiénés viszonyokat.

15. 4. Hivatalból megállapított támogatások

Az Önkormányzat a támogatásban részesülő rászoruló ügyfelek részére további segítségként az év bizonyos időszakaiban, tekintettel a tetemesebb kiadásokra hivatalból támogatást állapít meg. Pl. beiskolázás időszaka, táborozás, osztálykirándulás kifizetése, magasabb téli közüzemi számlák ideje.

Emellett az időskorra tekintettel is állapít meg hivatalból további támogatásokat a rászoruló ügyfeleknek.

(Lsd.: XIII. fejezetnél bővebben)

15. 5. Térítésmentes védőoltás

ROTA vírus elleni oltóanyag térítésmentesen biztosítható azon gyermekek részére, akik családja az Önkormányzattól gyermeknevelési támogatásban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, keresetpótló támogatásban, betegápolási támogatásban vagy az Szt. szerinti aktív korúak ellátásában részesül.

15.6. Kerület Kártya család

15.6.1. II. Kerület Kártya

2010. év májusától a II. Kerület Kártya egy folyamatosan bővülő kedvezményrendszer igénybe vételét lehetővé tevő, több funkcióval ellátott, korszerű, érintésmentes chipkártya, amely kedvezményes vásárlási lehetőséget biztosít a rendszerhez csatlakozott partnerek elfogadóhelyein. A II. Kerület Kártya a kiállításától számított három évig érvényes, több mint 150 elfogadóhelyen nyújt – vásárláskor vagy szolgáltatás igénybe vételkor – százalékos kedvezményt, többek között kulturális, egészségmegőrző, gyógyászati ellátások igénybe vételkor is.

15.6.2. Ifjúsági II. Kerület Kártya

A 2018-ban kibővült Kerület Kártya család a kerületi iskolásokat megcélzó Ifjúsági Kerület Kártyával, melynek célja az önkormányzati szolgáltatások körének kibővítése.

15.6.3. II. Kerület Kártya+

Az Önkormányzat számos módon támogatja az itt élő nehéz sorsú családokat, időseket, betegeket. A jogosultsági feltételeknek megfelelő, rászoruló személyek 2010. évtől igényelhetik a II. Kerületi Szociális Kártyát.

A kártyával rendelkezők 2015-től 25%-os kedvezménnyel vásárolhatják meg az egyes alapvető élelmiszereket az egyes kerületi CBA üzletekben. A Kerület Kártya+ II. Kerület Kártyaként is használható.

15.7. Adókedvezmények

Az építményadóról és a magánszemélyek kommunális adójáról szóló 57/1996.(XII.23.) önkormányzati rendelet számos kedvezményt és mentességet nyújt a fogyatékkal élő, a hadigondozottak, bizonyos pénzübeli szociális ellátásban részesülő, illetve a 65. életévet betöltött adóalanyok részére.

15.8. HelpyNet

Telepítésre került a 0-24 óra között elérhető „HelpyNet” elnevezésű segélyhívó program.

A program lényege, hogy a kerületben lakók, korosztálytól függetlenül, térítésmentesen, egy applikáció használatával azonnali segítséget tudnak kérni a felügyelőktől.

Az applikáció, GPS segítségével láthatóvá teszi a segítséget kérő tartózkodási helyét, továbbítja a telefonszámát, valamint az igényelt segítség meghatározását is (S.O.S., orvosi segítség, idegen személy). Az alkalmazás segítségével azonnal kapcsolatba lehet lépni a segítséget kérővel.

15.9. Rendelőjárat a Rét utcába

2017. áprilisától hétfőtől csütörtökig délelőttönként minden órában rendelői járatot közlekedtet az Önkormányzat a Vízivárosból a Rét utcai rendelőbe. Előzetes jelentkezés után a minibuszra több megállóban is felszállhatnak az idős emberek. A járat indítását az indokolta, hogy a Rét utcai orvosi rendelő tömegközlekedéssel, főleg az idős betegeknek nehezen megközelíthető.

15.10. Pályázatok

Az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság, a Költségvetési Bizottság, valamint a Köznevelési, Közművelődési, Informatikai és Sport Bizottság minden évben nyilvános pályázatot írt ki a helyi szociális szolgáltatásokban résztvevő önkormányzati, nem állami és egyházi intézményeknek, szolgáltatóknak. A támogatás lehetővé teszi, hogy nemcsak az önkormányzati fenntartású intézményekben működő programok, hanem a kerület életét színessé, változatossá tevő, értékes civil programok, kezdeményezések is megvalósulhassanak. Egyéb pályázatok: lsd. 3.1. fejezet

Közösségteremtés, élethosszig való tanulás lehetősége

15.11. Családi Nap

2013-ban került első alkalommal megrendezésre a Család- és Gyermekjóléti Központ és a II. kerületi Rendőrkapitányság szervezésében a Pesthidegkúti Klebelsberg Kultúrközpontban a gyermekes családok számára rendezett Családi Nap. Az elmúlt években már hagyományos tavaszi programmá vált a rendezvény, melyen egyre több támogató vesz részt gazdagítva a programkínálatot.

15.12. Községi szolgálati tevékenység

A Család- és Gyermekjóléti Központ Erő(d)Tér Községi terében (1027 Budapest, Erőd u. 11.), a Than Károly Ökoiskola és a II. Rákóczi Ferenc Gimnázium diákjai közül 40-50 fő teljesíti községi szolgálati gyakorlatát, mely tevékenység az iskolákkal kötött szerződés keretében történt. A fiatalokat bevonták az intézmény dolgozói a szabadidős programok tervezésébe és lebonyolításába. A községi szolgálatot teljesítők jellemzően 11. évfolyamos tanulók, ők segítettek az általános iskolás gyermekeknek a leckeírásban, tanulásban és egyéb szabadidős programok lebonyolításában.

Ugyancsak a községi szolgálat keretében a „generációk közötti együttműködés” jó példája a diákok és a III. sz. Gondozási Központ együttműködése. A diákok az idősek nappali ellátása keretében találkoznak az idősekkel, s bekapcsolódnak a klub életébe.

15.13. Internet kortalanul

2005. óta tartanak a tanfolyamok, cél volt az idősebb korosztály számára lehetőséget teremteni az új információszerzési, tájékozódási és kommunikációs lehetőség elsajátításához.

A „nagy érdeklődésre való tekintettel” az Önkormányzat több csoportot is indított és indít, hiszen több száz idős korú jelentkező szeretne megismerkedni a számítástechnikai eszközök használatával, ezen típusú ismeretszerzési és kommunikációs lehetőséggel.

Az „Internet-kortalanul” tanfolyam 2018-ban kiegészült az „Okosan az okos eszközökről” képzéssel is.

15.14. Idősügyi Tanács működése

Feladatai:

- A kerületben élő idősek információval való ellátása, az érintettek közötti kommunikáció elősegítése.

- Közreműködés az időseket érintő programok, rendezvények, események megszervezésében.

A 2015-2019 között a kerületben számos kiemelkedő kulturális rendezvény, előadás, pályázat, szabadidős program valósult meg a szervezésében és közreműködésével.

15.15. Évenkénti lakossági veszélyes hulladék begyűjtése

Az Önkormányzat a veszélyes hulladékot az otthonukból szállítja el azon idősektől, akik mozgásukban korlátozottak.

Foglalkoztatás

15.16. megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatása a hivatalban

(lisd.: V. fejezetnél bővebben)

Adományozás, felajánlások

15.17. A kerületünkben működő „NEMO Fich & Chips & Salad Bár” Haléttér 2014-ben nagyvonalú felajánlást tett a kerület szociálisan rászoruló lakosai számára. Havonta egy alkalommal az étterem vendégül lát 15 főt térítésmentes ebédre.

Az étteremben vendégül látott személyek a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a kerületi gondozási központok ellátottaiból kerülnek ki.

A 2017-2018-es évben 15 fő/alkalommal került sor.

Egy pesthidegkúti vállalkozó havonta egy szociálisan rászoruló család részére 10 e Ft értékben húsárut adományoz.

XVI. Összegzés

A jelenleg működő ellátórendszer összefoglalása

16.1. Önkormányzati és civil szociális szolgáltató szervezetek munkamegosztása alapján a partnerek a következők:

Szolgáltatás megnevezése	Ellátást biztosító megnevezése	Ellátási szerződés éve
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	Soteria Alapítvány	2007.
Nappali melegedő	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007.
Utcái szociális munka	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007.
Helyettes szülői szolgáltatás	Fehérkereszt Egyesület	2007.
Gyermekek átmeneti ellátása	Józsefvárosi Önkormányzat	2014.
Családok átmeneti ellátása	Support Humán Szolgáltató Alapítvány/Magyar Protestáns Egyesület	2007.
Családok átmeneti ellátása	Jó Pásztor Nővérek Kongregációja	2003.
Fogyatékos gyermekek nappali ell.	XI. kerület Újbuda Szociális Szolgálat	2004.
Étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás	Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza	2007.

Forrás: Intézményirányítási Osztály

Elsődlegesen a nagy anyagi ráfordítással működtethető és a lakosság körében kisebb létszámú ellátotti csoportot érintő ellátási formák pl. a fogyatékos gyermekek nappali ellátása, valamint a speciális szaktudást igénylő ellátások kerültek kisserződésre, ilyen a pszichiátria, a szenvedélybetegek segítése, a Ferences Rendtartománnyal pedig a kerület földrajzi kiterjedése miatt került sor a szerződéskötésre.

A szakbizottság évente értékeli a szerződött partnerek munkáját, áttekinti szakmai tevékenységüket, valamint az önkormányzati forrás felhasználását.

A beszámoló évében minden szervezet beszámolóját a szakbizottság elfogadta.

16.2. A kerületi szolgáltatások nyilvántartásának táblázata

Szolgáltató megnevezése	Szolgáltatás típusa	Címe
Család- és Gyermejjóléti Központ	családsegítő és gyermekjóléti alapszolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása szociális alapszolgáltatás	1027 Bp., Horvát u. 2.-12. 1027 Bp., Erőd utca 11. 1028 Bp., Rezeda u. 10.
I. Sz. Gondozási Központ	szociális alapszolgáltatás és szakellátás	1027 Bp., Bem tér 1.
II. Sz. Gondozási központ	szociális alapszolgáltatás	1022 Bp., Fillér u. 50/b
III. Sz. Gondozási Központ	szociális alapszolgáltatás	1028 Bp., Kazinczy u. 47.
Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona	szociális alapszolgáltatás	1028 Bp., Hidegkúti u. 158.

Forrás: Intézményirányítási Osztály

Az alapszolgáltatásokat végző gondozási központok területi felosztás alapján látják el a feladatukat.

Az intézmények saját honlappal rendelkeznek, a honlapokat folyamatosan karbantartják, aktualizálják. Minden évben biztosítják a különféle tájékoztató anyagokat, szórólapokat, így naprakész információhoz tudnak jutni az intézmények feladatairól és az általuk nyújtott szolgáltatásokról a helyi lakosok.

Amennyiben az ellátottak vagy a lakosság körében igény merült fel az „Erzsébet program” vagy egyéb pályázattal kapcsolatos ügyintézésre, úgy minden esetben készséggel álltak rendelkezésre az intézményi munkatársak.

16.3. Intézményi akadálymentesítés

Intézmények	Összes	Akadálymentes	Nem akadálymentes
Bölcsődék	6	6	0
Óvodák	21	10	11
Ált. iskolák	13	4	9
Gimnáziumok	2	1	1
Közművelődési int.	2	2	0
Szociális intézmények	5	4	1
Egészségügyi int.	21	15	6

Forrás: II. kerületi Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztály

A táblázat adataiból kiolvasható, hogy a teljes akadálymentesítése az intézményeknek még nem valósult meg, egyedül a bölcsődék és a közművelődési intézmények teljesen akadálymentesek. A szociális intézmények közül az I. sz. Gondozási Központ akadálymentesítésének műszaki megoldása nehezen kivitelezhető.

16.4. Az önkormányzati fenntartású intézmények tárgyi feltételei, beruházások, felújítások a 2014-2019. évben

Intézményeink az előírt tárgyi és működési feltételeknek - az I. sz. Gondozási Központ kivételével - megfelelnek.

Az intézmények karbantartása, felújítása ütemezve történik.

A költségvetés a zavartalan és magas színvonalú szakmai munka feltételeinek biztosítása mellett a tervezett karbantartási munkák elvégzését, további fejlesztését is lehetővé tette. A működtetés mellett szolgáltatás fejlesztésére és bővítésére is sor kerülhetett.

Néhány jelentősebb beruházás, felújítás, tárgyi fejlesztések:

Évszám	Intézmények	Munka leírása	Költség (bruttó)
	Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona	1028 Bp. Hidegkúti út 158.	
2017.	Közösségi helység festése	Előtétfal készítése, a nedves salétromos falrész szigetelése festés	850 000 Ft
2017.	Terasz burkolás	Hátsó udvar felőli terasz rész burkolása	550 000 Ft

Évszám	Intézmények	Munka leírása	Költség (bruttó)
2018.	ÉNO hátsódudvar felé néző terasz fedése, foglalkoztató helyiség kialakítása	A növekvő létszám és a földszinten lévő foglalkoztató vizesedése miatt indokolt	9 500 000 Ft
2018.	Fejlesztő szoba szigetelése	Fejlesztő szoba szigetelése, vizesedés megszüntetése	1 500 000 Ft
		Összesen	12 400 000 Ft
	Család- és Gyermekjóléti Központ	1027 Bp. Horvát u. 2-12.	
2017.	Tisztasági festés	Konyha, ebédlő, tárgyaló festése	550 000 Ft
2018.	Horvát utcai irodában parketta javítás 50 m ²	Beázás utáni parketta javítás	600 000 Ft
2018.	Erőd utcai telephely mennyezeti hangszigetelés	A helyiségek felett lakók határozott kérése a hangszigetelés kialakítása	2 500 000 Ft
2019.	Fűtés korszerűsítése	A fűtésrendszer teljes körű felújítása	11 178 540 Ft
		Összesen	14 828 540 Ft
	I. Gondozási Központ	1027 Bp. Bem J. tér 2.	
2018.	Klub, étkező, konyha, kiszolgáló helyiségek festése ajtók, ablakrácsok mázolósa	Tisztasági festés, mázolás	1 600 000 Ft
2019.	Festés mázolás	Ajtók, fűtés és egyéb csövek festése	1 700 000 Ft
2019.	Klub-étkező parketta javítása	A sokat használt helyiség parkettájának javítása	950 000 Ft
		Összesen	4 250 000 Ft
	II. Gondozási Központ	1022 Bp. Fillér u. 50/b	
2019.	Tető átvizsgálás, javítás		650 000 Ft
		Összesen	650 000Ft
	III. Gondozási Központ	1028 Bp. Kazinczy u. 47.	
2016.	Terasz burkolat csere	Felső terasz burkolat cseréje, vízvető kialakítása	500 000 Ft
2019.	Teraszburkolás	Töredezett teraszburkolat cseréje	1 200 000 Ft
		Összesen	1 700 000 Ft

Forrás: Intézményeket Működtető Központ

A 2018-2019-es év jelentős fejlesztései:

- A 2010. évtől nem kötelező a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás alapszolgáltatás biztosítása. Jelenleg 80 db készülék áll a rászorultak rendelkezésére, a szolgáltatás biztosítása azt a tudatot nyújtva az időseknek, hogy az esetlegesen előforduló veszélyhelyzetek „egy gombnyomásra” a lehető leghamarabb, szakemberek által elhárításra kerülhetnek. A szolgáltatást az I. sz. Gondozási Központ biztosítja (1027 Budapest, Bem tér 2.) Az intézmény 2019. április 30. napján kelt „bérleti és szolgáltatási keretszerződést” kötött az SOS Központ Kft-vel (1021 Budapest, Hűvösvölgyi u. 14.). A szerződés létrejöttével lecserélésre kerültek a régi, elavult, már nem javítható készülékek.

A szolgáltatás népszerű a lakosság körében, jelenleg 21 fő várakozik a készülék kihelyezésére.

Az év másik jelentős fejlesztése volt, hogy a gondozási központok rendelkezésére áll 2 kisbusz. Az egyik buszt a 2018. év óta a III. sz. Gondozási Központ (1028 Budapest, Kazinczy utca 47.) bérli, főként a nagyon idős ellátottakat segíti abban, hogy továbbra is részt tudjanak venni az idősek nappali ellátásában. A másik, 9 személyes kisbuszt 2019. év májusától az I. és a II. sz. Gondozási Központ közösen bérli. A gondozási központok ellátottjait orvosi vizsgálatokra, nagyobb bevásárlások lebonyolításában segíti.

16.5. Fejlesztési tervek:

(A fejlesztési tervek a koncepció 2 évenkénti felülvizsgálati ciklusát meghaladóan, az intézmények és szolgáltatások hosszabb távú elképzeléseit vázolják.)

- **Gondozóház bővítése, áthelyezése/funkció váltása**

Az idősek átmeneti gondozóháza 10 férőhelyének biztosítására két háromágyas és egy négyágyas szoba áll rendelkezésre, mely sokszor akadálya a rászorultak beköltözésének, mivel leginkább az egy és kétágyas szobában való elhelyezésre van igény. Házaspárok elhelyezésére a kétágyas szoba hiánya miatt nincs mód.

A gondozóház nem rendelkezik a rendeletben előírt közösségi együttlétre, tevékenységre (pl. társalgó, könyvtár, foglalkoztató), mentális gondozásra, egészségügyi ellátás céljára (pl. orvosi szoba, betegszoba), a látogatók fogadására szolgáló helyiséggel, nincs akadálymentesítve. A szobákban nincs mosdó, a szekrények a folyosón helyezkednek el, az étkeztetésre sem a konyha, sem a szobákban rendelkezésre álló hely nem megfelelő, ebédlő nincs. A szobák mérete nem éri el az előírás szerinti minimális négyzetméterszámot. Az intézménynek nincs sem kertje, sem terasza, sem erkélye, emiatt a nehezen mozgó ellátottak egyáltalán nem tudnak levegőzni.

A tapasztalatok szerint nagyon sok demens beteg hozzátartozója érdeklődik az elhelyezéssel kapcsolatban, mely igényeket a már említettek, illetve a szakszemélyzet és a speciális tárgyi megfelelőség hiánya miatt nem tud az I. sz. Gondozási Központ (1027 Budapest, Bem József tér 2.) gondozóháza kielégíteni.

Viszont, figyelembe kell venni azt a jogszabály tervezetet is, miszerint legkésőbb 2023-ig megszüntetné a kormány az átmeneti szociális intézményi ellátási formákat. A módosítás indoklása szerint hosszú távú cél, hogy az átmeneti szolgáltatási formákat kivezessék a szociális ellátások rendszeréből. A gondozóházat igénybe vevők nagy része a tartós, bentlakásos intézményi elhelyezésre vár.

javaslat:

A gondozóház szolgáltatás fejlesztésének vizsgálata.

- **Segítő szolgálat létrehozása**

Az átlagéletkor meghosszabbodásával egyre idősebb emberek maradnak egyedül otthonukban, akik koruk és fizikai állapotuk miatt már nem képesek a takarítást sem elvégezni, illetve bizalmatlanságuk, valamint a modern technika eszközök használatának nem ismerete miatt kihívást jelent számukra a megfelelő szakember megtalálása is.

A segítő szolgálat szolgáltatásai a kerület idősei részére lennének nyújthatók.

A segítő szolgálat

- biztosítaná a háztartásban nyújtott, szakembert nem igénylő kisebb javítási munkák elvégzését,
- a házi segítségnyújtás feladatkörébe nem tartozó otthoni segítségnyújtást (pl. nagytakarítást),
- a szakembert igénylő javítási munka esetén tájékoztatást adna a megfelelő referenciával rendelkező szakemberekről,
- szállító szolgáltatást nyújtana, elsősorban egészségügyi ellátás igénybevételéhez.

• **Lakhatást segítő juttatások**

Az elmúlt évek tapasztalata szerint egyre kevesebb szakképzett munkaerő van a szociális területen. A munkakör sem a fiatalok, sem az idősebbek részére nem vonzó az alulfizetettség és a megbecsülés hiánya miatt. A meghirdetett állásra jelentkezők közül nagyon kevesen rendelkeznek szakképesítéssel, illetve nem szívesen tanulnának tovább, akinek viszont megfelelő lenne a végzettsége, de vidékről szeretne Budapestre költözni, az nem tudja kifizetni az albérletet, illetve nem talál olcsó szállást.

Javaslat:

Lakhatást segítő juttatások feltételrendszerének vizsgálata.

• **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése**

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás jelenleg 80 db készülékkel működik, a várakozási idő lerövidítése miatt 40 készülékszámra lenne szükséges bővíteni az ellátást. A készülékek számának emeléséhez - a jogszabályokban foglalt feltételeknek megfelelően – a személyi feltételeket is bővíteni kellene, 40 készülékhez 2 fő készenléti ügyeletes felvétele szükséges.

• **Közösségi pszichiátria – nappali ellátással való kiegészítése**

A Közösségi pszichiátriai ellátást a II. sz. Gondozási Központ (1024 Budapest, Fillér utca 50.b) biztosítja.

Az Ellátás többnyire egyéni, otthon-közelbeli esetkezelését egy vele egy telephelyen működő kerületi Nappali Ellátás tudná kiegészíteni a legjobban. Ilyen integrált szolgáltatásra több kerületben is jól működő példát láthatunk. Fontos cél, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön. *(Bővebben: 11.1.1. fejezetben)*

• **Demens nappali ellátás bővítése**

A II. sz. Gondozási központ két éve ad otthon a demenciával élők nappali ellátásának. A szolgáltatás nyújtása igazán innovatív és hiánypótló volt. Évek óta tapasztalat, hogy a házi segítségnyújtásba került idősök körében is igen magas számmal találunk a demencia különböző fokával élő egyént.

A hozzátartozók folyamatosan keresik annak a lehetőségét, hogy megoldást találjanak az idős szülők megváltozott élethelyzetére, de a Menta Mentálhigiénés Központ is az intézményhez irányítja azokat, akiknek szüksége lenne e nappali ellátási formára. Kezdetekben napi 7 fő ellátottal számolt az ellátás, de a szolgáltatás iránti igény miatt napi 10 főig bővült a kapacitás, ez a létszám a hely befogadóképességének a határa.

Megoldás lenne egy új telephelyen, egy nagyobb létszám befogadására alkalmas helyiség, amihez lehetőség szerint kertkapcsolat is rendelkezésre áll.

- **A Család-és Gyermekjóléti Központ (1027 Budapest, Horvát utca 2-12.) hosszú távú fejlesztési tervei**

Mind az óvodai – iskolai szociális segítő tevékenység további bővítése miatt, mind pedig az utcai szociális munka keretében végzett preventív tevékenységhez szükség lenne új telephely létesítésére a hűvösvölgyi körzetben.

Fontos lenne, hogy az igényelt helyiség a már évek óta fennálló szakmai szükségletként felmerülő probléma megoldására is alkalmas legyen. Problémaként jelentkezik, hogy a Hűvösvölgy, Máriaremete, Pesthidegkúti részen lakó gyermekek és fiatalok számára nincs olyan közösségi tér, ahol szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni, így a Hűvösvölgyi villamos végállomás környékén csoportosulnak és így könnyebben vesznek fel deviáns viselkedési formákat. Ezt igazolják az intézményhez érkezett rendőrségi jelzések és az utcai szociális munkát végző munkatársak felderítő tevékenysége során tapasztalt megfigyelések.

Amennyiben nagyobb csoportszoba és udvar állna a rendelkezésükre, az érintett gyermekek és fiatalok számára programokat lehetne szervezni a szabadidő hasznos eltöltése céljából.

- **Napközbeni gyermekfelügyelet bővítése (Család-és Gyermekjóléti Központ)**

A napközbeni gyermekfelügyeletet jelenleg 10 gyermekfelügyelő megbízási szerződéssel végzi a koordinátor irányításával. 2018. december 31-ig 29 családdal állt az intézmény kapcsolatban, 14 család kapacitás hiányában került elutasításra, illetve 3 család várólistán van.

- **Több generáció igényeit kielégítő közösségi tér létrehozása**

A kerület egy jól megközelíthető részében (pl. Margit krt.) létre jöhetne egy olyan közösségi tér, mely mind a fiatalok, mind az idősek prevenciós, szabadidős időtöltésének helyet adhatna, valamint bázisul szolgálhatna a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak, az Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer-nek, az Időügyi Tanácsnak, valamint Információs Pontként is működhetne a kerületi gyermekjóléti és szociális ellátások tekintetében. A közösségi tér olyan „alacsony küszöbű” szolgáltatásokat, programokat nyújthatna, melynek látogatása nem kötődne tagsági dokumentáció meglétéhez, vagy a szociális jogszabályokban rögzített megállapodás megkötéséhez.

- **Bölcsődei fejlesztési igények**

Bölcsődéink a jogszabályokban előírtaknak megfelelően minden jogos igényt ki tudnak elégíteni, hasonló módon, ahogy az óvodák. A hidegkúti intézményekben év közben is lehetőség van gyermekfelvételre, de a Vízivárosban egyetlen, a kerület legkisebb férőhellyel működő Varsányi I. utcai telephely a gondozási év elején is csekélyszámú gyermeket tud elhelyezni.

Javasoljuk annak vizsgálatát, hogy a Varsányi Irén utcai bölcsődében működő „székhely” irodáinak más intézménybe történő költöztetésével, kialakítható-e gyermekfelügyeleti csoport.

- **A lakosság körében felmérés készítése**

Az önkormányzati döntéseket megelőzően, a kerületi ágazati koncepciókhoz, illetve a döntések monitorozásához szükséges lenne egy lakossági igényfelmérés elkészítése. A felméréshez javasolt külső szakember (szociológus) bevonása.

16.6. Humánerőforrás alakulása az önkormányzati fenntartású intézményekben 2019.

Szolgáltató megnevezése	Engedélyezett státusz (fő)	Szakképzett munkaerő (fő)	Betöltetlen státusz (fő)
Család- és Gyermekjóléti Központ	47	43	4
I. Sz. Gondozási Központ	29	25	1
II. Sz. Gondozási központ	26	25	1
III. Sz. Gondozási Központ	16	14	2
Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona	11	11	0

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

A kerületi intézmények szakképzett munkaerővel való ellátottsága közelíti a 100%-ot, a munkatársak rendszeresen részt vesznek képzéseken, tréningeken.

Az intézményekben dolgozók rendszeresen tartanak esetmegbeszéléseket, lehetőség és előírás szerint részt vesznek szupervízió, „brainstorming-okon”.

A megüresedett gondozónői álláshelyeket egyre nehezebb jó szakemberrel betölteni, sokan a piaci szférában vagy külföldön helyezkednek el. A meghirdetett álláshelyekre sokkal kevesebben jelentkeznek, az újonnan jelentkezők zöme pedig "kényszerből" elvégezte a gondozói tanfolyamot, ám a segítő szakmában elvárt attitűddel, személyiséggel a legtöbb jelentkező nem rendelkezik. Szociális munkás, szociálpedagógus szakemberek képzésében is lényegesen kevesebben vesznek részt, így a családsegítő álláshelyre is kevesebb a jelentkező.

A humánerőforrás gazdálkodás fontos eleme a méltányos bérezés és az erkölcsi elismerés. A szociális dolgozók átlagbére még mindig nagyon alacsony, ezért az Önkormányzat a költségvetési lehetősége függvényében mindent megtesz azért, hogy az ágazat munkatársai a kerületben maradjanak. 3 éve bevezetésre került a helyi bérpótlék, s ezt szolgálja a kiváló munkát végzők osztályvezetői és polgármesteri dicsérete is.

Az ellátórendszer fontos célkitűzése a továbbiakban is, hogy a szolgáltatások és az intézmények együttműködve, munkájukat összehangolva, egymásra épülve dolgozzanak a szakmai kompetenciahatárok alapján, a kerületi ellátórendszer ismeretében „menedzseljék” az egyént vagy a családot.

Az intézmények közül létszámfejlesztési igénye a Család-és Gyermekjóléti Központnak volt. A 2018. év szeptemberétől kötelező feladatként írja elő az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosítását a jogszabály, előírás szerint, a kerület köznevelési intézményeibe járó gyermekek létszámát figyelembe véve 16 fő óvodai és iskolai szociális segítő alkalmazása szükséges.

A köznevelési intézményekkel történő többszöri konzultáció, a szakmai bevezetés fokozatosságának a figyelembevételével, a 2018-as költségvetési évre 3 fő létszámbővítés, a 2019-es évre további 13 fő betervezése volt szükséges.

A szolgáltatások tervezésébe, fejlesztésébe az Idősügyi Tanácson és az egyéb lakossági fórumokon, gondozási központokon, nyugdíjas klubokon keresztül a lakosság is bevonásra került. Így valósult meg többek között pl. a Rét utcai rendelőjárat, vagy a veszélyes hulladékok begyűjtése az otthonukban azon idősektől, akik mozgásukban korlátozottak.

16.7. Konklúziók

A szolgáltatástervezési koncepció 2 évenként történő felülvizsgálata fontos annak érdekében is, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése, a legjobb szolgáltatás nyújtása az ellátást igénylők megelégedésére történjen. A magas színvonalú szakmai munka végzése pedig átgondolt és megalapozott költségvetés tervezésére épüljön.

A kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok közül a 2017. évi koncepció felülvizsgálata alkalmából egyetlen hiányzó ellátási forma volt nevesítve (a szenvedélybetegek nappali ellátása).

A szenvedélybetegek nappali ellátását a legutolsó felülvizsgálat óta eltelt idő alatt sem sikerült megvalósítani, melynek oka többek között a szerződő partner hiánya, illetve a speciális ellátotti csoport lakókörnyezetbe való elhelyezésének nehézsége. (A közösségi ellátást is végző szerződő partner fenntartója vállalja a nappali ellátás biztosítását is, a szerződés várhatóan 2020. első negyedévében kerül a Képviselő-testület elé.)

A kötelező feladatok ellátásán túl sikerült bővíteni az ellátórendszert olyan ellátással, mely szolgáltatásra egyre nagyobb igény van a kerületben is, így a demens személyek nappali ellátása a 2017. év márciusa óta teljes mértékű kapacitással működik.

A 2014. évtől működik a kerületben az Idősügyi Tanács, amely szervezet feladata az idősek érdekvédelme, valamint kulturális, szabadidős, egészségügyi programok szervezése, pályázatok meghirdetése, lebonyolítása. A munkájáról évente számot ad a Képviselő-testület előtt.

Az intézmények az Szt.-ben és a Gyvt.-ben, valamint ezen jogszabályok végrehajtási rendeletei alapján, a szakmai követelményeknek megfelelően látják el feladataikat.

A kerületi szakemberek a szociális munka eszköztárával használva, az oktatási, egészségügyi ellátórendszerekkel együttműködve biztosítják a magas színvonalú szociális ellátást.

Össességében megállapítható, hogy a szociális szolgáltatások területén eredményes 2 évet zárt a kerület.

Bővíthető volt a „jó gyakorlatok” tárháza, az olyan önként vállalt szolgáltatások és támogatások biztosítása, amelyek a kerületi polgárok jól-létét szolgálja.

16.8. Kapcsolódás egyéb stratégiákhoz

A dokumentum a kerület egyéb koncepcióival összhangban került megfogalmazásra. A koncepció értékelése, felülvizsgálata elválaszthatatlan a lakhatás, az egészségügy, a nyugdíjrendszer, a biztonság, a generációk közötti kapcsolódási pontok, a közművelődés és az esélyegyenlőség kérdéseitől.

A dokumentumnak összhangban kell lennie egyéb hazai vagy nemzetközi szociálpolitikai stratégiákkal is.

A dokumentumok, stratégiák között – természetes módon – számos átfedés lehet, a munkákban hivatkozások lehetnek egymás elemeire, azonos fejlesztési programokat, irányokat jelölhetnek meg.

16.9. Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Ellátórendszerének fejlesztési irányára tett javaslatok

Erősségek	Gyengeségek
- Az önkormányzat érzékenysége a szociális problémák iránt - A kötelező feladatokon túl is vállalt önkéntes önkormányzati szociális és gyermekjóléti ellátások kibővített szolgáltatások (szállítás, több szakember, napközbeni gyermekfelügyelet) - Sokszínű ellátórendszer - Elhivatott, szakmailag jól képzett humán erőforrás - Idősek, fogyatékosok nappali ellátása térítésmentes szolgáltatás - Szakma-közi együttműködések - Nyitottság a pályázatokon való részvételre - Elégedettségi felmérések készítése - Diákok közösségi munkája - Civil és önkormányzati klubok kapcsolata - Időügyi Tanács működése - Jól körülhatárolt, átlátható, kibővített költségvetés - Műhelymunkán való rendszeres részvétel	- Intézmény tárgyi feltételeiben hiányok (elsősorban az épület adottságaiból adódó) - Az akadálymentesítés sok helyütt még hiányos - Helyettesítési gondok - Kommunikáció gyengeségei - Tisztázatlan kompetencia határok az egészségügyi és szociális szolgáltatások területén - Az intézményekben vezetők és dolgozók szakmai munkájának értékelése - A szolgáltatások menedzselésének a gyengesége a lakosság felé

Lehetőségek	Veszélyek
- A házi segítségnyújtás szolgáltatás bővítése - Felmérés készítése a kerületi szociális igényekről - Pályázatokon való részvétel - Önkéntesek bevonása az intézmények munkájába - Ágazatokkal, különösen az egészségügyi ellátórendszerrel való együttműködés erősítése - Támogatók, szponzorok motiválása - A szociális szakellátással, elsősorban a kerületi bentlakásos intézményekkel való kapcsolatok erősítése - Innovatívabb, strukturáltabb, személyre szabottabb ellátások lehetősége - Ismeretterjesztés az igénybe vehető szolgáltatásokról	- Jogi környezet változása, s nincs elég idő a változásokra való felkészülésre - A támogatásra szoruló rétegek egy része nem jelenik meg az ellátó rendszerben - A támogatásra szoruló egy része nem látható el a jelenlegi ellátórendszerben - Adósságcsapda - Gondozási szükségletek növekedése - Idősek létszáma nő - Demográfiai folyamatok kedvezőtlen alakulása - Burnout szindróma az ellátásban dolgozóknál - Alacsony fizetések, elvándorlás a pályáról - Szakképzett munkaerő és utánpótlás nagymértékű hiánya

A fenti táblázat az Önkormányzat és az intézmények szociális tevékenységére meghatározott SWOT analízist tartalmazza, amely a szociális ellátás rendszerében megjelenő erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és a veszélyeket foglalja magában.

Visszatekintve a 2017. évi felülvizsgálat táblázatára több, a „lehetőségek” között szereplő fejlesztési cél megvalósult: pl.: az intézményekben lehetőség van szállítás igénybe vételére, bővült a gondozóházi részleg szakembergárdája.

A koncepció 2019. évi felülvizsgálata kapcsán elmondható, hogy sikerült az intézmények és ellátórendszerek fenntartását biztosítani, sőt, fejlesztésekre is mód nyílt.

A kitűzött célokat (a magas színvonalú szolgáltatások, valamint az önként vállalt feladatok további biztosítását) sikerült fenntartani. Az elkövetkező időszakban is kiemelt cél a társadalmi kohézió erősítése, a helyi közösségek támogatása, a civil szerveződések aktivizálása, szerepük erősítése, helyi identitás növelése.

A fejlesztés prioritásai

Főbb irányelvek:

- az **esélyegyenlőség** a hozzáférésben,
- az ágazatok közötti **együttműködések** erősítése,
- a folyamatos **minőségbiztosítás** a szolgáltatásokban

Beavatkozási területek és specifikus fejlesztési célok:

- gyermeket nevelő családok, idősek és fogyatékkal élők csoportjának prioritása
- a generációk közötti kapcsolatok erősítése (idősek tapasztalatainak átadása, az önkéntesség támogatása, kerületi rendezvények támogatása),
- a társadalom perifériájára szorulóknak ellehetetlenülésének megakadályozása,
- a társadalmi re-integráció, társadalmi részvétel elősegítése és a szolidaritás erősítésére irányuló programok,
- a társadalmi kohézió erősítése, a helyi közösségek támogatása, a civil szerveződések aktivizálása, szerepük erősítése, helyi identitás növelése,
- a humán erőforrás megőrzése, fejlesztése a szakszerű és biztonságos ellátás érdekében,
- információ-nyújtás hatékonyságának fejlesztése (írott és elektronikus sajtó, szórólapok) az ellátások igénybe vételéről,
- egyénre szabott, differenciált szolgáltatások nyújtása.

A költségvetési lehetőségekhez igazodóan a szociális szolgáltatást nyújtó intézmények, az önkormányzati, a civil és egyházi fenntartók valamint a kerületi Szociálpolitikai Kerekasztal a végrehajtás folyamatát évente értékeli, a megvalósítást a változó szociális szükségletekhez igazítja, javaslatot készít a meg nem valósult célok ismételt ütemezésére.

<i>Feladat</i>	<i>Megvalósítás tervezett időpontja/év</i>	<i>A feladat biztosítása</i>
Szenvedélybetegek nappali ellátása (Szt. 65/F §)	2020.	Civil szervezettel történő együttműködés (ellátási szerződés) keretében biztosítható
Lakossági igények felmérése	2020-2021.	Intézmények és/vagy külső szakember
Személyes gondoskodási formák fejlesztése	folyamatos	Intézmények, fenntartó
A Szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata	2021. év	Humánszolgáltatási Igazgatóság
Pályázatokon való részvétel	folyamatos	Intézmények, konzorcium, hivatal
Szociális és gyermekjóléti szerződések felülvizsgálata	évenként	Intézményirányítási Osztály

Fontos, hogy a jelenleg már nem kötelező, önként vállalt szolgáltatások továbbra is megmaradjanak, a fejlesztések során továbbra is tekintettel kell lenni a lakossági szükségletekhez igazodó ellátórendszer teljes vertikumának biztosítására a szociális alapellátás területén.

Ugyanakkor szükséges hangsúlyozni azt is, hogy a hazai szociálpolitikai ellátórendszer folyamatos változáson, megújuláson megy keresztül. Számos olyan kérdés is hangsúlyossá válik az elkövetkező években, melyek az Önkormányzat hatáskörén túlnyúló gondolkodást, koncepciók kidolgozását igényli.

A demográfusok előrejelzései szerint az idősök aránya a jövőben nőni fog a lakosságszámhoz viszonyítottan, ezért az ellátórendszernek fel kell készülnie a demográfiai folyamatok kezelésére.

Az adatok elemzése, az ellátási kötelezettség teljesítésének tapasztalatai alapján a meghatározott fejlesztési irányokat, prioritásokat, valamint a helyi szociálpolitika elveit és értékeit továbbra is fenntartjuk.

A koncepció felülvizsgálata során megfogalmazódott célok megvalósulásával minél teljesebb körben biztosíthatóvá válhatnak a kerület polgárainak a lakóhelyhez legközelebb és az igényekhez igazodó magas színvonalú, ugyanakkor könnyen hozzáférhető és átjárható szociális ellátások.

Budapest, 2020.02.27.

Órsi Gergely
polgármester

Felhasznált irodalom:

1.Jogsabályok:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv.
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv.
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv.
- 2013. évi CLV. törvény a támogatott döntéshozatalról
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet.
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet
- A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és szociális vizsgáiról szóló 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000.(XII.26.) Korm. rendelet.

2. Források:

- http://www.budapestinfo.eu/keruletek/budapest_2_kerulet/multja_tortenelme
- <https://funzine.hu/2017/07/15/goodapest/budapest-titkai-ii-kerulet/>
- www.kormanyhivatal.hu
- https://nfsz.munka.hu/Lapok/full_afsz_kozos_statiztika/stat_afsz_nyilvtartasok.aspx
- adatbázisai Országos Fogytékosságügyi Program (2015–2025.).
- Budapest Statisztikai Évkönyv 2017. KSH.
- Kerületi Önkormányzat
- Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala III. Kerületi Hivatal Foglalkoztatási Osztály
- Juhász Attila- Nagy Csilla: A II. Kerületi lakosság egészségi állapota, leíró epidemiológiai elemzése, 2007-2017. BFKH Népegészségügyi Főosztálya Nemfertőző Betegségek Osztálya 2019.

3. Beszámolók:

- önkormányzati szociális intézmények beszámolói
- Egyesített Bölcsőde beszámolója
- II. kerületi Egészségügyi Szolgálat beszámolója
- Budapest Főváros Kormányhivatal II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály beszámolója
- Kerületi Városfejlesztő Zrt. beszámolója
- A szerződéses feladatot ellátó partnerek beszámolói a 2018. évről:
Soteria Alapítvány, Válaszút Alapítvány, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Fehérkereszt Egyesület, Support Alapítvány/ Magyar Protestáns Egyesület, Jó Pásztor Nővérek Kongregációja, XI. kerületi Rehabilitációs Fejlesztő Központ, Ferences Rendtartomány Gondviselés Háza Gondozási Központ

Tartalom

Bevezetés.....	2
I. A kerület történelméről.....	4
II. A település társadalma, gazdasága	5
2.1. A II. kerületi lakosság demográfiai, népmozgalmi helyzete	5
2.2. A lakásállomány és laksűrűség kerületenként.....	9
2.3. A bérlakások számának alakulása.....	10
2.4. A személyi jövedelemadó adatai kerületenként 2017.	12
2.5. A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma 2018. január	
2.5.1. Havi ellátások adatai kerületenként.....	14
III. Oktatás	16
3.1. Ösztöndíjak.....	16
IV. Egészségügyi helyzetkép	19
4.1. A II. kerületi lakosság egészségi állapota, 2015-2017.	19
4.2. Egészségügyi beruházások	23
4.3. Prevenció.....	23
4.4. Szűrőnapokon való részvétel.....	24
4.5. Rendelőjázat	25
4.6. Sportolási lehetőségek fejlesztése	25
V. A kerület munkaerő-piaci helyzete, az álláskereső és ellátások számának mutatói.....	27
5.1. Regisztrált vállalkozások száma főbb gazdasági ágak szerint.....	27
5.2. A regisztrált vállalkozások száma gazdálkodási forma szerint	27
5.3. A nyilvántartott álláskereső számának alakulása a kerületben.....	28
5.3.1. Álláskereső nemek és életkor szerinti adatai	29
5.3.2. Álláskereső végzettség szerinti adatai	29
5.4. Kerületi közfoglalkoztatás alakulása.....	29
5.5. Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása.....	30
5.5.1. A II. Kerületi Városfejlesztő Zrt. foglalkoztatás rehabilitációs programjának bemutatása	30
5.5.2. Foglalkoztatás a Polgármesteri Hivatal Központi Iktatójában.....	31
5.6. Diák munka.....	31
VI. Gyermekjóléti alapellátások.....	33
6.1. Gyermekjóléti szolgáltatás	33
6.2. Család-és gyermekjóléti központ.....	34
6.3. Gyermek napközbeni ellátása.....	36
6.3.1. Bölcsődei ellátás.....	36
6.3.2. Egyéb napközbeni ellátási formák.....	40

6.3.3. Napközbeni gyermekfelügyelet.....	41
6.4. Átmeneti gondozás.....	42
6.4.1. Helyettes szülői szolgáltatás.....	42
6.4.2. Gyermekek átmeneti otthona.....	42
6.4.3. Családok átmeneti otthonai.....	43
VII. Személyes gondoskodás.....	45
7.1. Családsegítő szolgáltatás.....	45
7.1.1. Általános személyes segítő szolgáltatás, egyéni esetkezelés – szociális segítőmunka	46
7.1.2. Speciális szolgáltatások	46
7.1.3. Munkavállalási tanácsadás - elhelyezkedési esélyjavítás.....	46
7.1.4. Hátralékkézelési tanácsadás.....	47
7.1.5. Szociális munka csoportokkal.....	47
7.1.6. Családi tábor.....	48
7.2. Jogszabályi megfelelés.....	48
7.3. Fejlesztési tervek	48
VIII. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások.....	49
8.1. Az ellátást igénybe vevők számának alakulása.....	49
8.2. Étkeztetés	49
8.3. Házi segítségnyújtás	50
8.4. Idősek nappali ellátása	51
8.5. Demens személyek nappali ellátása.....	51
8.6. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	52
8.7. Idősek átmeneti ellátása	52
8.8. Közösségi pszichiátriai ellátás lsd. a XI. fejezetben.	53
8.9. Gyógytorna, frissítő masszázs biztosítása	53
8.10. Idősek szállítása	54
8.11. Az ellátottak életkor és nem szerinti bemutatása.....	55
8.12. Az ellátást igénylők jövedelmi helyzetük alapján.....	56
8.13. Az ellátásba bekerültek és kikerültek számának alakulása	57
8.14. Kommunikáció fejlesztése.....	57
IX. Fogyatékkal élők ellátása.....	59
9.1. Fogyatékos személyek nappali ellátása.....	60
9.1.1. Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona	60
9.1.2. Újbudai Szociális Szolgálat.....	61
9.1.3. Civitan Club Budapest-Help Egyesület	61
9.2. Támogató szolgáltatás.....	62

9.2.1. Egalitás Alapítvány Támogató Szolgálat	62
9.3. Fogyatékos személyek egyéb intézményei	64
9.3.1. Civitan Lakóotthon	64
9.3.2. Kapcsolat egyéb intézményekkel, szervezetekkel	64
X. Szenvedélybetegek ellátása	65
10.1. Prevenció	65
10.2. Alacsonyküszöbű és közösségi ellátások	65
10.3. Szenvedélybetegek nappali ellátása	67
10.4. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum	67
XI. Pszichiátriai betegek ellátása	69
11.1. Községi Pszichiátriai Ellátás	69
11.2. Pszichiátriai betegek nappali ellátása	71
11.2.1. Szupportív pszichoszociális rehabilitációs program	71
11.2. Menta Központ	73
XII. Hajléktalan ellátás	75
12.1. Utcai szociális munka	75
12.2. A 2019/2020. évi krízisprogram	77
12.3. Egészségügyi szolgáltatások, Fertőtlenítő Fürdető, M.O.R., Tüdőszűrő program	78
12. 4. Ételosztás	78
12.5. Közterületen tartózkodó polgárok fagyási sérüléseinek, kihűlésének megelőzése	78
XIII. A pénzbeli és természetbeni ellátások alakulása	80
13.1. A kormányhivatalok hatáskörébe tartozó ellátások	82
13.2. Települési Önkormányzat hatáskörébe tartozó ellátások	82
XIV. A szociális ellátórendszer fenntartásához szükséges költségek	87
XV. „Jó példák” gyakorlata a szociális ellátórendszerben	91
XVI. Összegzés	94
16.1. Önkormányzati és civil szociális szolgáltató szervezetek munkamegosztása alapján a partnerek a következők:	94
16.2. A kerületi szolgáltatások nyilvántartásának táblázata	94
16.3. Intézményi akadálymentesítés	95
16.4. Az önkormányzati fenntartású intézmények tárgyi feltételei, beruházások, felújítások a 2014-2019. évben	95
16.5. Fejlesztési tervek:	97
16.6. Humán erőforrás alakulása az önkormányzati fenntartású intézményekben 2019.	100
16.7. Konklúziók	101
16.8. Kapcsolódás egyéb stratégiákhoz	101

16.9. Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Szociális Ellátórendszerének fejlesztési irányára tett javaslatai	102
Felhasznált irodalom:	106
1. Jogszabályok:	106
2. Források:	107
3. Beszámolók:	107